

СТЕНОГРАФСКИ БЕЛЕШКИ
од Првото продолжение на Триесет и шестата
седница на Собранието на Република Македонија,
одржа на 18 септември 2003 година

Седницата се одржа во сала 1 на Собранието на Република Македонија, со почеток во 10,10 часот.

Седницата ја отвори и на неа претседаваше г.Никола Поповски, претседател на Собранието.

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

Продолжуваме со работа по Триесет и шестата седница на Собранието на Република Македонија.

Пратениците Лилјана Поповска, Лилјана Ивановска, Благородна Мингова, Неждет Мустафа, Силвана Бонева, Аднан Ќахил, Сашко Ќедев, Љубе Бошковски, Љубчо Георгиевски, Петар Наумовски, Љубисав Иванов, Теута Арифи, Али Ахмети и Ејуп Рустеми ме известил дека од оправдани причини не се во можност да присуствуваат на седницата.

Продолжуваме со петтата точка од дневниот ред - Информација за безбедносната состојба во Република Македонија.

Информацијата ви е доставена.

Отворам претрес.

Молам, кој бара збор?

Дали има некој од пријавените што бара збор процедурално?

Има збор господинот Хари Костов.

ХАРИ КОСТОВ:

Господине претседателе, почитувани дами и господа пратеници,

Само би сакал во оваа прилика да потсетам дека досега во изминатите три месеци на два пати имаше барање од различни пратенички групи за изготвување соодветна информација за политичко безбедносната состојба и на два пати имаше доставено такво барање до Владата. Владата такви информации подготви и достави, меѓутоа, тие не беа поставени на дневен ред на седница на Собранието.

Денес на дневен ред на седница на Собранието е Информацијата која е подготвена од пратеничката група на ВМРО-ДПМНЕ и не беше побарана никаква друга информација, барем ниту до Владата ниту до Министерството, такво барање не беше доставено.

Јас само би сакал да укажам, доколку пратениците од Собранието сметаат за потребно и оценуваат дека надвор од оние информации и настани што се содржани во Информацијата изготвена од пратеничката група, доколку сметаат дека би требало да бидат запознати и информирани и со некои други податоци и други информации, кои имаат карактер на доверливост, тогаш сметаме дека е работа на самите пратеници да оценат дали ќе предложат, дали ќе сакаат да гласаат за затворена седница на Собранието. Доколку остане редовна седница, отворена седница на Собранието, тогаш ние ќе мора да се држиме до оние информации кои по нака оценка во моментот се отворени и достапни до јавноста.

Значи, оставаме на Собранието околу тоа прашање да се изјасни.

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

Господин Костов, давате формален предлог, вие имате право по Деловникот како претставник на Владата да побарате затворање на седницата и тоа се гласа. Дали го давате предлогот формално да го разгледа Собранието тој предлог?

ХАРИ КОСТОВ:

Ние велíme ако Собранието, пратениците на Собранието оценуваат дека треба да добијат и доверливи податоци од она што е содржано во Информацијата, тогаш еве и како формален предлог кој што пратениците оставаме сами да оценат дали таков ќе изгласаат.

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

Тоа значи дека имаме предлог од страна на Владата за затворање на седницата за точката на дневен ред за јавноста.

Само да потсетам дека согласно член 70 став 2 од Уставот Собранието може да одлучи да работи без присуство на јавноста и тоа го одлучува со двотретинско мнозинство на гласови.

Молам службите да утврдат број на присутни во салата.

Ако има пратеници што уште не се дојдени во салата, нека влезат.

(По пребројувањето на присутните пратеници во салата).

Со оглед дека фалат пратеници за двотретинско мнозинство, во салата се присутни 74 пратеници, констатирам дека не можеме да пристапиме кон гласање заради тоа што немаме услови.

Продолжуваме со јавна расправа, имајќи го предвид тоа што Владата го кажа за начинот на кој таа ќе пристапува кон седницата.

Отворам претрес.

Господин Караџоски бара збор.

ЖАРКО КАРАЏОСКИ:

Почитуван претседателе, почитувани претставници на Владата, колеги пратеници,

Јас се јавувам во име на предлагачот како претставник и би сакал да дадам едно воведно излагање.

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

Само дозволете да предупредам на еден факт. Со оглед дека Владата за нејзиниот материјал побара седницата да биде затворена, тој е од строго доверлив карактер, Собранието не одлучи да ја затвори седницата, што значи не може да се изнесуваат во јавноста наоди од доставената информација на Владата.

ЖАРКО КАРАЏОСКИ:

Добро, токму тоа сакав да го кажам дека нема да злоупотребиме ништо од она што Владата ни го достави како информација и тоа во два наврати. Една информација беше доставена до сите пратеници а друга информација беше доставена лично до мене, на мое барање.

Почитувани министри, знаеме што значи строго доверлив карактер, така што тие податоци што беа содржани во тие информации сигурно нема да ги злоупотребиме.

Во однос на тоа дали треба да имаме јавна или затворена седница, зборувам за нашата информација, ние зазедовме став дека треба да има јавна расправа затоа што Информацијата беше достапна до сите онака како што е напишана и до сите пратеници, но и до сите средства за информирање, така што јавноста веќе горе долу е запозната со она што е изнесено во Информацијата.

Инаку, почитуван министре го сподине Костов, доколку Владата иаше желба и намера па макар и на затворена седница, тоа можевте да го сторите. Повеќе од 11 месеци, колку сме овде во Собранието, бараме една таква седница. Дури, премиерот вети дека првата информација што ќе ја достави Владата, на негово инсистирање, ќе биде закажана седница и ќе расправаме во однос на актуелната безбедносна состојба. Ние, да бидам искрен, очекувавме една таква разврска, меѓутоа, до ден денес дали Владата не собра храброст да предложи до Собранието една таква седница, па мораше ние тоа да го направиме со една наша информација, колку да

продискутираме во однос на една ваква состојба. И сметам дека не е ништо страшно, Собранието е сепак единственото место каде за вакви работи треба да се дискутира, имајќи предвид дека помина една година откако е конституирано ова Собрание и ова е прва седница на која расправаме за една актуелна политичко-безбедносна состојба во Републиката.

Имајќи ги предвид настаните како се одвиваа и како сеуште се одвиваат, навистина една година и не е така мал период, значи тоа е доволен период во однос на оваа состојба да можеме да продискутираме не само од аспект на специфични податоци за Министерството за внатрешни работи туку и со една политичка димензија да продискутираме дали сите тие мерки што се преземаат внатре во самата Влада се добри или лоши и сметам дека тоа не е нешто од строго доверлив карактер.

Почитувани колеги, до сите вас е доставена Информацијата, сите вие ја имате прочитано. Заради интерес на јавноста, во секој случај, ќе ми дозволите голем дел од оваа информација што ви е доставена повторно да ја прочитам, поточно да изнесам податоци кои сметам дека се битни и кои јавноста во секој случај треба да ги знае.

Во нашата Информација наведовме хронолошки, извлековме некои побитни дати и настани кои се случувале во Република Македонија. Секако, тоа не е од строго доверлив карактер, затоа што за сите тие настани информирале средствата за јавно информирање, голем дел од граѓаните знаат, така што тоа не е доверливо и за тоа може да се зборува од аспект на информациите кои преовладуваат.

Во нашата Информација направивме еден осврт, откако во Република Македонија настана смена на власта, што значи од 15 септември наваму, откако е конституирана Владата, имајќи предвид ако се бара одговорност, понекогаш се бара од Владата и никогаш не можеме да избегаме од тоа дека за настаните од политичко-безбедносната состојба секогаш вината и одговорноста треба да се бара во Владата, нормално, доколку постои. За тоа сме ние тука да утврдиме и да продискутираме и

ако навистина има слабости и одговорности, да ги признаеме овде пред сите, за да не ги повториме и за да преземеме порешителни мерки во однос на таквите настани.

Само да ги потсетам пратениците и јавноста дека едно од предизборните ветувања на коалицијата "За Македонија", па и на Владината коалиција кога беше експозето, како еден приоритет на оваа коалиција, поточно оваа власт која сега владее е токму безбедноста на Република Македонија, како приоритет број еден кон кој оваа Влада ќе ги насочи сите средства и сили за да дојдеме до една безбедносна состојба, за која беше прикажувано дека е таква каква што е, наследена од претходната власт. Што направивме на тоа поле и каква ни е безбедносната состојба, дозволете ми само да прочитам, поточно да ве потсетам на настаните кои се случуваа во изминатите жж месеци.

Да почнеме од 20 октомври 2002 година - на импровизираното кошаркарско игралиште во близина на Градскиот стадион во Тетово беше убиен Ванчо Јосифовски, а потешко ранет Душко Билбиловски, додека играле кошарка. Јас ве разбираам колеги дека ги имае овие информации, меѓутоа, ова го дискутираме на ниво на една информација за да се потсетиме на сите настани и да направиме едно резиме каква ни е политичко-безбедносната состојба. Ако не ве интересира, нема да ви читам. Ќе се осврнеме на пократка информација.

Значи, одиме понатаму. На 27 декември 2002 година од подметната бомба во центарот на Куманово пред гимназијата загина еден случаен минувач. На 11 февруари 2003 година е подметната бомба во судот во Струга. На 4 март 2003 година загинаа двајца НАТО војници и двајца македонски граѓани при експлозија на нагазна мина близу границата со Косово, односно Србија. На 16 март 2003 година е фрлена бомба во куќата на Македонец во Тетово. На 7 април 2003 година има двочасовен прекин на магистралниот пат Тетово-Скопје од страна на поранешните борци на ОНА со барање за ослободување на Кренар Османи. На 14 април 2003 година напад од повеќе десетици лица на складот за нафта и нафтени деривати во складот на село

Ваксинце, сторителите и до ден денес не се уапсени, иако се веројатно познати во МВР.

На 24 април 2003 година имаме грабежи во тетовските села Брезно и Јелошник. На 10 мај 2003 година блокада на патот кај селото Вејце, предводена од Кренар Османи, кој е пуштен, а е правосилно осуден од Судот за воени злосторства. На 12 мај 2003 година повторно се оштетени иконите на манастирот во Матејче. На 17 мај 2003 година има напад врз полициски хермелин и касарната во Тетово. На 7 јуни 2003 година е фрлена експлозивна направа во ресторан сопственост на Македонец во село Теарце - тетовско. На 12 јуни 2003 година има подметнување на бомба во строгиот центар во Куманово. Во јуни 2003 година околу 100 полицајци не успеаја да го уапсат Саит Рушити, ниту некој друг од неговата банда во тетовско. На 14 јуни 2003 година имаме опсада врз полициската станица во Арачиново, заложништво на полицајците македонци и нападите врз екипите на МТВ и Сител, а еден ден подоцна и Телма. 17 јуни 2003 година загина војник на АРМ при експлозија на нагазна мина во близина на границата со Косово во реонот на кумановско. На 23 јуни 2003 година експлозија на две бомби во центарот на Скопје, а на 29 август напади со рачен ракетен фрлач врз зградата на Владата на Република Македонија и Основниот Суд Скопје II и врз касарната Илинден. На 30 август 2003 година гранатирана е куќата на Тодорка Наумовска од Теарце и завршуваме со август.

Во септември се познати настаните на акцијата која се спроведе во селото Брест, за која можеби ќе добиеме подетални информации од претставниците на Владата.

Ова, почитувани колеги го прочитајте само колку да ја потсетиме јавноста на податоците по еден хронолошки ред, онака како што одеше по датуми, за кое што јавноста е информирана преку средствата за јавно информирање, преку разни прес конференции што ги одржувал министерот, претежно господинот Хари Костов. Значи, не е ништо непознато. Познато е на јавноста, меѓутоа, се поставува прашањето, она основното прашање дали ова е таа безбедносна состојба за која како коалиција се

залагавме, можеме да кажеме ли дека вака случувањата во еден хронолошки низ кој што нема крај значи дека безбедносната состојба ни е стабилна, има ли начини МВР, поточно Владата на Република Македонија да се справи со сите овие криминалистичко-терористички банди, како сакате да ги наречеме, има ли програма. Тоа како пратеници сакаме да го слушнеме од претставниците на Владата.

Инаку, информацијата доаѓа исто така во време кога господинот министер за внатрешни работи е очигледно на годишен одмор, меѓутоа, со одредени прекини во годишниот одмор, доаѓа Информацијата на расправа во Собранието кога слушаме од средствата за јавно информирање дека господинот Хари Костов издаде наредба до неговите заменици, началници и тн. во рок од 24 часа да поднесат план и програма за апсење на одредени терористи, односно криминалци, за да потоа разбереме дека господинот Хари Костов го прекинал годишниот одмор и дека сега заедно со своите заменици и началници пред премиерот на Владата, во рок од незначително колку часа ќе достават програма за апсење и притворање на двата команданти, едниот беше Чакала, другиот беше Брежа. Мислам дека тоа не е којзнае колку строго доверливо, доколку господинот Хари Костов ни кажа дали воопшто успеа да се искорпорира внатре во своите редови, поточно дали успеаја да направат некаков план и дали тој план ќе даде резултати или сеуште ќе имаме некое надмудрување меѓу коалициските партнери.

Ние овде како пратеници сакаме да знаеме дали оваа Влада, поточно МВР е решителна во справувањето со криминално-терористичките групи, или секогаш ќе правиме отстапки со разни преговори и договори, со писмени наредби или незначително како, а за сето друго јавноста да исчекува што ќе се случи утре.

Нашиот став како пратеничка група и како партија сме го кажале во повеќе наврати дека сме за решителни акци, со кои ќе се сузбие криминалот во секое место каде се наоѓа и сме за воспоставување на правниот поредок во сите реони на Републиката, односно на целата нејзина територија.

Исто така, сакам да случшнам од почитуваните претставници на Владата колгав дел од територијата контролираме, колкав дел не контролираме, дали имаме начин да воспоставиме контрола на целата територија на Република Македонија во блиска иднина или немаме начин, на крајот на краиштата и кој е планот на Владата во тој дел.

Инаку, ние сме свесни, почитуван министер, дека со "атомска бомба не се тепаат мравки", меѓутоа сме свесни дека и со преговори не се апсат криминалци. Акцијата дали ќе се употреби, како што вие кажавте, атомска бомба или неznam кое средство, меродавно е да одлучи МВР, меѓутоа ние и јавноста во Република Македонија конечно сака да види некоја од овие криминалистичко-терористички групи уапсена и затворена, онака како што и премиерот кажа дека местото им е во Шутка и тоа сакаме да го видиме, да го почувствуваме и да видиме дека во Република Македонија функционира правниот поредок, поточно функционираат институциите на власта.

За тоа сакаме да поразговараме отворено, за тоа мислам дека можете да прозборите и вие како претставници на Владата и сметам дека тоа не претставува ништо што би повредило дел од строго доверливиот материјал.

Почитувани колеги, тоа беше моето излагање во однос на поднесената Информација. Се надевам дека сите со свои расправи и коментари ќе дадеме придонес во однос на справувањето со една ваква безбедносна состојба.

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

Господинот Илија Србиновски.

II/.-SS/OM

ILIJA SRBINOVSKI:

I pokraj site inforamcii {to Vladata na Republika Makedonija gi dava pred javnosta deka bezbednosnata sostojba vo dr`avata e stabilna i deka nema nekoja poseriozna opasnost od destabilizacija na zemjata, taa ni odblistku ne e realna.

Sekojdnevno sme svedoci na mnogu nemili nastani {to se slu~uvaat sekoj den i redovno slu~ame na mediumite: podmetnati bombi, napadi na va`ni objekti od vitalno zna~ewe za dr`avata, uceni izakani od ANa, ubivawe na na{i gra|ani, a osebno mladinci, a od druga strana intervenciite na Ministerstvoto za vnatre{ni raboti ostanuvaat bezuspe{ni i ni edna nivna akcija ne zavr{ila uspe{no so nekoj pogolem rezultat. Storitelite ostanuvaat nepoznati ili izbegale, a vetuvawata na Vladata ostanuvaat prazni deka stroitelite }e bidat fateni i deka sostojbata vo dr`avata e stabilna.

Op{ta procenka, potkrepena so fakti i argumenti, e deka site izjavi na Vladata i MVR se samo zama~kuvawe na o~ite na narodot koj `ivee so strav i nesigurnost i postojano e rastrevo`en i deka sostojbata na dr`avata e kriti~na, so tendencija za vlo{uvawe, a na kraj so rezultirawe na najlo{otovojna.

Opasnost za vleguvawe teroristi~ki grupi preku Kosovo postojano demnee nad na{ata dr`ava i, se pla{am, deka }e reflektira na kraj so ostvaruvawe na nivnata krajna cel za golema Albanija.

Urbaniot terorizam ve}e e o~viden i sekojdneven no i pokraj Tetovski, Kumanovski, Skopski i Stru{kiot region postoi tendencija za pro{iruvawe na celata teritorija vo site gradovi na dr`avata, a nie , namesto da prezememe maksimalni merki za spre~uvawe na ovaa sostojba tapkame vo mesto i se odnesuvame neodgovorno.

VMRO-DPMNE uka`uva na vreme za sanirawe na ovaa te{ka sostojba i, namesto Valdata da bara opravduvawe i blago da ja prika`uva sostojbata, taa treba da sorabotuva, a toa ne go pravi.

So rasformiraweto na celi edinici na MVR {to bea stru~no obu~eni i steknaa golemo iskustvo so izvr{enite obuki za vreme na krizata 2001 godina za antiteroristi~ki dejstvuvawa, kako namerno da se postapi sprotivno na interesite na ovaa sveta zemja Makedonija za koja zaginale iljadnici makeodnci, a nie ovde se odnesuvame nedozvoleno, neodgovorno bez da pomislime deka so site na{i gre{ni potezi gazime po krvta na tie lu|e {to ja prolevaa za ovaa na{a tatkovina.

Ponatamu, nikakva efikasnost vo rabotata pri suzbivaweto na kriminalot, korupcijata, trgovijata so oru`je i droga. Postojano gledame kako ni propala mladinata u`ivajki droga, a rezultatite va{i se nikakvi. Nitu edna uspe{na akcija ne sme slu{nale da izvedete i narpavite. Neznam do kade i do koga }e odite so vakvi rezultati i ve pra{uvam i samite vie dali ste se zamislile?

Vladata uak`uva deka opasnost od voooru`eni zakani za dr`avata od nadvor nema, tuku od vnatre{ni faktori i deka ova sosto{jba bila rezultat na rasna, nacionalna i religiska netolerancija i deka nekoj sakal ~ista nacionalna dr`ava, {to e obi~na izmisljena prikazna za deca i nikoj vo nea ne veruva i deka tie bile pri~inite {to nosele nemiri vo dr`avata. A, site nie znaeme i celito narod znae deka nemirite do|aat isklu~ivo od nadvoro{ni faktori i koi se site tie gi znaeme i so kakvi nameri se isto taka znaeme i deka tie faktori se potkrepeni so nekoi vnatre{ni faktori.

Zgora na seto ova Vladata ka`uva deka tie urbani grupi i poedinci deluvale samostojno i ne naiduvale na poddr{ka od lokalno naselenie, a pak od druga strana nitu edna grupa na storiteli ne e fatena i nitu eden poedinec. Pa, se pra{uvam na {to se dol`i toa : na nesposobnost, na neodgovornost, nedovolno serioznost na prio|awe na problemite ili namerno minimizirawe a seriozno lo{ata sosto{jba vo na{ata dr`ava? No, najva`no od seto ova e koj }e go izvle~e podebeliot kraj? Pak narodot, a posebno mladinata.

Cela serija neprekinato na podmetnati bombi, napadi na va`ni objekti, na gimnaziite kaj decata, sekojdnevni ubistva na gra|ani i deca nitu mene, nitu na bilo koj pameten ~ovek ne mu li~at na obi~ni kidnapirawa zaradi iznud an aparati ili obi~ni grabe`i ili presmetni, kako {to vie gi objasnuvate, tuku to~no i jasno se znae {to se i od kakov karakter se.

Pojavite na ilegalno preminuvawe na dr`avnite granici od Ju`na Srbija i Kosovo i nedovolnata kontrola od va{a strana na divite predeli na granicata e seriozna opasnost za prenesuvawe na oru`je od sekakov vid i ufrlawe na teroristi~ki grupi to pretstavuvaat vistinska zakana za bezbednosnata sosto{jba vo Republika Makedonija . I nie, namesto da se potpirame na svoje sopstveni sili i edinici {to ni bea obu~eni, podgotveni i sposobni da se spravate so ovie pojavi, nie gi raspu{tivme i sega se potpirame na stranskite sili, KFOR i UNMIK.

Izjavite na Vladata se kontradiktorni vo smisla na toa {to od edna strana tvrdi taa deka destabilizacijata e predizvikana od vnatre{ni faktori poradi nacionalna netrpelivost, a od druga strana dava podatoci za kakvi kriminalni dela stanuva zbor i veli deka ne se registrirani slu~ai na me|unacionalna osnov ai deka toa ne e faktor za vakvata sosto{jba. Pa, sega ne go znam to~niot odgovor. Priznava deka postoi destabilizacija, edna{ veli deka taa e predizvikana od vnatre{ni faktori , a ne od nadvoro{ni, za malku podocna da ka`e kontradiktorno na toa deka nema destabilizacija i deka

ovie nemili nastani se obi~ni kriminalni dela. Vladata, nitu vo Izve{tajot, iako e pi{an dokument, ne znae {to pi{uva za bezbednosnata sostojba vo Makedonija i e kontradiktorna vo izjavite.

Va`en faktor za lo{ata bezbednosna sostojba e i lo{ata socijalna sostojba na narodot koj i taka iznemo{ten i osiroma{ten, a sega u{te i na ulica brkani rabotnicit eod rabota bez oko da i trepne na Vladata, so neargumentirano obrazlo`enie deka ima pregolema vrabotenost vo dr`avnata administracija, a vie gi brkate obi~nite rabotnici od ESM i od drugi mesta koi edvaj i taka opstojuvaa, rabotea za gola egzistencija, a sega gi ostavate i bez leb. Zna~i, vie rabotite protiv narodot. Ova go objasnuvam so toa {to od druga strana vr{ite obuka na novi 600 lu|e-administrativci koi doprva }e gi vrabotuvate, a od edna strana lu|eto gi vadite od rabota za od druga strana }e vrabotuvate novi. Vladata rabotikao bez kompas i izgleda e vo }or sokak i ne znae kade e patot, se izgubi.

Me|usebnite presmetki so sredno{kolskata mladina i izrazenoto nasilstvo me|u maldite isto taka e mnogu zagri`uva~ki faktor za bezbednosnata sostojba vo dr`avata. Seto toa e rezultat na lo{ata politika {to se vodi vo dr`avata, {trajkvoite, nemirite. Cel narod e nezadovolen od sostojbata i se razbira, e va`en faktor za destabilizacijata na zemjata.

I, namesto da se zagri`ime i zamislime kako da se razre{i celata ova sostojba, vie i ponatamu otpu{tate od rabot ai pra{uvam {to mislite, narodot da go otpu{tate od rabota i da ja napravite Makedonija socijalna dr`ava broj eden vo svetot , ponajgolem broj nevraboteni i najsocijalna dr`ava?

A, kako kapak na seto ova u{te se falite deka policijata mnogu dobro raboti oti mu se zakanuva na narodot deka }e go tepa zatoa {to si go bara svojot leb.

Gospoda, treba da se zamislite, dobro da se zasramite i da prestanete ve}e edna{ so vakvito na~in na vladeewe.

Setete se od kogo ste izbrani i za kogo ovde treba da se zalagame i gri`ime? Za narodot gospoda! I, ako ne se ~uvstvuvate sposobni da si dadete ostavka, a ne da ja stavate dr`avata vo u{te podlaboki problemi. Vie ste vo bezizlezna sostojba.

Na krajto, }e go spomnam poslednito slu~aj vo Bitola, so namerite za otvorawe na ~ista albanska paralelka. Kakva potreba ima od toa? Site statisti~ki podatoci poka`aa deka site deca - u~enivci-Albanci koi `iveat vo Bitola se ve}e zapi{ani vo srednite u~ili{ta vo Bitola. Ovie deca se dojdene od drugo mesto, so drugi celi i nameri. I, se pra{uvam zo{to im se potrebni ~isti albanski

paralelki, a isto se prapituvam toga koj e toj koj saka isti nacionalni podelbi vo Makedonija? Znači i vo ovoj slučaj jasna e namerata, albanizirawe i na gradot Bitola, predizvikvuawe nemiri, destabilizacija i voznemiruvawe na grajanite, a posebno na mladianta. Predizvikvuawe na netrpenie i namera za doseluvawe na drugi lude vo ovoj grad.

Se postavuva prapitaweto zošto minatata godina se beše vo red i nemaše takvi nemiri? Postoese mir i sošivot meugrajanite i prijatelski odnosi.

Zatoa što minatata godina nemavme vakvi zli nameri i pretenzii kakvi što gi ima sega. I, namesto mladinata daodi redovno na učilicite i dobro isrečno da započne učebnata godina, nekoj go poremeti seto ova.

Odgovorot e jasen na site.

Vladata na Republika Makedonija nerealno i neodgovorno gi prikauva sostojbite vo državata i samo prividno i lažno bara sorabotka so drugite partii.

Poštuvan pretsedatele, kolegi pratenici izminativo mesec ili podobro rečeno od početokot na mandatot na aktuelnata Vladata na Republika Makedonija se soočuva so konstantno i po se izgleda dobro obmislono vložuvawe na bezbednosnata sostojba. Međutoa, bi napravile golema greška dokolku analizata na ovoj problem ja bazirame samo i isključivo na ministerstvata odgovorni za bezbednosta na državata. Zaradi tesnata i ošigledna povrzanost na kriminalno terorističkite grupi vo celito region i zaradi potrebata od prosto e nedozvoliva pasivnosta na makedonskata diplomatija.

Ako zemete da napravite analiza na stranskite mediumi šeme možete da zabeležite deka i pokraj momentalnata podrška koja što Vladata ja ima od međunarodniot faktor, t.n. internet organizacija, se z dobiva so se pogolemi simpatii vo stranskite mediumi. Nivniot obid za povtorno otvorawe na prapitawata za šovekovite prava vo Republika Makedonija stanuva se poveќе interesen za stranskite mediumi i toa vo princip od mediumi što gi podržuvaat aktuelnite vladi vo odnosnite odravi. Iako, se razbira, deka prapitaweto na mediumite e samo indikator, a ne sostojba, sepa makeodnskata diplomatija mora na vreme i efikasno da gi uvidi, pa potoa i soodvetno da reagira na ovie pojavi.

Ona što e fakt, a što treba da go reči makeodnskata diplomatija vo odnos na bezbednosnata sostojba vo našata država e porozivnosta na makeodnskata granica od strana na Kosovo. Makedonskata diplomatija mora da stori i pvoeќе i podobro za da se izdejstvuvava zasileno obezbeduvawe na granicata

od Kosovska strana, so cel da se izbegne natamo{noto prelevawe na nestabilnosta od Kosovo vo Republika Makedonija .

I sekako, ona {to e najva`no , makedonskata diplomatija mora da prevzeme re{itelna inicijativa za podobruvawe na na{ta me{unarodna pozivcija i osobeno, kone~no da gi prodol`i procesite na evroatlanska integracija, {to izminatava godina katastrofalno i nedozvolivo nazaduvaa.

Za kraj, moram da ja spoman i zagri`uva~kata ne koordiniranost na ministerstvata za vnatre{ni raboti i narodna odbrana so Minsiterstvoto za nadvore{ni raboti, kako i celosniot nedostatok od vertikalna komunikacija so pretsedatelto na dr`avata po krucijalni, bezbednosni pra{awa. Za mene li~no, skandalozno be{e neprisustvoto na pretsedatelto Trajkovski a Forumot za NATO pred nekoj den.

Nas, kako opozicija, navistina seriozno ne zagri`uva celosnata konfuzija i nemaweto koncept i vizija vo procesot na na{eto pribli`uvawe i integrirawe kon NATO.

Na primer, nesvatлива e potrebata na Vladata da se oslobodi, vo klu~ni momenti za na{ata bezbednost od Suhoi-te na voenoto vozduhoplovstvo po zamena na transporten avion, koj realno, spored goleminata na teritorijata na Republika Makedonija e apsolutno nepotreben. A, vakvi nelogi~nosti ima bezbroj. ZAna~i nie, kako opozicija, apsolutno ne sme protiv osovremenuvawe na Armijata so odru`je kompatibilno na ona na NATO, me{utoa smetame deka vaka kako {to se pravi toa e neseriozno, napraveno na brzina i deka e apsolutno lo{o izbran momentot koga Vladata se obiduva da se oslobodi od avionite i tenkovite.

Ova e seriozen moment za dr`avata i cenime deka Vladata, za donesuvaweto na vakvi odluki, prvo mora da se konsultira i koordinira me{u sebe, a posle i so opozicijata vo iznao{aweto op{toprifatliv koncept za ova va`no pra{awe {to vo idnina mo`e i samoto po sebe da bid egarant na na{ata sigurnost i stabilnost. Sekako, dokolku pravilno, navremeno i prifatljivo za site se izvr{at reformite potrebni za na{a integracija vo ovie sistemi.

Zatoa po~ituvani pratenici na Makedonija i e potrebna seriozna diplomatija vo spravuvaweto so bezbednosnite problemi. Za `al, morame da ocenime deka nadvore{nata politika na ova Vlada o~igledno ne e dorasnata na serioznosta na situacijata.

I na krajot, po~ituvani pratenici, pretstavnici na Vladata, partijata VMRO-DPMNE e sekoga{ podgotvena da mu pomogne na narodot i da raboti vo interes na dr`avata. I , }e go dade svojot

maksimum za stabilizacijata i dobroto na narodot. No, Vladata ne saka i ne e podgotvena za sorabotka. Dokolku ste podgotveni, nie sme tuka.

Blagodaram.

NIKOLA POPOVSKI:

Blagodaram.

Inaku, gospodinot Trajkovski e pokanet na sednicava, so ogled deka i vie konstatirate deka e nadle`en za ovie raboti. Me|utoa, toa go nema.

Ima zbor gospodin Xelili.

ZIDI XELILI:

Po~ituvan pretsedatele, po~ituvani dami i gospodo,

Bezbednosnata sostojba vo zemjaba e te{ka po policiskite i voeni akcii vo regionot na Kumanovo. Glavna dol`nost na ovaa Vlada e da se vrati mirot, stabilnosta i doverbata me|u zaednicite vo zemjaba po vooru`eniot konflikt od 2001 godina.

No, so neodgovornosto odnesuvawe na Vladata, posebno prezemenite policiski akcii vo albanskite naseleni mesta, sostojbata e tenzionirana i prodol`uva da se zgolemuva nedoverbata albanskito narod vrz ovaa Vlada i posebno vrz bezbednosnite sili.

Vrz osnov ana Informacijata za bezbednosnata sostojba vo Makeodnija, ima nekolku segmenti za koi }e se pridr`uvam vo mojata diskusija i }e nastojuvam da gi analiziram.

Toa {to e vidljivo i prika`uva eden stav deka bezbednosnit eproblemis e od nadvor, sekoga{ vinata ja ima drugiot, a vo dr`avata nema nitu eden vinovnik, eden od faktorite {to se potencira e melunarodniot terorizam {to dejstvuva od pozicija na islamski fundamentalizam. ..

NIKOLA POPOVSKI:

Ve molam, izvinete gospodine Xelili, kolku {to gledam Vie go ~itate tekstot. No, ima problemi pri preveduvaweto, pa ve molam malku pobavno da ~itate. Inaku, vam vi e lesno.

ZIDI XELILI:

Na ovoj faktor mu se dava posebno zna~ewe i se podvlekuva kako faktor {to na permanenten na~in ja vlo{uva i destabilizira bezbednosnata sostojba. Sakam da potenciram deka albanskoto naselenie, nezavisno kade `ivee, mo`e da se gordee so tolerancija, bilo me|u etni~ka, bilo me|u konfesionalna tolerancija. Nema da bide gre{ka ako se istane deka vo tekto na Vtorata svetska vojna protiv Izraelcite se izvr{i genocit na ~etirite strani od svetot, albancite bea tie {to ne dozvolija nitu eden Izraelec koj `ivee{e na ovie mesta da se dopre. Xamiite i crkvite bea redovno vo blizina, po~ituvani se razlikite i nikoga{ nemalo konflikti od konfesionalen karakter. Crkvite, manastirite, grobi{tata, zna~i vekovni, opstojuvale nedopreni blagodarejki na toelrancijata {to ja imaa albancite.

Dali mo`e taka da se zboruva i za drugata strana?

Najistaknata li~nost na svetskiot humanizam od ovoj vek, Majka Tereza, odnosno nejziniot spomenik {to se nao|a vo centarot na Skopej redovno bil cel na napadi vandalski, makedonski napadi. Ovie pojavi se monitorirani i od me|unarodniot faktor.

Isto taka , }e go potenciram i do|aweto name|unarodnite sili {to imaa `elba da ni pomognat da gi nadmineme nedorazbirawata {to se o~ekuvaa od makeodnskoto naselenie.

Razlikite ne se novina. Premierot se opravduva{e deka prethodnite gre{ki, ova se odnesuva na prethodnata vlast, govore{e deka gi prave{e gre{kite zatoa {to be{e pomlad i nezrel. Taka se slu~i Gostivar, Bit Pazar, Radoli{te i t.n. Seg a koga e pozrel toj povtorno ne ja izmenil strategijata na sopstvenoto deluvawe. Namesto ve}e spomnatite slu~ai sega imame drugi slu~ai kako {to e Sopot, Rakovec i Brest. Ubeden sum deka }e otkrijam i drugi slu~ai.

Postoi edna kvalitativna razlika zatoa {to ovoj pat se koristi posovremen arsenal, artilerija i avijacija protiv ovie sela vo sporedba so Gostivarskito slu~aj kade toj iskoristi tri iljadi policajci protiv neza{titenoto naselenie.

ЗИДИ ЦЕЛИЛИ: (Продолжение)

Bi sakal da ja istaknam i pomo{ta koja tie ja dobivaat od koalicioniot partner koj celosno se soglasuva so ispra}aweto na policiskite sili, navodno za dobroto na naselenieto, no naselenieto nema golema `elba da gi pre~eka kako nekoj faktor {to raboti za nivното dobro. Mo`ebi Vladata na Republika Makedonija saka toa naselenie da go iseli i da go zameni so naselenie koe }e gi do~eka, ili nekoj }e gi do~eka so cve}iwa.

Vo Informacijata be{e istaknato i pregolemoto vooru`uvawe i sobiraweto na nelegalното oru`je. Se postavuva pra{aweto koja zaednica poseduva pove}e oru`je, preku no}, lu}eto {to poseduvaat nelegalno oru`je se pretvoraat vo redovni policiski sili, toa se raboti za makedoncite i tie sega mo`at legalno da go nosat oru`jeto. Dokolku se vodi borba protiv kriminalcite, sigurno nema da stoi pe~atot deka samo albancite se kriminalci. Celit se jasni. Vo ime na borbata protiv kriminalcite, Vladata na Republika Makedonija koja nema nitu inventivnost, nitu znaewe, mo`nost, da ja nadmine situacijata, se nao}a vo kolaps i zatoa nao}a opravduvawe za opstojuva na vlast i toa se so cel da go otrgne naselenieto od egzistencialnite pra{awa so koi se soo~uva naselenieto vo ova zemja, nezavisno od etni~kata ili verskata pripadnost.

Bi sakal isto taka da go istaknam i momentot, kako se karakterizira tetovsko - gostivarskiot region - Debar, Struga, Kumanovo i del od Skopje, kako delovi kade {to deluva kriminalot. Normalno, tuka se raboti za teritoriite kade {to `iveat albancite. Jasno se poka`uva deka nema kriminalni grupi vo Strumica, Gevgelija i [tip, a dokolku go imame predvid Ramkovniot dogovor od Ohrid, edna od glavnite poenti na ovoj dogovor be{e resocijalizacijata na porane{nite pripadnici na ONA. Koga se saka{e, koga se ima{e `elba, vo eden potez bea legalizirani lavovite. Toga{ treba da se ima `elba da e legaliziraat i pripadnicite na ONA. Zna~i, tuka se poka`uva nedostatokot na volja, da se re{at ovie problemi od strana na Vladata na Republika Makedonija. Se dodeka imame nedostatok na takvata volja nie }e se soo~uvame so aktuelnite problemi, so me}uetni~kata nedoverba i }e `iveeme taka kako {to }e `iveeme. No go ~ekame samo momentot koga ova nedoverba }e eskalira. Zatoa, vinata ne ja barajte kaj drugite. Glavnata vina sega ja ima strukturata koja e na vlast i za `al, ne znae da vladee.

Vo Informacijata se ka`uva deka grupite se vodat od nezadovolni lu|e, nezadovolni od rezultatite na Ramkovniot dogovor i ustavnite amandmani i vo golema mera od neispolnuvaweto na li~nite interesi i deka toa se biv{i pripadnici na ONA i deka istite ..

NIKOLA POPOVSKI:

Toa {to e pod strogo doverljivo dadeno ne ste vo situacija vo javnosta da go iznesuvate. Informacijata vi e dostavena kako strogo doverljivo.

ZIDI XELILI:

Jas toa go imam predvid, gi imam predvid segmentite koi se doverlivi. Me|utoa, se raboti za edna informacija, za elementi za koi i po{irokata javnost e informirana.

NIKOLA POPOVSKI:

Informacijata vo celina e dostavena kako strogo doverljivo i ako prodol`ite da iznesuvate stavovi koi bea vo javnosta, }e vi go odzemam zborot.

ZIDI XELILI:

Vo red.

Isto taka se znae deka ovie lu|e se nezadovolni i deka Vladata na Republika Makedonija, dokolku ima dobra volja mo`e vedna{ da intervenira i da gi re{i nivnite problemi. Me|utoa, tuka se vodi nekoja druga strategija i nekoj namerno ja prodlabo~uva krizata i toa, normalno podocna }e izleze na videlina.

[to se odnesuva do kolacionite partneri, na albanskata partija, albanskiot narod ja dade doverbata kako edna porane{na struktura na ONA, za da gi {titi interesite na albanskoto naselenie, za da bide ednakov partner vo vladeeweto so zemjata, a ne da bidat slugi na Branko i na Hari Kostov, so cel ovoj poslednirov da im nareduva, imaj}i predvid deka toa pravo toj go nema nitu po zakon, nitu po Ustav odnosno da mu dava naredbi na svojot

zamenik, imajji isto taka predvid deka tokmu toj gospodin be{e eden od komandantite na porane{nata ONA i voop{to nema toj {to da prima naredbi od Hari Kostov.

[to se odnesuva do site terorizmi koj prethodno gi spomnav, toa e urbaniot, me|unarnodniot, ne sum slu{nal, no najverojatno }e go izmislite i planinskiot ili ruralniot terorizam. Me|utoa, ste zaboravile deka vo ovie slu~ai ima i dr`aven terorizam protiv albanskite sela.

NIKOLA POPOVSKI:

]e gi zamolam site govornici, vo duhot na dobroto odnesuvawe, koga spomnuvaat funkcioneri, pa duri i gra|ani, da gi spomnuvaat kako {to voobi~aeno se pravi toa po prezime, a ne po ime.

Ima zbor gospodin Marjan \or~ev.

MARJAN \OR^EV:

Po~ituvan gospodine pretsedatele, po~ituvani dami i gospoda pratenici, po~ituvani ministri,

Jas so moeto dene{no obra}awe, spored moe skromno viduvawe, }e se obidma vo tri segmenti dsa dadam moj pridones na diskusijata, kako bi mo`ele da ja nadmineme ovaa bezbednosna situacija vo Republika Makedonija. Najnapred vo delot na ona {to pretstavovalo vo minatatoto klu~ni politi~ki momenti, odnosno fakti~ki sostojbi, hronolo{ki podredeni, {to ja proektirale ovaa sostojba, potoa vo delot na faktori koi ja generiraat dene{nata bezbednosna sostojba i na kraj zaklu~oci, kako bi mo`ele, barem spored mene da najdeme izlez da najdeme zaedni~ki izlez kako politi~ki subjekti vo Republika Makedonija, da izlezeme od ovaa situacija.

Postoewe na dr`avno - praven oblik na su{testvuvawe na Republika Makedonija kako suverena, nezavisna i samostojna dr`ava, jasno e deka klu~en faktor za obezbeduvawe na potrebniot prostor za doverba na makedonskite gra|ani i za cvrta ubedenost i re{itelnost i verba vo ustavniot poredok, za~uvuvawe na redot bezbednosta i sigurnosta na gra|anite na

Republika Makedonija. Bezbednost, vključni so odbranata na državata leži vrz politikata, t.e. vrz politične subjekti koi naj-esto se zastapeni vo makedonskiot parlament i nija odgovornost e najgolema. Vo toj del nivnite politički odluki i rešenija koi potoa preto-eni preku organizirana i neorganizirana akcija, na kraj proizveduvaat funkcionirawe niz institucijate na sistemot na tie politički odluki i rešenija i na kraj vo samata kontrola na toj politički proces, kade što toa e sprovedeno kako akcija ili niz celiot toj sistem na institucionalnost na državata ima poddržka preku kontrola na javnoto mislewe, preku anketite, dali tie politički odluki i rešenija se soodvetni so želbite na grajanite na Republika Makedonija.

Hronološki podredeno odredeni ključni politički odluki i rešenija, odnosno ideji, faktički sestojbi, bi gi podredil što mislam deka ja projektiraat segašnata bezbednosna sestojba vo Republika Makedonija.

Prvo, na samiot početok na osamostojuvaweto na Republika Makedonija i izleguvaweto od poranešnata jugoslovenska federacija, vo umeeweto koe i do den denes postoi i lebdi vo vozduh, dali načata koncepcija za vlez vo Evropskata unija i NATO mo`eme da ja sprovedeme sami kako nezavisna, suverena, samostojna, unitarna država, ili pak mo`eme seto toa da go sprovedeme kako region, vo procesot na stabilizacija i asocijacija vo Evropskata unija, zaedno so poranešnite državi od jugoslovenskata federacija, Hrvatskas, BiH, Srbija i sega Kosovo, kako teritorija koja što e pod meunarodna kontrola, pod silite na OON. Za toa svedo`at platformite Gligorov - Izbetbegovi}, za toa svedo`at site onie nastani koi do den denes determinantno projektiraat sestojba, dali Republika Makedonija je odi sama vo toj proces i site onie koi ne veruvaat vo Republika Makedonija i site onie koi se borat toj proces da bide zapren, imaat prostor za dejstvuvawe i toa denes go pravat.

Vtorata, isto taka, faktička hronološka sestojba e pojavata na Ilirida.

Vednaž posle negiraweto na političkiot rezultat na izborite vo 1990 godina i formirawe na Ekspertskata vlada, koga se javi vo institucionalen oblik, izrazen streme` na albanskata populacija za etnička homogenizacija vo Republika Makedonija, sprotivno na ona što nie go propovedavme kako pilot projekt od site poranešni državi, za multikulturno, multietničko `iveewe vo Republika Makedonija, projekt koj neuspea nikade nitu vo Slovenija,

nitu vo Hrvatska, nitu vo BiH, nitu vo Srbija, nitu sega vo Kosovo i koj se obiduvame do den denes da go odr`ime.

Tretata to~ka e kr{eweto, odnosno fakti~ka sostojba, kr{eweto na embargoto kon SR Jugoslavija, pod na{e opravduvawe kako dr`ava deka nie toa go pravime ekonomski da opstoime i vo dvata pravci na vlez i izlez na stoki kon Jugoslavija, nie fakti~ki napravivme Me|unarodnata zaednica da ne gleda kako neraskinlivo telo od toa {to se vika porane{na SRJ sega Srbija i Crna Gora, avtomatski i Kosovo.

^etvrta to~ka atentatot na Gligorov, motivite i akterite nikoga{ neotkrieni.

Treta fakti~ka sostojba, promena na imeto i znameto na Republika Makedonija, mo`nost i slabost na makedonskata diplomatija, na makedonskite politi~ki sili, na makedonskite politi~ki subjekti, da opstojat na ona {to pretstavuva sila na makedonskata dr`avnost i mo`nost za utre{ni dogovori, mo`ebi za makedonskite granici, za promena ili za novi mirovni konferencii, kako {to toa be{e navesteno dve nedeli od strana na odredeni pretstavnici na me|unarodnite diplomati.

[esta i najkriti~na to~ka e determinantno vrzana za ona {to denes diskutirame. Toa e kosovskiот konflikt 1999 godina i voenata kriza vo Republika Makedonija 2001 godina, nemawe na politi~ki konsenzus na site politi~ki sili vo Republika Makedonija, {to e toa, kako Republika Makedonija }e se postavi politi~ki sprema statusot na Kosovo vo idnina i kako go gleda Republika Makedonija, kako Republika Makedonija politi~ki }e se postavi kon ona {to be{e, so konsenzus zboruvam, prema voenata kriza vo Republika Makedonija, dali toa be{e kriza i borba za ~ovekovi prava i slobodi, dali be{e markirawe na teritorija, dali be{e ne{to drugo von razumot i mo}ta za poimawe na balkanskite politi~ari.

Tie spored mene se {est klu~ni determinanti fakti~ki sostojbi vo politikata koi ja lodredija dene{nata bezbednosna situacija, ja proektiraa i u{te vlijaat na nejinot vlo{uvawe vo Republika Makedonija.

Vtoriot del od moeto obra}awe se odnesuva na faktorite koi ja generiraat krizata odnosno ja produciraat krizata i predizvikuvaa natamo{no vlo{uvawe na bezbednosnata situacija vo Republika Makedonija i toa soglasno ona {to pretstavuva anketi i izve{tai na site

me|unarodni institucii koi pedantno gi vodat statisti~ki po javni anketi, go vodat mnenieto na makedonskite gra|ani od site etni~ki zaednici.

Prvot faktor koj so godini po red e najzastapen so nad 70%, toa se ekonomskite faktori {to se, ona {to se veli, vo fokusot na vnimanieto na makedonskite gra|ani, nevrabotenosta i siroma{tijata.

Nad 70% makedonski gra|ani od site etni~ki zaednici ka`uvaat deka klu~en faktor za stabilnosta na Republika Makedonija od socijalen, politi~ki, pa i bezbednosen karakter e toga{ koga imate nevraboteni lu|e, toga{ koga imate siroma{ni lu|e i lu|e koi se spremni na sekakvi aktivnosti, vclu~itelno i na vooru`eni aktivnosti, ili aktivnosti koi se ilegalni i nedozvoleni so ustav i zakonite na Republika Makedonija. Jas i vo moeto obra}awe na nekoja ekonomska tema tuka ka`av deka toa e rak rana na makedonskata ekonomija, na makedonskoto op{testvo, a nie do sega vo ovie godini na nezavisna i samostojna Republika Makedonija ne najdovme re{enie kako toa da go, barem da go, barem da konstruirame model koj }e zna~i vetuva~ka idnina vo eden srednoro~en ili eden dolgoro~en period, kako toa }e go nadmineme, i toj faktor i den denes generira kriza vo onie regioni kade {to navistina lu|eto se bez rabota, ne postojat stopanski objekti kade da se zaposlat ili pravni tela i na takov na~in tie lu|e se ostaveni, bi rekol, na milost i nemilost na onie destruktivni sili vo Republika Makedonija koi sakaat da go zagrozat dr`avno - pravniot i ustavniot koncept na Republika Makedonija kako nezavisna, suverena i samostojna dr`ava.

Vtorata grupa na faktori, isto taka so golem procent iska`ano od strana na gra|anite na Republika Makedonija koi smetaat deka toa e isto mnogu golema grupa na faktori, so golemo signifikantno zna~ewe za krizata vo Republika Makedonija, se kriminalot i korupcijata.

Vladata na Republika Makedonija vo ovoj politi~ki oblik prezema, bi rekol seopfatna akcija za borba protiv kriminalot i korupcijata. Me|utoa, pri prezemaweto na taa seopfatna akcija za borba protiv kriminalot i korupcijata, barem spored mene, spored moe dlaboko ubeduvawe, se vr{i edna politi~ka likvidacija na edna cela grupa na lu|e ~ii {to zaedni~ki interes na svrzani se opredelile da bidat subjekti na politi~ka partija koja osum

godini bila vo opozicija, ~etiri godini vo pozicija vo makedonskiot parlament, ~etiri vonparlamentarna opozicija, ~etiri godini na vlast, sega povtorno vo parlamentarna pozicija.

Ako nie sakame so deklariranata borba protiv kriminalot i korupcijata da ka`eme deka samo pretstavnice na dva politi~ki subjekti vo Republika Makedonija ili na tri, odredeni luje od Liberalnata partija, no vkupno gledano VMRO-DPMNE i DPA se tema na napadot protiv kriminalot i korupcijata, nie toga{ pravime ne{to {to spored mene e monstrozno. Ako gi proglasime site ministri od porane{nata vlada na VMRO-DPMNE i LP, vo određen vremenski period deka se korumpirani i za kriminalni strukturi, toga{ nie ni{time eden cel politi~ki obelik na dejstvuvawe koj zad sebe vrzuva nad 300 iljadi glasa~i, vaka ili taka kako tesen politi~ki blok i na takov na~in kolektivnata kriminizacija ostava golem prostor, tie gra|ani vo Republika Makedonija da ja izgubat doverbata i cvrstata ubezdenost deka Republika Makedonija pretstavuva idnina i za niv samite i za nivnite deca i za nivnite pokolenija. Toa e bezprimeren atak vrz demokratskite pridobivki na ona {to go rekovme politi~ki pluralizam i politi~ka demokratija vo Republika Makedonija. Ne mo`at pa duri ni teoretski, duri i verojatnosta e mnogu mala, site, samo od eden politi~ki subjekt da bidat kriminalci i korumpirani luje, a da zaboravime naedna{ kako, koga vo vremeto na tro{ewe esto na embargoto kon SR Jugoslavija neкои odgovorni strukturi, na primer dozvolile 80.000 toni hibridna p~enka da se prodava kako makedonska, a Republika Makedonija ne proizveduva nitu eden kilogram hibridna p~enka. Ili, naedna{ makedonskiot bakar proizveden vo Bu~im se zgolemi za pet pati odnosno za prodava{e borskiot bakara kako makedonski bakar i nekoj preku toa ostvaruva{e seriozni, bi rekol kriminogeni i koruptivni aktivnosti na teritorijata na Republika Makedonija. Ottuka, takviot pristap na likvidacija na politi~ki subjekt, oti toa e politi~ka likvidacija, nie mo`eme da govorime vaka ili taka, me|utoa na takov na~in sprovedena }e onevozmo`i, vo idnina site onie koi mislat da `iveat od politika, da se bavat od politika, dobro da razmisljat dali vo idnina }e se nafatat na javna funkcija zatoa {to na~inot na koj se vr{i eliminacijata, pred se na ~ove~ka li~nost, na negovoto semejstvo, na site tie bliski koi veruvaat vo tie luje, e se samo ne demokratski i praveden. Toa e isto taka faktor koj nevozmo`uva da se borime protiv reeksportot na cigari na teritorijata na Republika Makedonija, bidej{i fakt e deka toj se vr{i

preku Dojran ili preku Gevgelija, na Blace ili Tabanovce. Kamionite so cigari pak prodol`uvaat da odat. Odele i vo drugo vreme, vo drugi sistemi, prodol`uvaat i sega da odat, naj-esto neevidentirani, ili evidentirani, ili pak kompoziciite nafta nekade koj {to zavr{uvaat vo Ara-inovo ili na Blace, ili na nekoj drug da re~eme region koj sega e zafaten so kriza, isto taka ne e evidentiran. Seto toa isto taka e kriminal i toa e korupcija, no nie ne mo`eme da se spravime so toa zatoa {to sakame das napravime politi~ka likvidacija i da doka`eme deka samo nie, odreden politi~ki subjekt vo Republika Makedonija e praveden, sasmo nie imame dobra vizija, drugite nemaat i tokmu zaradi toa ja doveduvame vo Republika Makedonija vo kriza, bezbednosna, ekonomska, politi~ka, socialna i na kraj vodi kon raspadot na celiot toj dr`avno -praven poredok, kade {to nie site su{testvuvame i tuka denes vo ovoj makedonski parlament.

Tretiot faktor se me|uetni~kite odnosi vo Republika Makedonija.

Ako nie sakame da najdeme vistinsko re{enie za multietni~ko, multikulturno i kofesionalno `iveewe, nie ne mo`eme a da ne i pogledneme vo o~i na vistinata, vo koj region vo Republika Makedonija se javuva krizata.

MARJAN \OR^EV: (Prodol`enie)

Vo regioni, vo koi {to vo izminatite 4 decenii, после stopanskata reforma i osloboduvaweto od re`imot na taa porane{na SFRJ, vo vremeto na nekoi drugi militantni strukturi, se oslobodi `elbata na lu|eto, na familiite koi {to se otselija od Kosovo, od Albanija, vo regioni vo koi {to identitetot deka dr`avjanin na Makedonija ne su{testvuva vo regioni vo koi {to ne se zboruva makedonski. Vo regioni vo koi {to makedonskata policija duri i vo toj porane{en sistem ne stapnale. Jas sum imal mo`nost, mojata profesija me naterala da rabotam vo regionite kako {to se Brest, Tanu{evci, Malino Malo, [ipkovica, za otkup na sirewe, za otkup na drugi raboti, kontakti so tie lu|e, sum odel so preveduva~, so lu|e doma}ini, esnafi i lu|e koi {to ne znaele ni zbor makedonski. Lu|e koi {to i pri konstituiraweto na makedonskata dr`ava kako samostojna i suverena, i ne glasale na referendumot. Nemale mo`ebi ni mo`nost. Mo`ebi nebile ni evidentirani kako takvi gra|ani. Ako sakame toa da go pogledneme so vistinsko svetlo, vo vistinska realnost, toga{ }e svatime zo{to esnafite

od Ara~inovo, lu|eto koi {to go gradele ovoj politi~ki oblik, poliit~ki oblik na dr`ava Republika Makedonija, sega im e te{ko tamu da stapnat, te{ko im e tamu da su{testvuvaat, zatoa {to do|aat nekoi strukturi, koi {to toj politi~ki oblik go gledaat kako politi~ko telo. Iako na tie lu|e ne im pravime promocija, ona {to se vika nezavisna, suverena, samostojba dr`ava, deka taa dr`ava i nim }e im ovozmòi nezavisno, kako i na koj na~in se dojdene vo Republika Makedonija, kako i na koj na~in steknuvaat ili steknale dr`avjanstvo, da veruvaat deka ovaa dr`ava e i nivna dr`ava, deka ovaa dr`ava mo`e da im ovozmòi idnina i na niv i na nivnite deca. No pritoa, da ne gi zagrozat niv, tie koi {to tuka `iveat eve taka da re~am kako domorodno naselenie, kako lu|e koi {to godini u`estvuvali vo gradeweto na politi~kiot proces i vo eden drug sistem i vo sega{niot oblik na postoeve na dr`ava Republika Makedonija. Samo na takov na~in prio|aj}i im na tie lu|e so iskrenost i so verba deka tie vo daden moment pristapile kon odredeni aktivnosti zaradi tradicijata, religijata, odredeni bi rekol pri~insko posledicijam povrzanosti vo nivnoto `iveewe, se opredelile na eden ~ekor koj {to zna~el mo`ebi i voena razvraska, samo zatoa {to koga, ako ne vo voeno vreme se re{avaat krupni nacionalni problemi.

Na Kosovo postojat grupno organizirani, dobro vooru`eni i spremni formacii. Dobri formacii, vooru`eni formacii, koi {to bea ve`bani od me|unarodni instruktori, koi {to dobro znaat {to sakaat da postignat i koi {to na krajot na kraj{tata, verojatno niz politi~ki oblik toa }e go postignat. Nezavisnosta na Kosovo. Pra{aweto e tuka. Kako nie etni~kata zaednica albanci koi {to `iveat vo Makedonija da gi ubedime kako Parlament, kako Vlada deka Makedonija e vetenata zemja vo koja {to site zaedno so zaemen respekt i po~it `iveeme zaedno i }e gradime idnina bez da dojdeme do presudniot moment, do klu~niot moment, koga albanskata etni~ka zaednica vo Makedonija }e pobara samoopredeluvawe i toga{ ve}e }e bide docna, zatoa {to nie ne sme Kvebek, kade {to francuzite baraa oddeluvawe od Kanada, no tamu ima demokratija, koja {to poteknuva u{te od Xorx Va{ington i Amerikanskata deklaracija za nivniot uspeh i toa e drugo. Tamu multikulturata bi rekol e nasledna kategorija. Tuka nie sega ja vostanovuvame.

Da ne dojdeme do toj ~ekor na samoopredeluvawe, treba mnogu samootka`uvawe, mnogu `rtvi i mnogu verba deka site sme makedonci, no so razli~no etni~ko poteklo. Jas sum makedonec so makedonsko etni~ko poteklo, a gospodinot Ramadani, moj li~en prijatel makedonec so albansko etni~ko poteklo.

Ako taka gi gledame rabotite, toga{ imame idnina, toga{ imame perspektiva, toga{ imame mo`nost za prosperitet. Ako gi gledame poinaku, ako doka`uvame deka VMRO-DPMNE ili jas kako ~len na VMRO-DPMNE }e bidam sekoga{, }e bideme najispravni, a SDSM bi rekol ne e vo toj element ili bi rekol ispraven, ako sakame da ka`uvame so skrienata vistina. Jas tuka rekov deka vistinata ne se doka`uva. Vistinata sama izleguva na videlina, toga{ koga e toa potrebno, nejdobro e so ime i so ~est da izleze vaka. Toa e maksimata na Goce Del~ev. A Goce Del~ev e ~ovekot koj {to rekol: "Makedonija treba da bide pole na kulturen natprevar me|u narodite". Dali }e bide taka? Dali imame mo`nosti sega nie toa pri takvi krupni me|unarodni sobitija, kade {to nie treba da bideme pilot proekt da go negirame toa {to se slu~i vo Hrvatska, vo Lika, vo Bosna, vo Srebrenica, na Kosovo, vo Srbija, Medve|e, Bujanovac, Pre{evo i Makedonija da doka`e deka na{iot pogled na `ivot, na{ata energija koja {to ja crpime, mo`ebi od anti~ki vremiwa do denes e ne{to {to ni dava za pravo da veruvame vo dr`avata deka nie }e opstoime kako politi~ki oblik i utre }e bideme evropjani, gra|ani na Evropa, kako Makedonci, Albanci, Turci, Srbi, Romi, Vlasi i Bo{waci koi {to `iveat na teritorijata na Republika Makedonija. Toa e spored mene edinstvenata formula za uspeh i zatoa vo prethodnata to~ka rekov ne mo`ete da go likvidirate VMRO-DPMNE kako politi~ki subjekt koj }e postoi, }e ostanat lu|e koi {to }e rabotat. Tuka eden pratenik vele{e edno vrap~e da ostane }e vika: "VMRO-DPMNE", no fakt e deka nie sme tuka za da pomogneme sega kako opozicija da bideme konstruktivni, potpretsedatelkata na na{ata partija gospolata Samoilovska re~e deka }e abideme konstruktivni i jas napolno go poddr`uvam toa deka }e bidam konstruktiven so mojata diskusija. Mislam deka imam so vakva diskusija privrzanici deka site na nekoj na~in mislime i znaeme vo {to e idninata, no ne sakame da priznaeme, zatoa {to sme denes vo oblik jas kako VMRO-DPMNE i vie kako SDSM i pod nekoja partiska prizma bi rekol deka gi gledame rabotite, no ako se trgneme od toj prizmati~en pogled }e sfatime deka edinstvenoto ne{to vo ovoj Parlament tuka e da gledame sega kako li~nosti, bidej|i inaku Makedonija }e ja nema. Ovie tri faktora generiraat takva socijalna politi~ka ekonomska kriza i samoopredeluvaweto e neizbe`en potez. I na albancite prvo, a potoa i na makedoncite i }e dojde do toa {to nikoj ne go saka. Sega na krajot nekoi ispituvawa na UNDP, eve optovaren sum so toj UNDP, deka toj pravi stra{ni analizi i sekoga{ Makedonija nekako vo tie analizi doa|a deka imame prostor za

dejstvuvawe, no nekako ne gi realizirame do kraj celite i zada~ite {to vladite gi imaat vo Republika Makedonija.

Okolu Ramkovniot dogovor, poslednata anketa {to be{e sprovedena me|u makedoncite, ka`uvaat deka silna poddr{ka davaat samo 5,7%, a donekade poddr{ka 32,3%. Se drugo ne e poddr{ka. Anketata sprovedena me|u albanskata etni~ka zaednica poka`uva deka 68,1% davaat silna poddr{ka, 23,5% davaat do nekade poddr{ka. Zna~i ogromna diskrepanca vo odnosot kon Ramkovniot dogovor me|u makedoncite i albancite, iako jas velam deka nie sme makedonci dr`avjani site. Toa poka`uva deka nie treba mnogu da rabotime. U{te edna{ da izgradime stav kon Ramkovniot dogovor. Dali toa e kone~na razre{nica na multietni~kiot `ivot vo Republika Makedonija. Dali navistina toa be{e borba za ~ovekovi prava i gra|anski slobodi. Dali tuka }e zastaneme so garancija od dvete strani. Jas kako Marjan \or~ev i mojot prijatel Ismet Ramadani.

Decentralizacijata koja {to ni pretstoi sega, dali sega nie vo taa decentralizacija sme ubedeni eve }e zemam taka da re~am karikira~ki model deka op{tinata Kale }e treba na albanskata zaednica, ili deka op{tinata Vev~ani zaednoso nekoe drugo male~ko mestence od Zapadna Makedonija }e im treba na makedoncite.

Nie treba da pojdeme otvoreno so taa decentralizacija, bidej{i taa decentralizacija nema da gi re{i problemite, ako sakame so toa da se poka`eme deka sme uspe{na Vlada ili dobra opozicija, ili ne znam vo toj nekoj soodnos mo`eme da gi razre{ime problemite. Decentralizacijata }e gi razre{i problemite toga{, ako navistina, proizleze podobar `ivot za albancite vo Tetovo i tie 20% makedonci koi {to `iveat tamu i tie 20% albanci koi {to `iveat vo Skopje. Jas sum od Kavadarci, tamu ima ~ista etni~ka sredina makedonci i stari turski familii esnafi koi {to bile od Otomanskata imperija naseleni vo Kavadarci. Mene mi e lesno, jas imam kaj da odam. No na mnogu lule vo Makedonija im e te{ko. Zatoa vo taa decentralizacija treba dobro da vidime deka kaj makedoncite celosna neprifatliva e ideata za decentralizacija deka 28,7%, a nepo`elna e i necelosno neprifatliva e 35,4%. Zna~i treba mnogu da se raboti. Malku e tuka vo tie komisiski ili me|upartiski pregovori sega pome|u koalicionite partneri DUI i SDSM da se dojde do nekakva razvraska i dogovor. Treba da se vklui i DPA. Treba i PDP, pretstavnik na albanskiot glas vo Parlamentot na Republika Makedonija. Pri formiraweto na ovoj Parlament treba i VMRO-DPMNE, ako se kriminalci i korumpirani, me|utoa treba, zatoa {to se tuka od

1990 godina i zatoa {to za mnogu raboti, zaedno so mnogu lu|e od SDSM napravile dobro za Makedonija. I kaj albancite e isto. Po`elno velat 27,7%. UNDP, ne gre{i veruvajte mi. Tie pravat taka startificiran primerok od 1500 ili 3000 iljadi gra|ani koi navistina ja otslikuvaat sostojbata na 2 miliona makedonci. Tie ne gre{at. A prifatljivo e samo prostete, 17,8%. Zna~i i kaj albancite treba da se raboti, deka taa decentralizacija }e gi re{i problemite i nema da ne odvede povtorno vo krajna linija do samoopredeluvawe. Deko nie ne sakame da `iveeme pove}e zaedno, podobro }e ni bide da bideme dva paralelni sveta, da bideme oddeleni i da si se gledame taka ik povtorno da se posetuvame, eve da re~am, da go ostavam Ismet Ramadani, da re~am za mojot drug prijatel Beznik Fetai, mnogu godini i toj e vo Kavadarci.

I na krajot kako zaklu~ok, {to spored moeto skromno mislewe jas vo ova oblast diskutiram kako gra|anin na Republika Makedonija. Toj {to ~ita vesnici i toj {to ne gi slu{a diskusiite vo Parlamentot na Republika Makedonija, mnogu poumni lu|e koi {to se eksperti, koi {to ka`uvaat {to se slu~uva vo Makedonija.

Spored mene, pod broj 1, da se obezbedi spre~uvawe na bilo kakva mirovna konferencija na koja {to se razgovara za nepromenlivost na granicite, bidej}i ako taka se definira, }e se promenat granicite. Za Makedonija, kako geografsko podra~je taka bilo i vo SanStefano i vo Berlin i vo Bukure{t i vo Versaj i na Jalta. A tuka sme i makedonci i albanci. Zna~i, da obezbedime deka nie sme suveren, samostoen, nezavisen oblik na politi~ko `iveewe so konsenzus me|u makedoncite, albancite, turcite, srbite, romite i vlasite i deka nie taka }e prodol`ime sami nezavisni da ~ekorime kon Evropskata unija i Nato alijansata. Ne vo vestern Balkan, Zapaden Balkan. Toa nam ne ni treba. Nie toa bevme vo porane{na Jugoslavija, nie bevme Balkan. Nie `iveevme od 1919 godina kako Vardarska Banovina, poroben narod, zaedno makedonci i albanci a posle bevme od 1945 Socijalisti~ka Republika Makedonija, pa od 8 septemvri 1991 godina nezavisna, suverena, samostojna Republika Makedonija. Nam Zapaden Balkan ne ni treba. Toa diplomatijata makedonska treba jasno da go ka`e. Nie sme zemja koja {to ima prese~eni geografski, edinstvena zemja ~ii {to reka te~at prema Beloto more, nie go napu{tivme prozorecot kon svetot i otidovme prema sever neprirodno, kade {to niedna reka ne te~e, kade {to planinite blago se spu{taat prema Beloto more, a nie odevme niz tie severni tuneli niz Grdeli~kata klisura. Nie ne pripa|ame tamu. Nie pripa|ame kon prozorecot na svetot, kon moreto.

Ottuka, treba da ja crpime silata da doka`eme zo{to Makedonija treba sama da odi i vo EU i vo NATO alijansata. Ne da ne upatuvaa, vie }e sorabotuvate podobro so srbite, bosancite, so dr`avata Albanija i luletoa {to `iveat vo Albanija so Kosovo. Nie sekoga{ `iveeme taka vo Evropa, zaedno, bez granici. Seg a nie treba da vlezeme sami zaradi potvrdata na dr`avniot identitet Republika Makedonija. Za toa imame i proces za stabilizacija i asocijacija, za toa sme ~lenka na Svetskata trgovska organizacija, za toa sme ve}e vo pregovori za za~lenuvawe vo NATO Alijansata. Zna~i nie sme dr`ava i kako dr`ava, treba da ne dopu{tame, tie koi {to se zad nas, a zad nas sega e Srbija, zad nas e Albanija, Srbija zaedno so Crna Gora, zad nas e Bosna, zad nas e i Kosovo. Doprva tie toa treba da go re{at, toj proces za nezavisnost, ili kako }e bide, kako }e ka`e Me|unarodnata zaednica. Toa e prvot zaklu~ok spored mene.

Vtoriot zaklu~ok e tuka da doneseme politi~ki konsenzus deka akcijata za za{titata na redot, gra|anskiot red, ustavniot poredok, sigurnosta na gra|anite, bezbednosta na Republika Makedonija e na{ prv i edinstven prioritet voovoj moment posle mo`e da se prodol`i so borba protiv odredeni i politi~ki subjekti i politi~ki individui komu nekomu mu smetaat, no vo ovoj moment, toa e najva`no i toa mora da bide poddr`ano tuka vo Parlamentot od celiot narod koj {to `ivee vo Makedonija, od site etni~ki zaednici. Ako toa go napravime, toga{ }e ja poddr`ime silno akcijata na makedonskite bezbednosni sili. Jas u{te edna{ }e go iskoristam pravoto da ka`am i kako minister na Vladata vo porane{niot sostav se zalagav makedonskite i specijalni edinici da bidat vklueeni i albanci, lule koi {to }e bidat garancija za albanskata etni~ka zaednica deka taa akcija }e bide sprovedena besprekorno to`no bez etni~ki predrasudi i deka tie lule zaedni~ki }e ja branat Makedonija. Jas vo toa veruvam. Ima takvi mom`iwa koi {to veruvaat vo Makedonija, gi ima tie lule koi {to se borea site zaedno kako dr`avjani na Makedonija i da bideme i vo @eneva i vo Brisel, da bideme i vo Luksemburg i ~lenka na EU i da staneme utre i ~lenka na NATO i ~lenka na Evropskata organizacija, ne se bitni imiwata, tie bea i makedonci i albanci zaedno. Toa e vtorata to~ka. Ako tuka toa go doneseme, toga{ nie }e nemame problem, toga{ nema da ima nekoj koj }e bide protiv taa opcija, toga{ site }e bideme svesni deka toa e edinstvenata alternativa da opstoime kako dr`ava. Tuka ne e bitno sega dali ova ili onaa Vlada zgre{ila pove}e ili pomalku, tuku e bitno deka nie u{te edna{ }e povtoram na krajot kako zaklu~ok, nie sme dr`ava vo kontinuitet, nie ne sme kominternovska tvorba. Nie imame istoriska

geneza na nastanuvawe i zatoa vladite koi {to rabotat za Republika Makedonija, se vladi vo kontinuitet. Povtorno }e ka`am nitu edna vlada ne e bez gre{ki, nitu edna vlada ne se svetci a drugite kriminalci i korumpirani, site sme nie koi {to vo daden moment sme se nagrdile so te{koto breme da rabotime za lu|eto vo Republika Makedonija koj so pove}e uspeh, nekoj so pomalku uspeh. Na krajot istorijata }e ka`e koj kako rabotel. Mislam deka ovie tri zaklu~oci spored moeto mislewe dokolku gi doneseme i dokolku taka dademe nasoki na makedonskata diplomatija, na makedonskite ministri, na tie koi {to sega ja vodat Makedonija koj {to se na vlast, }e imame {ansa po ne{to i kako opozicija sega, kako ~len na opozicijata VMRO-DPMNE da napravime bi rekol so vakvi diskusii da pomogneme na site koi {to sega kako izvr{na vlast rabotat, da im pomogneme so na{a konstruktivna poddr{ka, da dojdeme do kvalitetni re{enija za Republika Makedonija.

NIKOLA POPOVSKI:

Ima zbor g. Halimi.

ILJAZ HALIMI:

Po~ituvan pretsedatele, po~ituvan ministre, po~ituvani pratenici,

Ja slu{nav informacijata na VMRO-DPMNE za politi~ko bezbednosnata situacija, toa e edna nivna varijanta. Imame i druga varijanta na Vladata koja vo razni formi ni ja prezentira i imavme mo`nost da gi prosledime tie informacii.

V/1.-СП/ЛЈ

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ: (ПРОДОЛЖЕНИЕ)

Osobeno informacijata na Vladata za poslednite nastani {to se slu~ija vo Karadak vkluvaj}i ja policiskata operacija na kriminalnite grupi, kako {to tie gi narekuvaat. Site aktivnosti na ovaa vlast i na MVR {to se prezemeni i se planira da se prezemat se za analizirawe i razgleduvawe.

Одржувањето на оваа седница со оваа точка на дневен ред ја има оваа важност, оваа цел и треба да се види кои се позитивните и негативните ефекти на овие акции кои ги презеде оваа Влада. Значи, ваквите активности дали придонесуваат за надминување на кризата и за мир или пак е продлабочена уште повеќе.

Без друго политичката и безбедносната ситуација е многу тешка. Ова е резултат на неспособноста на оваа Влада за нејзино надминување. Според нашите анализи преземањето на полициско воената операција во селото Брест со целата композиција, со поддршка на некои медиуми беше направена за да се привлече вниманието на граѓаните односно да се одвлече вниманието на граѓаните од тешката економска ситуација и безбедносна ситуација која го зафати општеството и државата. Некои работи кои во разни форми се транспарентни се повеќе се отежнува, се влошува ситуацијата на граѓаните и тоа социјалната, бидејќи 20 илјади семејства останаа без социјална помош. 70 илјади од администрацијата не им се исплаќа регресот или познатиот К-15 бидејќи е тоа законска обврска.

Во 2003 година наместо да имаме нови вработувања имаме зголемување на невработените. Бројките покажуваат дека тоа зголемување само во 2003 година достигнува 10 илјади. Нема никакви инвестиции за развој на мала и средна економија односно на мали и средни претријатија со што би се обезбедиле нови работни места за десетици илјади граѓани. Нема инвестиции и нема начин како да се обезбедат затоа што странските инвеститори се бркаат од Македонија како што е случајот со Нова Македонија, а од неодамна слушнавме и за случајот со Канадските инвеститори. Корупцијата цвета на сите страни, против оваа појава не се води сериозна појава од страна на тие кои треба тоа да го прават. Изгледа како да корупцијата на некој начин се стимулира од самите тие кои треба да се борат против овој феномен. Со самиот факт дека компетентните органи и Антикорупциската комисија на селективен начин се разбира следејќи ги поранешните функционери на поранешната власт му пристапуваат на овој феномен поради тоа јасно е дека оваа борба не може да биде

успешна. Единствено што се постигнува на овој начин е да се мотивираат сегашните функционери и натаму да бидат корумпирани. Дека борбата ќе биде неуспешна против корупцијата се виде со случајот на составување на Антикорупциската комисија затоа што во нејзиниот состав немаше место за членови предложени од опозицијата.

Безбедносната ситуација е никаква, после кризата имавме многу загинати, киднапирани и наместо да се надмине оваа тешка безбедносна состојба таа и натаму се отежнува од неконтролираните и неумерени делувања и добро анализирани од страна на оваа Влада.

Има многу случаи кои го докажува тоа како што е случајот со Сопот, Ораовец, Делогожде, Ваксинце и Брест. Во претекст да се фати тој што ја имаше подметнато мината во Сопот под тенкот на КФОР полициските сили влегоа насилно во куќите на населението во 04,00 часот сабајле тероризирајќи го населението. Истото сценарио уште на потешок начин се повтори во селото Ораовец, сето ова со претекст да се фати Саид Рушити. Таму имаше и еден загинат, а Саид Рушити пред таа акција слободно се шеташе во Тетово и Гостивар и против него никој ништо не преземаше. Опкружувањето на карадачките села и акцијата во селото Брест под оправдание да се фати командант Чакала и командант Бреза како го нарекувате, само придонесува кон натамошно влошување на ситуацијата. Во ниедна друга земја на светот во ниедна држава не може да се случи во потрага на некој криминалец да се бомбардираат цели села како што беше случајот со Брест убивајќи двајца млади 17 годишни невини луѓе. Сите сме слушнале за терористички акции на ЕТА, меѓутоа, никој не слушнал дека досега Азнар, премиерот на Шпанија, да испрати полиција за да го бомбардира Сан Себастијан или друга Баскијска област. Напротив специјализираните органи за борба против тероризмот се бават со фаќањето на терористите. Кај нас се служи спротивното. Не сакајќи да го приведе Чакала тој го зема како залог целото население и го напаѓа со полициски и воени сили со хеликоптери. Да не забораваме дека сето ова се случи по еден постигнат договор со кој беше ставен крај на конфликтот од 2001 година. Изгледа за оваа Влада Рамковниот договор и уставните

промени претставуваат само пишани акти без конкретни обврски како резултат на практичната неимплементација на Рамковниот договор се провоцираат и поттикнуваат ваквите ситуации. Значи, не се почитува амнестијата иако има закон за тоа. Се усвојува закон со кој се привилегираат само семејствата кои имале припадници во рамките на полициско воените сили на Република Македонија и кои загинале во текот на кризата во 2001 година. Но, не се опфатени припадниците на ОНА кои учествувале во овој конфликт. Албанскиот јазик не наоѓа практична примена во институциите на оваа земја иако тоа претставува официјален јазик како и нејзиното писмо. Ние и ден денес ги добиваме материјалите на македонски јазик и имаме тешкотии при нашите подготовки за седниците. Наместо да се зголеми бројот во државната администрација и натаму се намалува. Неангажираноста на Владата за да се развие економијата во областите опфатени со кризата, недоволната ангажираност на Владата за ресоцијализација на поранешните припадници на ОНА.

(Во 11,40 часот со седницата продолжи да раководи Агрон Буџаку потпретседател на Собранието).

Фактот дека Рамковниот договор за оваа Влада претставува само еден формален акт докажува и другиот договор кој излезе од средбата меѓу Црвенковски, Ахмети и Пенев. За жал, најголемата иронија е во тоа што наместо да се инсистира на реализацијата на Охридскиот договор и Уставот оваа тројка нуди друг сопствен договор како облигаторен за институциите на оваа држава вклучувајќи ги и другите партии.

Еден ваков договор може да важи само за членовите на тие три политички партии чии лидери се договараат како ќе делуваат, меѓутоа, не и за државните институции се додека тој договор не биде институционализиран.

Врз основа на тој договор се бара претходно да се прифатат резултатите од Пописот на населението без оглед каков резултат ќе произлезе од тоа. Албанците кога ќе сакаат да добијат пасош со податоци на својот јазик да дадат посебно барање, бидејќи пасошот нема да им биде издаден. Претседателите на

парламентарните комиси кои се албанци не говорат на албански јазик при водењето на овие комиси итн. Овие точки како и другите точки од договорот не само што произлегуваат од Рамковниот договор туку се во спротивност со договорот.

Дами и господа,

Дека не се почитува Охридскиот договор докажа и еден документ во Македонија во чиј извештај се вели дека има заостанувања во однос на имплементацијата. Имајќи го предвид лошото искуство од минатото кога СДСМ на чело со премиерот Црвенковски беше на власт во државата до 1998 година, беше многу јасно на мене но и на другите и сега новата Владина коалиција на чие чело е господинот Премиер Црвенковски нема да биде во состојба да го заживее имплементирањето на Охридскиот договор.

Некои ги држи уверувањето дека работата ќе оди добро, бидејќи времето не е исто како пред 1998 година. Многу нешта се изменети по конфликтот од 2001 година, овие надежи ги базираат врз изјавата на Црвенковски каде вели дека во минатото се направени грешки, а особено со донесувањето на Уставот од 1991 година. Сега и натаму треба да бидеме внимателни лошото искуство да не ни се повтори. Едно народно кажување вели дека сето тоа што ќе се каже треба да се оствари, но продолжува истата политика и пред договорот од 1998 година, но и сега по ситуацијата од 2002 година и дури можеше да се каже дека оваа ситуација е полоша и порестриктивна во однос на рамноправноста на албанците со македонците.

За оваа Влада не важи Уставот, не важи Охридскиот договор, меѓународните договори кои ги уредуваат односите во една меѓунационална заедница, туку само кон нивна фиксирана концепција.

Во однос на носталгијата на полициските акции што ги презеде Владата пред 1998 година на чело со сегашниот премиер каква што беше ситуацијата на Бит Пазар, Радолиште, Гостивар, сега со повторното инсталирање на власта продолжува истото сценарио. Тоа го видовме во Сопот, Ораховец, Делогожде и Брест во иднина ќе видиме кои од албанските места се цел.

Во 2003 година овие воено полициски акции во овие населени места кои ги спомнав се пософистицирани. Во игра се манипулациите што ги игра оваа власт со разни државни лидери и меѓународни претставници.

Како прво МВР униформираните албански групи кои незадоволни со целосниот статус на албанците во Македонија и нивната тешка економско социјална состојба, недостаток на слобода и непочитувањето на државата во однос на законот за амнестија како криминални групи со цел од претставниците од меѓународната заедница именувајќи ги вака да добијат именување за нивно прогонување. Значи, се делува според логиката секаде каде во светот се осудува криминал треба да се случува и овде. Фактички за осудување на криминалот се сите освен оние кои го прават тој криминал и тоа со насилство.

Кога беше преземена полициско воената акција во Брест меѓународните претставници навистина мислеа дека е тоа во функција на фаќање на криминалци. тие не биле присутни кога се случувал и астанот со цел да не го ризикуваат животот затоа немале можност да видаст се што се случувало таму. Ова беше кажано таа вечер самиот портпарол на ОБСЕ г-ѓа Изабел Дерут што фактички се случило таму го знаат оние кои го извршија нападот и самите жители на Брест. Факт е што во таа акција немало загинато цивили, туку само ранети, меѓутоа, за убиството на младите 17 годишни момчиња според полицијата имале тешки криминални досиеја дали навистина требало да се оди со тенкови и хеликоптери и да се гаѓа со тешко вооружување не земајќи предвид кој може да загине и ова воопшто не може да се оправда затоа што вие вистинскиот криминал не сакате да се борите. Десетици криминалци ви шетаат слободно кои убивале луѓе, но вие не ги затворате, не ги приведувате. Албанците сето тоа го гледаат и затоа се сомневаат во тоа што го правите. И меѓународниот фактор се противи иако не го кажуваат јавно, зарем тие не гледаат што се случува во Битола каде целото население е станато на нозе за да го попречи учењето на албанските ученици. Зарем ова не е против уставно фактот дека тие се попречувани да ја изведуваат наставата. На крајот на краиштата тоа е против

основното човеково право. Што би се случило кога во едно населено место во Западна Македонија со Над 90% албанци би станале на нозе и би рекле тука нема да има македонско училиште, нема да се учи на македонски јазик што би се случило доколку почне еден таков реваншизам, се разбира дека за тоа ќе ја сноси одговорноста оваа Влада, а не некој друг.

Во уште потешка положба се наоѓа и коалициониот партнер ДУИ. Тие за чудо ви веруваа вам кои сега се во коалиција со нив дека заедо ќе постигнете целосна еднаквост меѓу населението во Македонија. Тие уште не можат да разберат или се прават дека не можат да разберат како вие тотално ги игнорирате. Меѓутоа, вие од СДСМ и ЛДП не сте виновни. Самите се виновни за таквата ситуација затоа што не се во можност да го разберат целото политичко маневрирање што се прави со нив, а преку нив со сите албанци. Не би сакал детално да навлегувам во ова само би сакал да истакнам дека со овој вид на владеење со ситуацијата само се отежнува, а доколку продолжи вака последиците ќе бидат катастрофални за сите нас.

Имајќи го предвид ова, по мое длабоко убедување, исполнети се сите предуслови оваа влада да даде оставка. Ова би била најдобрата и најумната работа која би можеле да ја направите, тоа би било во интерес на државата и нејзините граѓани. Знам дека мандатот сте го добиле од електоратот и по некои правила и некој ред тој треба да го завршите до крај тоа би било во ред доколку со вашата работа нешто ќе одеше напред или доколку некој напредок беше видлив во општеството, но, за жал, ова што се случува секој ден како одминува секој ден има се потешки последици од вашето владеење, а нив уште полошо ќе ги почувствуваат самите граѓани. Ова не е на штета само на нашите граѓани, туку на целата држава во целата тешка и сложена ситуација која владее.

Ви благодарам.

АГРОН БУЏАКУ:

Господинот Најдовски реплика од 3 минути.

СЛОБОДАН НАЈДОВСКИ:

Искажувањата на г-динот Халими мислам дека во својот говор на неправилен начин таму каде не му е место ги спомна протестите во Битола, во врска со отворањето на албнската гимназиска паралелка и ги постави во погрешен контекст. Сметам дека треба да се каже дека протестите во Битола не се против нарушувањето на Уставното прво и загарантираните човекови права за образованието на мајчин јазик, туку напротив протестите беа против начинот, постапката на која се сака да се создадат вештачки услови за отворање на гимназиската паралелка.

Мислам дека треба да се прави голема разлика за тоа дали се нарушени човековите права или се повредени законските начела и принципи за отворањето на таква паралелка.

Кога ги изговараме зборовите дека треба да ги кажуваме вистинските причини и вистинските решенија и затоа сметам дека г-динот Халими тука направи голем пропуст и голема грешка.

Благодарам.

АГРОН БУЏАКУ:

Една минута контрареплика на г-динот Халими, според Деловникот.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Vo odnos na zabele{kata koja ja dade g-dinot pratenik mislam deka voop{to ne dr`i i dokolku obratno toa {to go ka`a treba da ka`e kakva e situacijata, tamu se raboti za u~enici koi `iveat vo Bitola i vo selata ili naselenite mesta okolu Bitola koi poradi nemo`nosta da u~at vo sredno u~ili{te vo Bitola dosega odele vo Ki~evo i drugi mesta.

VI/1.-НН/НД

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ: (Продолжение)

So ogled na faktot deka sega e sozreana situacijata i uslovite zatoa ministerot pobaral da se otvori edna paralelka i tie deca da ne patuvaat od Ki~evo bidejji toa predizvikuva i tro{oci, tuku tamu kade {to se da mo`at da ja sledat nastavata.

Toa e vistinata, meѓutoa na neкого му пречи таму да се отвори паралелка во основното училиште, каде што учениците би учеле на албански јазик. Тоа е јасно, нема никаква друга манипулација. Тука не се работи за доаѓање на ученици кои што живеат во Струга, Охрид или Кичево, па на вештачки начин да се прават обиди да се зголеми бројот на учениците, за да се отвори паралелка, туку се работи за ученици кои што се од Битола, од општината Битола и кои што живеат во Битола или неговата околина.

АГРОН БУЏАКУ:

Има збор господинот Орданчо Тасев.

ОРДАНЧО ТАСЕВ:

Почитуван потпретседателе, почитувани колеги пратеници, почитувани претставници на Владата,

Владата на Република Македонија во текот на месец јули достави до пратениците во Собранието на Република Македонија информација за безбедносната состојба во Република Македонија заведена како строго доверлива, па по нејзиното опстојно разгледување тоа е анализирање согледувајќи ја сериозноста на состојбите од цитираната информација, особено во делот на она што значи безбедносна состојба пратеничките групи на ВМРО-ДПМНЕ и Либерална партија побараа свикување на итна седница, меѓутоа од за нас неразбирливи причини веднаш не беше свикана, т.е. не беше закажана.

Меѓутоа, со оглед на фактот дека политичко-безбедносната состојба во Република Македонија од ден на ден се повеќе стануваше нејасна и се усложнуваше со тенденција да ескалира во пошироки и несакани правци и размери, а како резултат на честите или поточно кажано секојдневни инциденти предизвикани од вооружени и екстерни терористички групи и поединци со различни мотиви за нивното терористичко

делување повторно баравме свикување на итна седница, па денеска конечно расправаме по Информацијата на Владата врзана за безбедносната состојба во Република Македонија.

Анализирајќи ја доставената информација, како и можните причинители кои можат да генерираат натамошно влошување на безбедносната состојба во Република Македонија може генерално да се извлече заклучок дека причини за натамошно нарушување на целокупната политичко-безбедносна состојба, како и на сите досегашни состојби присутни на територијата на Република Македонија можат да бидат најразлични, а особено пред се тоа е натамошното делување односно толерантниот однос и неелиминирањето на криминално-терористичките групи кои сеуште делуваат на теренот на поранешниот кризен регион, потоа појавата на урбаниот тероризам во неговите појавни облици со стремеж кон негово проширување, необезбедената и загрозувана граница на Република Македонија према протекторатот Косово, Србија и Албанија; појавата и присуството на исламистичко фундамелистички елементи и други кои работат во спрега со косовскиот заштитен корпус, ОНА, албанската национална армија и другите албански екстремни групи кои работата на реализацијата на Одлуката од Призренската лига и на големоалбанската идеја. Сметам дека причините за нарушување на безбедносната состојба во Република Македонија се и криминалните групи кои заради здобивање на материјални добра плачкосуваат давајќи притоа политички призив и политичка конотација на нивните плачкашки походи зо цел за здобивање на довербата и наклоноста кај мирното и лојално албанско население и популација.

Меѓутоа, не можеме и не смееме да ги занемариме и другите значајни фактори особено оние од економската природа кои исто така делуваат мошне разорно во правец на нарушување на безбедносната состојба на Република Македонија како што е на пример економско-социјалното незадоволство, штрајкови, блокади и тн. Значи, генерално гледано факторите и причините за нарушување на безбедносната состојба во Република Македонија можеме да ги поделиме на политичко-безбедносни и

економски кои се всушност од еден апсолутен карактер и лежат во основата на нестабилната и нарушена безбедносна ситуација особено во кризниот регион од 2001 година.

Политичко-безбедносниот фактор, т.е. политичко безбедносните причини како генератор за дестабилизација и нарушување на безбедносната ситуација и безбедносните системи во Република Македонија можеме сосема јасно да ги сватиме и да ја определиме нивната природа доколку ја сватиме генезата и суштината на донесените одлуки на Призренската лига, како и определеноста на дел од албанските фактори, политички фактори во Косово, Албанија и Македонија кон практичната реализација на фикцијата наречена голема Албанија. Тоа се, да не кажам, 100%, меѓутоа сигурно 90% од причините за прелеаните од Косово воени дејствија во 2001 година, а и сега по истекот на две години повторно зад параванот или претексот на борбата за човекови права и заради наводно неспроведување на Охридскиот рамковен договор секојдневно се пука и убива и едноставно се дестабилизира Република Македонија се со цел не за дестабилизација, туку за нејзино конечно разрушување и поделба т.е. лепење и одземање на еден нејзин дел кој претрежно е населен и е доминантно албанското население и припојување кон големодржавната творба Албанија.

Лично сметам дека таквата идеја за создавање на голема Албанија егзистира и денеска и е присутна во главите на голем број од албанската политичка елита, т.е. лебди во просторот над Балканот особено поради фактот што статусот на Косово сеуште не е решен. Сето тоа нормално е поддржано од определени и корумпирани меѓународни фактори и авантуристи, а кои доколку започне и практично да се реализира би настанал еден невиден хаос на балканскиот простор и на балканското подрачје каде секое поместување на границите за макар и еден центиметар ќе значи многу пролеана крв и војна без граници од невидени размери.

Кога зборуваме за идејата за создавање на голема Албанија сакам да потсетам дека таа практично почна да се реализира на просторот на автономната покраина

Косово, која сега е протекторат на ОН односно со многубројни немири и демонстрации кои датираат од после победата над фашизмот и создавањето на пост воена Југославија па до денес. Сите тие немири и конфликти беа секогаш параван и оправдани со борба за поголеми човекови права за да конечно во последно време јавно и јасно се каже дека основата на сите конфликти е борбата за независно Косово како прва фаза и негово припојување кон Албанија како втора и завршна фаза.

Не смееме да заборавиме дека лобистичка поддршка за материјализација на оваа идеја огромна улога одигра и сеуште игра и моќното албанско лоби и моќната албанска дијаспора во западните земји и Америка без чија, особено финансиска поддршка за набавка на оружје не ќе можеше да се преземе ниту едно воено дејствие како во Косово така и во Македонија. Резултат на воените активности во Косово беше изнудувањето за преземање на мерки од страна на ОН и прогласување на Косово за протекторат со што практично е остварена првата фаза од планот за правење на голема Албанија.

Следната фаза беше на сличен начин да се прелеат воените активности и во Република Македонија со упади на воени групи на таканареченот косовски заштитен корпус и на сличен начин да се инволвира ООН и во Република Македонија.

Ваков план и игра околу создавањето на голема Албанија беше достапен и на особено планираните дејствија во Република Македонија кога на самиот почеток беа наводно осудувани и од албанската политичка елита кои ваквите дејствија ги нарекоа терористички акти односно дека тие претставуваат акт на агресија врз Република Македонија од страна на Косово и косовскиот заштитен корпус за да подоцна ваквите ставови еволуираат кај албанските и политичките субјекти, а терористите да бидат прифатени како борци за човекови права.

За какви човекови права се работеше и кои права на аланците во Република Македонија не беа достапни, мене не ми е јасно, меѓутоа и доколку имавме таква ситуација сметам дека тоа требаше и треба да се прави на еден цивилизиран начин,

низ разговори и преговори, како и подобрување и измени во Уставот и законските прописи со кои ќе се гарантираат и реализираат нивните нереализирани права.

Меѓутоа, меѓународниот фактор навремено ја свати суштината на проблемите особено во Македонија па на албанските милитанти им е испратена јасна порака дека тие ќе бидат целосно поддржани во се она што значи подобрување на нивната положба во институциите на Република Македонија, што е нивно сосема легитимно право, а од друга страна е дадена децидна поддршка на акциите на органите за безбедност на Република Македонија, а што се насочени кон зачувување на интегритетот и суверенитетот на Република Македонија.

Резултат на воениот конфликт како и инволвирањето на меѓународниот фактор беше потпишувањето на Охридскиот рамковен договор кој претставува основа и рамка на сите права што се однесуваат на албанската заедница, Договор кој треба да гарантира стварање на меѓуетничка толеранција и долготраен мир. Меѓутоа, сметам дека на многу граѓани во Република Македонија, а особено на многу од милитантните албанци кои не сакаат соживот овој договор им смета и не ја сакаат неговата имплементација. Ќе ги споменам само изјавите на некои албански политичари дадени за албанските медиуми дека нема и не е можно меѓуетничка толеранција и соживот и дека треба да се пристапи кон федерализација т.е. поделба на Република Македонија по етничка основа.

Сакам да потенцирам дека ваквите изјави многу ја доведуваат во прашање безбедноста на Република Македонија затоа што претставуваат отворен повик за бунт и насилно менување на уставниот поредок на Република Македонија, загрозување на територијалниот интегритет и суверенитет поради што доколку имаме и функционира правната држава ќе треба веднаш да се активира механизмот на правосудните органи и повикување на одговорност согласно законските прописи, како и определување на казна за сторени кривични дела од областа на кривични дела против народ и државата.

Значи, потребно е елиминирање на сите вакви елементи како не би биле причинители за дестабилизација на Република Македонија, а што е во интерес како на заедниците кои живеат во Република Македонија, така и за безбедноста и безбедностиот систем во Република Македонија.

Прашање е и дали сите вооружени акции кои се случија или се случуваат во кризниот липковски регион не се порачани од вакви и слични политички елити кои сакаат немирна и дестабилизирана Македонија со крајна цел за нејзино дефинитивно рушење и исчезнување од политичката карта на Балканот, т.е. реализација на нивните мрачни цели и планови за големи држави.

Имајќи ја во предвид основната т.е. примарната цел на предизвиканите вооружени судири, лично сметам и сум убеден дека ќе се продолжи с натамошни првокации и голема и реална е опасноста од натамошно влошување на безбедносната состојба, а особено со влегувањето на косовскиот заштитен корпус, нормално сето тоа поддржано дел и од домашното албанско население. Тоа се пред се милитантни милиталти и криминални групи и преземање од нивна страна терористички акции и активности по градовите врз објекти на полицијата, одбраната и другите институции на државата.

Не случајни се и терористичките акции на убиства, рушења, подметнувања на мини и други експлозивни материји, плачки на државен и приватен имот особено во кризните реони проширувајќи го своето делување и во главниот град Скопје преку методите на урбаниот тероризам. Затоа нашите безбедносни органи ќе мораат одлучно и многу цврсто, без исклучок и без оглед на се да делуваат за конечно да ги елиминираат овие групи и да воспостават целосна власт и владеење на правото на целата територија на Република Македонија.

Не смеат да се толерираат уцените на власта, како што е случајот со некои квази команданти, случајот Чакала, Бреза и други кои се осудуваат дури и да поставуваат ултиматуми на самата власт со утврдени рокови дека доколку не се исполнат нивните барања ќе пукаат и ќе убиваат. Не смее да има толеранција ниту за

одбивниот став на дел од албанските градоначалници и албанското население во Липковскиот крај кој не дозволуваат воспоставување на власт во овој крај. Значи, имаме осет дека тој крај, регион е надвор од Република Македонија и сето тоа под изговор дека ги нервирало и се осеќале несигурни и небезбедни со поставување на полициските пунктови и обавувањето на своите задачи од страна на полициските патроли. Едноставно еден нон сенс да се биде и да се има осет за несигурност во присуство на органите за безбедност.

Господа албанци колку за да знаете оваа територија е во Република Македонија. Работете и живеете во Република Македонија, граѓани сте на Република Македонија и ќе морате да ги почитувате Уставот и законите на Република Македонија а безбедносните сили ќе поставуваат пунктови таму каде што ќе оценат дека треба да ги има и сето тоа заради воспоставувањето на власта и владеењето на правото на целата територија на Република Македонија.

Апсолутно сме согласни дека треба да бидеме рамноправни на сите нивоа, но потребно е и вие да ја покажете вашата лојалност кон државата Македонија. Меѓутоа, со жалење можеме да констатираме дека денешната власт на СДСМ заедно со нејзиниот албански коалиционен партнер ДУИ денес не контролираат повеќе од 20% од територијата на Република Македонија каде се присутни безредие, хаос, безвластие и целосно отсуство на контрола на таа територија.

Беше ветено дека со доаѓањето на власт на оваа коалиција ќе престанат сите недоразбирања особено со потпишувањето на Охридскиот рамковен договор, уставните измени, ќе се воспостави контрола на целата територија, ќе се вратат раселените лица, едноставно ќе се обезбедат елементарни услови за живот и соживот, како и за меѓуетничка толеранција. Наспроти ова се случуваат обртни процеси се пука и убива скоро секоја вечер, се плачкаат имотите на македонското население и истите се заплашуваат за да ги напуштат своите имоти заради намалувањето на бројот на македонското население. Се менуваат имињата на улиците, плоштадите и мостовите и друго. Се подигаат бисти спротивно на сите

законски прописи со единствена цел тој простор да се албанизира и во перспектива да се каже особено на странскиот фактор дека тоа е албанска територија и дека македонците нема што да бараат тука. Да кажеме и тоа дека на целиот простор т.е. во сите населени места каде е доминантно албанското население буквално секаде се вее албанското знаме непочитувајќи го знамето на државата во која живеат и чии државјани се, со што ја ставаат под знак прашање нивната декларирана лојалност кон Република Македонија.

Симптоматично е и тоа што на ниту еден државен празник на Република Македонија или на позначајни датуми од историјата на Република Македонија не се истакнува македонското знаме, па на секој посетител во Република Македонија неминовно ќе му се постави прашањето дали се на територијата на Република Македонија или на територијата на Република Албанија. Тоа се состојби кои се присутни особено во кризниот регион и регионите со претежно албанско население кои не можат и не смеат да се толерираат, поради што од актуелната власт произлегува должноста да ги превземе сите уставни и законски овластувања заради воспоставувањето на власта и правото на целата територија на Република Македонија.

Покрај идејата за реализација на фикцијата голема Албанија која е присутна кај еден мал дел од албанската политичка заедница битна и важна причина за дестабилизација на Република Македонија, т.е. за нарушувањето на безбедноста и безбедностниот систем на Република Македонија се и појавите и активностите на определени вооружени криминални групи особено во северниот и северозападниот дел на Република Македонија. Тоа се воглавном групи кои преземаат различни терористички криминални акции кои имаат за цел да предизвикаат напнатост со една контролирана тензија, а сето тоа заради контролирање на тој простор по кој фактички водат сите патишта на недозволена трговија со дрога, оружје, бело робје и друго, што пак од своја страна значи дека со ставањето на редот и законитоста на тој

простор едноставно се чепка во нејзините економски интереси, а кои ги реализираат со инкриминирани дејанија.

Во заштитата на овие интереси овие криминални групи воопшто не се устречуваат да го употребат и оружјето напаѓајќи притоа дури и на институциите на државата.

Почитувани колеги пратеници,

Би сакал накратко да направам едно сосемо мало резиме на она што значи политичко-безбедносни фактори кои негативно се рефлектираат на безбедносната состојба во Република Македонија и кои доколку не бидат елиминирани во најкраток рок и со употреба на сите средства кои стојат на располагање ќе бидат и понатаму генератори за влошување на безбедносната состојба во Република Македонија со можност дури и со целосно распаѓање на самата држава.

Имено сите настани Што се случија и се врзани особено за кумановско-липковскиот крај претставуваат најсериозна закана за политичко безбедносна состојба во Република Македонија. но истовремено и за самите безбедносни структури и институции во Република Македонија. Не е исклучена можноста дека се инволвирани и криминални групи и поединци со намера за противправно и насилно здобивање со материјални добра и корист, но најголемиот дел од активностите во овој регион се политички мотивирани и политичка конотација.

Изјавите на експонентите на актуелната власт дека АНА, ОНА или други организирани албански терористички организации се некаква виртуална терористичка организација која се јавува само на електронските медиуми не се точни туку тие се факт и во стварноста постојат. Затоа е потребна силна и енергична акција на Република Македонија и на нејзините полициски органи и одбранбени органи како не би се довеле во состојба на повторни судири и со многу поширок карактер и пошироки размери.

VII/1. ПЈ/МЛ

ОРДАНЧО ТАСЕВ: (продолжение)

Morame da potencirame i da go imame predvid faktot deka albanskite teroristi~ki organizacii poseduvaat golemi koliestva na razno sofisticirano oru`je, koe mo`ebi go nema nitu vo arsenalite na na{ite bezbednosni organi, koi vo sekoj moment go stavaat na raspolagawe vo borbata protiv legalnite bezbednosni sili na Republika Makedonija. Neslu~ajni se i izjavite na ~elnicite na albanskata nacionalna armija ANA, deka dokolku dojde do sudir, Republika Makedonija ednostavno }e ja snema. A, so toa davaat jasno na znaewe deka ANA ima ili ve}e ja pe~ali poddr{kata na terenot pome|u albanskata populacija i po{iroko, duri i kaj odreden del na Me|unarodnata zaednica. Imaj}i go seto ova predvid, kako i ve}e doneseniot zakon za dobrovolno predavawe na oru`je, vo toj moment mnogu re{itelno i dosledno da se sprovede akcijata za sobirawe na legalното oru`je, me|utoa smetam deka odnosot na Vladata mora da bide poseriozen po ova pra{awe, a ne golem del od vremeto da go gubi po seto toa na ras~istuvaweto i uni{tuvaweto na opozicijata i na nejzinite kadri.

Понатаму, општа констатација е дека системот за разузнавање и контраразузнавање е целосно во распад, поради што ќе треба да се изгради нов, стручен, компетентен и професионален и што е најважно да е политички неоптоварен систем, кој ќе биде во состојба ефикасно да одговори на сите закани од секаков тип.

Потребно е, исто така, аналогно на моќното албанско лоби, на моќната албанска дијаспора, нашата држава, особено дипломатијата да изгради сопствена позиција кај меѓународните фактори и да ги објасни причините за воените дејствија спротивно на она што тоа го знае од кажувањата на политичката елита на албанците, борци за голема Албанија.

Полицијата со нејзините обучени специјални единици мора да обезбеди стратегија и метоти во борбата против урбаниот тероризам, затоа што сега како што стојат работите, особено заради млаквата реакција на МВР се создаваат претпоставки за зголемување и проширување на тој урбан тероризам.

Po~ituvani kolegi pratenici, seto ova koe }to go istaknav vo kratkoto rezime be{e nagolemo veteno od strana na SDS so svojot albanski koalicionen partner DUI, be{e veteno deka vojnata }e prestane, sostojbite }e bidat smireni i ednostavno }e zavladeat takvi sostojbi

vo Republika Makedonija, koi mnogu }e pridonosat za apsoluten mir i me|uetni~ki so`ivot. Je pridonese za ekonomski prosperitet i razvoj, a zaradi koi vetuvawa, vsu{nost, narodot i go doverei mandatot na ovaа Vlada. Me|utoa, vidovme, kako }to i prethodno ka`av vo moeto izlagawe se slu~uvaa procesi koi odat vo sosema sprotiven pravec i procesi koi vodat kon kone~no razgraduvawe na makedonskata dr`ava.

Вториот фактор, како што спомнав, а делува исто така разорно на она што значи безбедносна состојба во Република Македонија е економскиот, т.е. економската ситуација и економските незадоволства, штрајковите, блокадите и тн. од страна на граѓаните на Република Македонија. Имено, во изборната кампања на владеачката гарнитура беше ветено дека со нивното доминирање ќе дојдат едноставно времињата за економска ренесанса и економски просперитет. Стопанството ќе цвета, фабриките ќе работат, а невработеноста ќе биде сведена на минимум. Познатата изборна парола за вработување по еден член од секое семејство, меѓутоа, тоа што го имаме денес после една година владеење од СДС и ДУИ е сосема спротивна. На економско-социјален план состојбите се едноставно неиздржливи. Од ден на ден работниците остануваат без работа, т.е. се вработуваат на Бирото за вработување, а сиромаштијата можеме да ја мериме со државите од Африка или Јужноамериканскиот континент. Целосна апатија и без перспективност кај младите, кои иднината ја гледаат надвор од Република Македонија, т.е. во странство, поради што купуваат билети во еден правец од страна а самите млади и перспективни кадри. Стопанството, т.е. фирмите останаа без обртни средства, а странските инвестиции се сведени на минимум. И тие кои ги има, т.е. кои се влезени се под удар и лупата на Владата на Република Македонија. Цените на многу производи и услуги се многукратно зголемени, високи камати, невраќање на парични средства од ДДВ на фирмите и друго. Значи, едноставно кажано Владата на Република Македонија нема концепт и програма за економски пресврт, кој факт едноставно не сака да го признае и дека се е ставено на времето, поради што владее и тотален хаос во самото стопанство. Особено, сакам да потенцирам односно да го потенцирам фактот на она

што значи презентирање на мерки врзани за реформите во повеќе области т.е. Електростопанство на Македонија, образованието, здравството, Македонски железници, државна администрација и тн., а кои реформи предвидуваат бркање од работа на повеќе илјадници работници, мерки кои дополнително ја обременуваат безбедносната ситуација, но овој пат генератор на оваа нестабилност треба да ја бараме во самата Влада.

И сосема на крајот, почитувани колеги пратеници, со цел да придонесеме во надминувањето на сложената безбедносна состојба која е присутна во Република Македонија ги предлагам следните мерки и активности, за кои што сметам дека ќе делуваат, т.е. ќе дадат резултат во тој правец, а тоа се следните:

Прво, распишување на референдум во Република Македонија во кој сите граѓани на Република Македонија, без оглед на нивната национална припадност т.е. на која заедница припаѓаат, јасно и недвосмислено ќе се изјаснат дали сакаат да живеат или не во Република Македонија. За оние кои не сакаат да им се покаже правецот и да им се овозможи напуштање на територијата на Република Македонија и да се упатат да заминат во земјите каде што сакаат да живеат.

Второ, стриктна примена на Законот за државјанство, а тоа подразбира тие кои не се државјани на Република Македонија, согласно Законот за движење и престој на странците во Република Македонија да се пронајдат и истите да бидат вратени во земјата и во државата чии државјани се, т.е. да ја напуштат територијата на Република Македонија.

Трето, заострување на режимот, како и постапката и условите за стекнување на македонско државјанство од причини што во Република Македонија има многу такви лица кои не се државјани на Република Македонија, а се инволвирани во активности и дејанија, со кои ја нарушуваат безбедноста и интегритетот на Република Македонија.

Четврто, доследно и бескомпромисно со учество и апсолутен консензус на сите политички фактори во Република Македонија, како и со учество на сите граѓани на

Република Македонија, без оглед на националната припадност да се пристапи кон реализација на веќе започната постапка и акција за прибирање на нелегалното оружје, со што апсолутно и во голема мерка ќе се поправи и ќе се подобри безбедносната состојба во Република Македонија. Со стриктното извршување на оваа акција, сметам дека сите граѓани на Република Македонија ќе ја покажат својата лојалност кон македонската држава и ќе се создадат услови за меѓуверска толеранција и меѓуетнички соживот, особено меѓу македонците и албанскиот народ и ќе се создадат услови за долготраен мир, како и можност за економски развој и за економски просперитет.

Петто, во делот на економијата создавање на амбиент, т.е. преземање на мерки за создавање на амбиент за економски просперитет и можност за отворање на нови работни места, со што ќе се елиминира една од можностите за она што значи разурнување на безбедносниот систем и безбедноста на државата, заради внатрешно економски причини.

Шесто, преземање на сите можни мерки и активности од страна на Република Македонија и нејзините органи за брзо влегување во Европската економска заедница, односно влегувањето во НАТО структурите, како најголема гаранција за целокупна безбедност на Република Македонија од секаков тип. Тоа се, главно, мерките и активностите кои сметам дека треба да бидат преземени со помош на кои би се избегнала можноста, т.е. би се подобрила безбедносната состојба во Република Македонија со можност за воспоставување на траен мир на територијата на Република Македонија.

Благодарам.

АГРОН БУЏАКУ:

Благодарам господине Тасев.

Јас ја користам приликата како пратеник на реплика, а што се однесува на репликата, прво, зошто господинот Алими ми рече дека треба да го читам

Деловникот во врска со правата на реплика и реплика на реплика, па нормално е дека јас сум го прочитал Деловникот, но не сум сигурен дека сите го прочитале. За тие што не го прочитале ќе објаснам дека на страница 28 член 86 пишува дека, во говорот пратеникот кој врши реплика, во овој случај господинот Најдовски, има право на личното објаснување и тн. и тоа не може да трае подолго од три минути, што беше случај. Кога му дадов збор на господинот Алими, јас му реков дека реплика на репликата е дозволена еднаш во траење од една минута. Значи, ова е новиот Деловник на страница 28, член 86.

Што се однесува до, сега мојата реплика, а која нема да надмине три минути на господинот Тасев и големите аргументи упатени до сите албанци, вклучувајќи ме и мене, не само како партија, дека сум баукот на голема Албанија. Јас како потпретседател на Собрание ќе барам стенографски белешки, тогаш не бев тука, но случајно се најдов во Македонија некаде февруари или март 1999 година кога ВМРО-ДПМНЕ беше на власт и јас ќе барам стенографски белешки и одговорот на тогашниот претседател на партијата и премиерот и од другите дискусанти од ВМРО, кои објаснуваа дека не постои такво нешто како голема Албанија, дека тоа е само, на тоа се сеќавам, ќе ви ги дадам стенографските белешки на сите ако сте заинтересирани, значи дека не се работи за голема Албанија, туку секогаш се наоѓа изговор за негирање на правата на албанците, со тоа дека се бориме против голема Албанија. Тоа е прво.

Второ, во последно време господин Тасев, дури и медиумите кои не се толку наклонети кон албанците не пишуваат веќе за голема Албанија, туку за големо Косово, така што вие сте малку назад со овие термини. Затоа што, се знае конструктивната политика на Албанија.

Трето, вие рековте дека еден албански политичар изјавил дека не е можно Македонија односно таа ќе има поделби. Ве молиме да ни кажете, ако не е тајна, кој е тој политичар кој тоа го изјавил. Благодарам и имате право ако сакате реплика на мојата реплика.

Значи, ако не се јавувате, јас ќе побарам кој политичар ова го изјавил и какви врски има со ВМРО-ДПМНЕ.

Одиме понатаму.

Збор има господинот Георгиевски Михајло.

МИХАЈЛО ГЕОРГИЕВСКИ:

Почитуван потпретседателе, почитувани дами и господа пратеници и членови на Владата,

Мирот и безбедноста во секоја држава се основни фактори за нормално егзистирање на луѓето. Ако нема мир и безбедност, може да се рече дека нема ништо. Од мирот и безбедноста зависи создавањето на човечки добра, материјална и духовна култура, спокој, емоции и се што е поврзано со нормалниот човечки живот. За жал, во нашата прекрасна држава мирот и безбедноста се нарушени, па затоа целиот народ живее во немир, несопој и страв. Во услови на страв и несопој, нема напредок. Има само амбис, во кој од ден на ден се подлабоко и подалбоко пропаѓаме се до дното, од каде што нема враќање. Овие можеби се последни историски мигови да се вразумиме и да создадеме безбедна иднина за нас и за нашите идни поколенија. Ако во овие мигови дозволиме да завладее, како што веќе владее теророт, насилството, вандализмот и општото зло на доброто, може во најскоро време да се најдеме на дното од човечкото живеење и да се опростиме од било каква светла иднина и некаква перспектива. Но, почитувани дами и господа, дозволете овде пред вас и пред целата македонска јавност да ги изнесам моите видувања околу причините за лошата безбедносна ситуација во која се наоѓаме, како и моите размислувања за разрешување на ова суштинско прашање од животен интерес за сите нас.

По потпишувањето на Рамковниот договор се мислеше дека се задоволени сите можни барања на човечки права на етничките албанци во Македонија, за кои што зедроз оружје враќа и како никае во светот со недемократски средства се изборија за демократски човечки права. Беше сето тоа и помина. Со формирањето на

новата Влада, во која влегоа "многу борци за човечки права" и истите дограбувајќи се до привелегиите на власта, за која всушност и се бореа, заборавија на многу свои соборци на кои што им ветувале дека и тие ќе бидат во власта и слободно ќе си вршат криминални дела и богато ќе живеат, а можно е и создавање на една голема Албанија, сон на многу албанци. Но, како што видовме немаше толку министерски места, колку што имаше команданти, па така некои и извисија. Тие што извисија си формираа свои банди и почнаа да си ги бараат своите ветувања како за слободен шверц со дрога, жени и оружје, така и за идејата за голема Албанија. Бандите што беа мотивирани од политичко-криминални мотиви почнаа да вршат невиден терор над невиното македонско население, особено во кризните места, со цел иселување на македонското население и создавање на етничко чисти албански средини за идно спојување со етничка чиста албанска држава и слични други мотиви. За исполнување на овие на своите големоалбански апетити, тие удрија и по македонскиот државен одбранбен систем, полицијата и војската. Од политичко криминалните албански банди во Македонија, кои што не успеаја да влезат во власта, мора да се каже дека пострада, а и сеуште страда и голем број невино албанско население, кое е изложено на грабежи, уцени и силување од своите сонародници. Овде треба да се истакне, почитувани дами и господа, дека во многу случаи терористичките вооружени екстремни поединци и банди за своите дела, т.е. недела биле поддржувани и насочувани и од поедини нивни поранешни соборци, а сегашни структури во власта. Сето тоа е така, но прашањето е зошто е така.

Почитувани дами и господа, причината мора да ја бараме во нашиот одбранбен систем, а тоа е полицијата и војската. Полицијата не успеа да фати и да го даде на суд ниту еден извршител на убиство, подметната бомба или извршено разбојништво во текот на една цела година, а такви како што гледаме во Информацијата има околу 32 извршени од 20 октомври 2002 до 30 август 2003 година. А, пак, војската не успеа да спречи илегално влегување и излегување од и во Македонија на разни илегални

терористичко криминални банди и поединци во извршувањето на разни терористичко криминални дела.

Неуспехот на полицијата да ги открие и да ги предаде на суд ниту едно лице за направено злосторство во текот на една цела година, колку што е на власт, се должи, според мое мислење, на нејзината неефикасност, неспособност и политичко калкулаторство и тоа поради зачувување на добрите партиски односи со коалициониот партнер во власта и поради страв од растурање на коалицијата. Тоа е политичко калкулаторство, а пак, неспособноста и неефикасноста се должи можеби одстранувањето на голем број квалификуван полициски кадар од својот состав, оформен и испечен во периодот на претходната Влада, отстранет, пред се, поради партиски причини и отпор кон се што припаѓало на претходната Влада. Но, сето тоа се враќа како бумеранг. Меѓутоа, што да се прави, такви сме ние македонците, никогаш не успеавме да се договориме и да го направиме тоа што е најдобро за својот народ, туку, секогаш се пизмевме и се туркаме едни со други. Токму затоа дојдовме до ова дереџе, една мала примитивна терористичка група да уценува и исмејува цела македонска државна безбедносна структура, да убива и да киднапира полицајци, војници и никој да не сноси никаква одговорност.

Затоа, почитувани пратеници, сите треба за ова да се подзамислиме. Зарем не е време да побараме морална и политичка одговорност на главниот на полицијата на Република Македонија, а тоа е господинот Хари Костов. Јас со чиста совест, поради се што направил и се што не направил би му побарал морално политичка одговорност, со оставка на министерската фотеља. Тој добро знае, а впрочем, и целата македонска јавност што направи, а не требаше да направи. И, што направи и што не направи, а можеше да го направи. Тој целата своја енергија ја насочи врз растурањето на елитната единица за брза интервенција Лавови и во следењето и притворање на мирни партиски личности од редовите на македонскиот политички противник, прогласувајќи ги за виновни без судење. Со тоа во доволна мера ја уништи македонската одбранбена моќ и демократските човечки права, претворајќи ја

полицијата во заштитник на човековите права и обезбедувања на безбеден живот во жестоки полициски тортури и малтретирања карактеристични за злогласната УДБА од времето на најжестокиот Сталинизам.

VIII/-JM/OM

МИHAJLO GEORGIEVSKI: (prodol`enie)

Vo takvi uslovi i so cel da go uni{ti makeodnskiot politi~ki protivnik dozvoli da se zasilat albanskite politi~ko teroristi~ki i kriminalni bandi i poedinci i da go dovedat vo pra{awe mirot, bezbednosta , pa duri i opstanokot na makeodnskata dr`ava. Denes iako imame poddr{ka od Me|unarodnata zaednica vo edna tretina od makeodnskata dr`ava ne funkcionira pravniot poredok, ne se ispolnuvaat obvrskite sprema dr`avata i ne se po~ituvaaat i istaknuvaat simbolite na dr`avata.

Po~ituvani dami i gospoda pratenici, soo~eni sme so seriozno naru{uvawe na mirot, bezbednosta i opstanokot na makedonskata pravna i suverena dr`ava. Zatoa site onie {to i mislat dobro na makedonskata dr`ava i gra|anite {to `iveat vo nea nezavisno od koe poteklo i vera se, site zaedno treba da se zalo`ime za vospostavuvawe i za`ivuvawe na pravnata dr`ava na celata teritorija na Republika Makedonija, no toa da ne bide samo deklarativno, tuku so konkretni primeri i dela. So cel da se postigne seto toa po moe mislewe potrebno e da se napravi slednoto.

Prvo, da se napravi cvrst dogovor me|u vladea~kite partii SDSM i DUI za zaedni~ka akcija za vospostavuvawe na mir, bezbednost i pravna dr`ava vo kriznite regionii. Tuka treba da bide opfatena i kategori~no ofrlena idejata za golema Albanija, a so toa i fa}awe, zatvarawe, ili progonuvawe na protagonistite na taa kobna ideja, uni{tuvawe na teroristi~ko kriminalnite bandi {to krstarat po Kumanovsko, Tetovsko i drugi delovi od Makedonija i toa vo rok od eden mesec toa da se napravi so javno deklarirawe i obvraska od dвете partii.

Vtoro, policijata i vojskata da gi anga`iraat site sposobni i obu~eni policiski i armiski kadri nezavisno od koja partija i vera se i da napravat detalno ~istewe na makeodnskata dr`ava od teroristi~ko kriminalni bandi i poedinci i da vospostavi red, mir, bezbednost i funkcionirawe na pravnata dr`ava na teritorijata na cela Makedonija. Seto toa da se napravi vo rok od eden do dva meseca. Ako ne se uspee vo toj rok da se razbijat i da se uni{tat zlostorni~kite bandi i vospostavi praven red, mir i bezbednost na celata teritorija na Republika Makedonija , toga{ go predlagam tretoto

izlezno re{enie koe ne e ba{ popularno, no mo`ebi }e bide efikasno, a toa e proglasuvawe na vonredna sostojba vo Republika Makedonija od strana na pretsedatelot na dr`avata se do vospostavvuawe na pravniot poredok vo celata dr`ava. Toa se moite skromni razmisluvawa po~ituvani dami i gospodo pratenici okolu vospostavuvaweto na mir, bezbednost i za~uvuvawe na na{ata dr`ava za koja vredi da se vlo`i se od sebe i da im se obezbedi idnina na sega{nite i idni generaciji i pokolenija.

AGRON BUXAKU:

Ima zbor gospodinot Fatmir Asani.

FATMIR ASANI:

Po~ituvan potpretsedatele, po~ituvani pratenici, po~ituvan minsiter, pred da po~nam so mojt govor, sakam da go potsetam potpretsedatelot deka e vo uloga na spiker, a ne vo uloga na detektiv. Bezbednosnata situacija vo Makedonija navistina e te{ka. Toa e edna konstatacija, navistina edna opstojna konstatacija. Za da se dojde do ovaa konstatacija treba da se dade pri~ina za da bide bezbednosnata situacija te{ka. Bezdrugo deka za ovaa situacija pridonesuva zaostanuvaweto na implementacijata na Ohridskiot ramkoven dogovor i zamenata na ovoj dogovor preku dogovorite na partnerite vo vladinata koalicija. Za `al, mnogu e `alosno koga se znae deka ~elnicite na vlasta za seto ona {to se slu~uva, tie prodol`uvaat so iskrivuvawe na fakti~kata realnost, so prezentirawe na edna pogre{na situacija pred javnosta, pred doma{nata i me|unarodnata javnost. Izmamni~kata politika ima za cel da go sokrie svojot neuspeh kako na socijalen plan, taka i na planot na politikata i op{testveniот plan. Ovaa Vlada ne postignala nitu eden pozitiven rezultat vo pravec na implementiraweto na Ohridskiot ramkoven dogovor, postojano se obiduva da go reducira i ona {to ima kako mali prava {to se garantira so Ohridskiot ramkoven dogovor. Segavoj moment gledam za potrebno da napravam edna kratka retrospektiva. Makedonskiот del od ovaa Vlada kako v~era, taka i denes Tanu{evci, no i site regioni na kriza, na voenata kriza, me|uetni~ka kriza vo 2001 godina prodol`uva da gi gleda kako divo meso koe {to se nadvisnuva nad oazata na mirot, a so ist stil prodol`uva i denes bez da se vidi i najmala izmena, ili najmala promena. Zna~i, seto odi spored staro pravilo. Na krajot , u{te edna{ izleguva na videlina vistinata deka i po zavr{uvaweto na voeniot konflikt me|uetni~ki albansko-

makedonski vo tekot na 2001 godina , nitu vo Tanu{evci, nitu vo Lipkovsko-Kumanovski region, nitu vo Skopje i Tetovo , no nitu vo celata zemja ni{to ne e izmeneto. Se' ostanuva na mesto na tapkawe. Krizniot region ostana vo zaborav. Mnogu e jasno deka novite dogovori na vladinite partneri se donesuvaat preku imponirawe na nivniot jazik {to se serviraat bez nikakvi izmeni. Seg a jasno zo{to se slu~uva ovaa golema izmama vo albanskata sredina. [to napravila ovaa Vlada za regionite koi {to bea opfateni od voeniot konflikt vo 2001 godina govorat i ku}ite koi {to ostanaa seu{te razru{eni. I za da bide u{te pote{ko koalicionata vlada od prviot den od doa|aweto na vlast namesto da izvr{i resocijalizacija na biv{ite pripadnici na ONA, taa go napravi sprotivnoto, po~na so akcii na progonuvawe i apsewe na nivnite pripadnici, na tie pripadnici. Od toj moment vladinata koalicija SDSM, DUI i LDP uka`a deka ne go prifa}a Zakonot za amnestija, {to se slu~i stotici imiwa pripadnici na ONA da bidat na listata na spisocite na policijata koi {to bea podeleni po site policiski stanici i grani~ni premini so cel za nivno fa}awe. Da ne govorime za vkluvaweto na albancite vo sistemot kade {to ni{to ne se gleda. Vo ovaa Vlada ima eden partner, kukla koj {to slu`i samo kako dekoracija, nejjina nadvoren{na dekoracija. Ovaa Vlada svojata crna hronika }e ja prodol`i i niz albanskite gradovi i sela izmisluvajki teroristi, sekade kade {to ne{to sli~no nemalo, samo za da zapo~ne antialbanska kampawa. Taka, navistina na eden nepravil~en na~in so demonstracija na policiska sila se soo~i Sopot i negova repriza na nasilstvoto na policijata , potoa Rakovec vo Tetovo, Vaksince i na krajot Karadak, Lipkovo i Kumanovo. Zna~i, ovoj partner ostanuva bez glas i koga makedonskata policija zaedno so svojot voen arsenal gi napa|a selata od Karadak, Brest i Malina, mol~i koga prodol`uva opkoluvaweto na edna cela albanska op{tina, mol~i i vo odnos na policiskite punktovi, ili pak mo`ebi postoi po nekoj albanec policaec na kogo mu se odzema pravoto da govori albanski. Vo ovie punktovi sekade kade {to postojat albanski naseleni mesta se maltretiraat albancite. Se postavuva pra{aweto, do koga albanskiot partner vo koalicijata }e dozvoli nekontrolirano odnesuvawe na makedonskata policija i do koga albancite }e ostanat, }e bidat policiska garancija. Mislam deka vie po~ituvani treba da bidete vo slu`ba na kauzata, bidejki vo nejjino ime sedite vo foteljite na ovoj Parlament. Zna~i, da bidete protiv nasilstvoto i protiv nasilstvoto vrz albancite. Vremeto brzo izminuva, no ostanuvaat delata. Ona {to denes vie go pravite veruvame deka mnogu brzo }e dojde vreme koga narodot }e ve osudi.

AGRON BUXAKU:

Predlagam pauza od 10 minuti.

(Po pauzata so sednicata prodol`i da rakovodi Nikola Popovski, pretsedatel na Sobranieto na Republika Makedonija).

NIKOLA POPOVSKI:

Prodol`uvame so rabota.

Gospodinet Buxaku ima replika na gospodinet Fatmir Asani.

AGRON BUXAKU:

Jas mislam deka iako gospodinet Asani ne e tuka, bidejki sakav da postavam edno direkno pra{awe {to se odnesuva do ona {to mi se obrati kako pretsedava~ na ovaa sednica, vo del od ovaa sednica , ne go razbrav {to saka{e da ka`e. No, onaka kako {to se izrazi , mislam deka , gi pra{av i drugite kolegi, jas ne go razbrav {to saka{e da ka`e. Jas vo nitu eden moment ne ja zloupotrebiv svojata uloga kako potpretsedatel i pretsedava~ na seansata, tuku samo go upativ gospodinet Asani da go pro~ita Delovnikot okolu raboteweto, okolu replikite. No, vo odnos na edna replika na gospodin Tasev i toa go napraviv od mesto, na makedonski jazik , taka {to mu rekov deka {to se odnesuva do stenografskite bele{ki na sednicite vo odnos na golema Albanija i vo odnos na stavovite vo vrska so ovaa teza, zna~i {to bea postaveni vo odnos na liderot i rakovodstvoto na partijata {to se odnesuva na replikite, na sprotivstavenosti , nie ~esto pati sme rekle deka Parlamentot ne go smetame kako teatar kade {to treba da se iska`eme koj e pogolem patriot eden od drug, tuku da rabotime na eden konstruktiven na~in. Toj toa go prifati i mnozinstvoto na Parlamentot donesuvajki zakoni koi {to proizleguvaat od Ohridskiot ramkoven dogovor . Zna~i, celta e da se iznajde na~in za upotrebata na albanskiot jazik . Bidejki gospodinet Asani ne e tuka, neznam koga }e go dobijam odgovorot vo odnos na ona {to toj go postavi kako pra{awe.

NIKOLA POPOVSKI:

Ima zbor gospodinot Slobodan ^a{ule.

SLOBODAN ^A[ULE:

Gospodine pretsedatele, po~ituvani kole{ki i kolegi pratenici, po~ituvnai pretstavnici na Vladata, zato~enici na nasilstvoto.

Primenata na nasilstvo vo politi~ki celi ni go diktira `ivotot, ni ja devastira ekonomijata, ni ja razgraduva demokratijata, ne deli politi~ki, ne deli nacionalno, ne deli na nepomirlivo sprotivstaveni etni~ki zaednici vo na{eto do zav~era otvoreno op{testvo, {to e najstra{no slu`i za manipulacija. I u{te postra{no od toa , ne tera da odgovorime so primena na nasilnite metodi koi dr`avata gi ima, a treba da gi koristi samo vo vonredni momenti. Toa se manifestira vo na{eto razgradeno op{testvo na najrazli~en na~in. Politi~ko nasilstvo e da bara{ pred da sozree op{testvoto ona {to si go dogovoril po sekoja cena da se napravi, nasilstvo e da ne gi prifati{ atributite na dr`avata ~ij {to Ustav si go izgradil i ti po pat na makotrpnii pregovori. Nasilstvo e za sekoj problem da povlekuva{ oru`je i nasilstvo e da puka{ na pretstavnicate na zaedni~kata dr`ava. Nam toa ni se slu~uva i nie namesto da se zafatime so ekonomijata koja kako site postkomunisti~ki mora da izleze od naddolnata linija, namesto da se zafatime so doizgradbata na na{ata demokratija koja e nesovr{ena , onolku kolku {to sme nesovr{eni nie kolku {to e voop{to vpro~em nesovr{en ~ovekot , nie ja iscrpuvame dr`avata, go satanizirame na razni razdeloci podelenoto op{testvo, `ivotot pominuva pokraj nas i postepeno se nao|ame vo situacija pod diktat na onie koi na{ata ve}e poslovi~na nestabilnost i negenerirawe na bezbednost gi zagrozuva , da ne sednat i povtorno da ne nateraat so nivni uslovi i so na{e otka`uvawe pod diktat da napravime spogodba i povtorno da trgneme vo magi~noto kolo koe ne dovede posle 2001 godina, posle Ohridskiot ramkoven dogovor koj e del od na{iot Ustav do ovaa dene{na sednica. Ovaa dene{na sednica ne e plod na voljata na edno politi~ko dvi`ewe, tuku rezultat na edna situacija na koja mora da i stavime kraj.

Koga ja potpi{uvav inicijativata za odr`uvaweto na ovaa sednica , jas bev ubeden deka nasilstvoto vo Makedonija e neprirodno, nema dlbinski pri~ini za nego, nema tolku mnogu omraza za da toa bide edinstvenoto orudie so koe }e mo`eme da se razbereme, bev ubeden deka ovde, vo ovoj dom mo`e i mora da se najde re{enie. A re{enieto e mnogu ednostavno, ne treba golemi filozofii, ne treba novi ramki. Imame Ustav, treba da mu dademe soodr`ina, a soodr`inata ja pravime nie. No,

najva`nata so dr`avata nare`ena Republika Makedonija , potoa nacionalno edinstvo na politiki`koto edinstvo na makedonskiot narod i na kraj me|uetni`ko edinstvo na site gra|ani na Republika Makedonija koi nosejki go nejniniot paso{, nejninata li`na karta, barajki dokaz za dr`avjanstvoto i izrazile lojalnost i pripadnost i taa lojalnost i pripadnost sega treba site zaedno da ja doka`eme, treba da ja doka`eme ovde. Zo{to e tolku po moe dlaboko ubeduvawe va`no toa edinstvo za koe se nadevam deka }e bideme eden den da go iznedrime i da go implementirame, bidejki od nego potoa }e proizleze implementacijata na seto drugo {to ni nedostiga kako op{testvo, kako ekonomija, kako `ivot. Nie sme plenici na nasilstvo koe go finansira i vo toa sum ubeden, postojat i dokazi , organiziraniot kriminal koj ja nadminuva Makedonija. Nie imame vo nego na{i prislun`ni izvr{iteli, no nie sme nesre}niot kraj na Evropa niz koj {to toj kanal od 80 milijardi dolari pominuva za da zavr{i na pazarite vo Evropa. O`igledno deka }e mora pred da mobilizirame nekoj drug so negovi uslovi da dojde da ni go re{ava problemot i nie da napravime napor da po`neme da go re{avame. Nie sme portata, preodniot koridor i od nas zavisi kolku brzo i kolku efikasno }e go zatvorime.

СЛОБОДАН ЧАШУЛЕ: (Продолжение)

Toj organiziran kriminal finansira bandi koi po potreba se za{titnici na konvoite so droga, oru`je i belo robje ili borci za nekakvi si prava. Toj organiziran kriminal, vo otsustvo na vistinska ekonomija, finansira i odredeni politiki`ari i politiki`ki grupacii, so dol`na ograda za site `esni lule od site mo`ni kultura vo Republika Makedonija koi uspevaat da se otrgnat od kanxite na ova izvonredno golemo zlo. Ako poka`eme edinstvo i ako poka`eme cvrsta volja i lojalnost kon Republika Makedonija i kon nejninite nesovr{eni zakoni i Ustav, ve}e sme mu nanele eden udar na organiziraniot kriminal, i toa seriozen. Ako od toa edinstvo proizleze jasen dogovor za dogradba na na{ata demokratija i za pretvorawe na Republika Makedonija od disfunkcionalna vo funkcionalna dr`ava, nie }e go prazime do kraj organiziraniot kriminal. A so nego }e is`eznat bandite, a ako sozrademe ekonomija i demokratija, koi }e im ovozmo`at na na{ite gra|ani da generiraat vrednosti, toga{ }e is`ezne i potrebata luleto za pari da se regrutiraat vo odredi na koi potoa im se davaat razni atributi, no

tie vo edno se identi~ni, a toa e nasilstvoto. Bez ogled so kakvi potumni politi~ki celi i platformi toa }e se pravda, toa e nasilstvo, lu|e ginat.

2001 godina imavme edna apsurdna situacija, vo koja tri meseci posle pojavata na oru`enite bandi i nivnoto dvi`ewe niz Republika Makedonija se artikulira{e platforma za ~ovekovi prava. Me|utoa, ako se vratite nanazad, }e vidime deka taa se sovpa|a so periodot koga Srbija po~na da se demokratizira, koga Kosovo prv pat posle tolku vreme odr`a lokalni demokratski izbori, koga nie sednavme i so Srbija kako edna od postabilniste demokratii vo ovoj prostor, demokratski da ja regulirame granicata, koga Albanija po~na da vospostavuva celosen suverenitet, barem vrz svojata politika i vlasta izleze od Tirana i po~na da se konsolidira. Zna~i, koga vo vreme regionot po~na da se cemokratizira i da stanuva generator na demokratija, a ne generator na krizi, vo toa vreme ni se slu~uva konflikt. Ni se slu~uva edna, te druga, te treta grupacija, za koja i odredeni albanski relevantni vo toj moment politi~ari, pripadnici - eve da go upotrebam i jas toj termin i da ja doka`am mojata lojalnost kon makedonskiot Ustav - na albanskata zaednica vo Republika Makedonija, koi rekoa za nekoi od tie bandi deka se kriminalci i ni{to pove}e. Pominaa tri meseci i se artikulira{e platforma koja se teme|e na ~ovekovi prava. I sega, kade e aspurdot? Naedna{ oazata na mir, vo vreme koga celiot region stanuva stabilen i funkcionalen, stanuva izvor na nestabilnost. Komu ne mu odgovara stabilnosta? Stabilnosta ne mu odgovora na onoj {to viree vo kaos. Ottamu, ni se slu~i da imame vostanie zaradi politi~ka segregacija vo vreme koga minister za pravda be{e eminenten pretstavnik na albanskata zaednica vo Republika Makedonija. Imavme bunt protiv socijalna segregacija vo vreme koga imavme pretstavnik na edna albanska partija koja gi dobi izborite, odnosno koja dobi glasovi na izborite od albanskata zaednica i be{e minister za trud i socijalna politika, minister za lokalna samouprava i tn. So drugi zborovi, se artikulira{e politi~ka argumentacija za vostanie na albancite protiv ovie pretstavnici, koi na demokratski izbori dojdoo vo Makedonskoto sobranie neosporeni i vlegoo po pat na koalicionen, i toa mnogu precizen dogovor, vo Vladata na Republika Makedonija. I toga{ mo`evme da go re{ime pra{aweto, ako ima{e politi~ka, socijalna, ekonomska pravna i druga segregacija vo ova na{e nesovr{eno op{testvo i vo ovie na{i zakoni i Ustav koi baraat dogradba, mo`evme kako {to sega pravime napori ili otkako izginaa tolku lu|e, da sedneme da pregovarame, mo`evme toga{ toa da go napravime. Zarem ne e gospoda daleku poefikasno da pobedime na izbori bez da morame na{ata

idnina, potomstvoto, mladinata da gi prajame na nekakvi izmisleni bojata da ginat za onoj koj edinstveno od seto ova ima profit, a toa e toj na koj mu odgovara samo haosot. Nam haos ne ni treba. Zatoa sum ubeden deka otkako veje edna minavme niz taa faza moeme da spreime natamna manipulacija i razgradba na veje poseanata omraza. Segaj, to ni se sluuva, otkako posle teki premreja, manipulirani pregovori uspeavme da izgradime dogovor, koj se temeli na kompromis kako i site ovi dogovori, nema idealni rešenija koga se dvajca vo prave, ili najmalku dvajca, ni se sluuva povtorno da imame bunt vo eden del vo naata drava kade to e dominantna populacijata koja i pripala na albanskata zaednica protiv ministri vo istite ili vidoizmeneti resori koi pobedija na izbori na platformata na eda politicka partija, koja gi artikulira interesite na albanskata zaednica i povtorno e naoame vo apsurdna situacija ovde da raspravame za problemot koj proizleguva od primena na nasilstvoto, koe bara na sebe reakcija, bidejji postepeno razgradbata odi od znamiwa preku razni namini na iznudeno barawe na raboti koi se ili ne se predvideni so naiot dogovor, je ne dovede do kritinata masa da mora da pratime policiski voeni sili, za da se spravime so luleto koi nastapuvaat, sega povtorno nezadovolni od ona to so makotrpni napori i kompromisi, veje pod staratelstvo kako suverena drava, koja nekoga beje primer, sega pod staratelstvo na meunarodnata zaednica, se obiduvame da gi izgradime. I normalno, takvata situacija ne turka vo neprimisleni dejstvija, vo nepodgotveni akcii, ne turka vo situaciji koi sozdavaat ugte pogolem problem i posle 2001 godina povtorno se zatvori krugot vo koj caruva primenata na nasilstvoto za politicki celi. Koga ja potpiuvav inicijativata, mislev deka od ovde je izlezeme so edinstven politicki front, vo koj elnite mesta je gi zazemat gospodata pratenici koi gi artikuliraat interesite na albanskata zaednica vo Republika Makedonija, koi se lojalni kon tie interesi, a jas ne veruvam deka postoji eden ovek na svetot ij to primaren interes ne e mir, sloboda i dobrodetel, deka je zastanat vo toa ime i je otidat vo naiot prokolnat triagolnik koj ne i pripala oigledno na ovaa drava, Lojane, Tanu{evci, Ara~inovo i je gi ubedat luleto deka ima mehanizmi, deka ima politicka volja i politicko edinstvo vo koe moeme da gi reime problemite, dokolku gi ima, a jas se somnevam deka tie se takvi, kakvi to ne bea takvi i 2001 godina, za da mora so pu{ka na ramo da trgneme. I najbrutalniot od site argumenti, koj za mene ne moe da bide argument, nasilstvoto, da go ubedime kako nam in na ubeduvawe. Ubeden sum deka toa ne ni treba. Seto drugo to potoa je go kaeme kako posledica na ovaa ili onaa gre{ka e diktirano od ovaa

na{a nesposobnost da se spravime so ova zlo. Koga ja potpi{uvav inicijativata mislev deka od ovde }e izlezeme so edinstven politi~ki stav na dvete najgolemi politi~ki grupaciji vo ova dr`ava, deka }e izlezeme so edinstven politi~ki stav vo koj }e stoi deka nema, bez ogled na toa koj go generira i kako go krie zad odredeni politi~ki platformi i artikulacii, deka nema da bide toleriran i deka }e bide eliminiran od prostorot politi~ki na ova dr`ava, za da edna{ zasekoga{ sekoj {to nosi oru`je i sekoj {to ima smelost da go primeni vo toj proklet trijagolnik ili drugade kade {to ne uspevame site zaedno da ja vospotavime taa na{a zaedni~ka Republika Makedonija da ne dobiva za pravo da sedne, kako {to be{e pred nekoj den i edna grupa na eminenti politi~ari da odi da razgovara so lu|e za koi nikoj nema nikakva definicija vo ovoj moment, bidej}i teroristi ne se, politi~koto telo na albanskata zaednica ne gi prifa}a, banditi ne se, zaradi toa {to toa bilo navredljivo, a sepak se lu|e koi nosat oru`je i koi pukaat na policijata na Republika Makedonija, koja sega ovoj pat vo me{an etni~ki sostav, koj pukaat na Armijata na Republika Makedonija. Dvata vo ovoj slu~aj za nesre}a me|utoa, za mene markantni ~initeli na makedonskata dr`ava. I koj za toa ja nosi odgovornosta? Vo krajna linija, ako sakate site nie zaedno, a vo momentot tie {to se na vlast i od niv treba da proizleguva inicijativata i od niv treba da proizleguvaat re{enijata, za koi nie kako odgovorna opozicija sekoga{ }e bideme podgotveni da gi dorabotime, da gi izglasame i da gi primenime. No mora da postoji dogovor deka pove}e nema da tolerirame nekoj si ^akala, nekoj si Breza, nekoj si Mitrovica! Otkako ve}e napravivme istoriski kompromis koj go dovede politi~koto telo, DUI na vlast deka nema da gi tolerirame pove}e i deka policijata }e gi apsi ne zaradi toa {to se teroristi, ne zaradi toa {to se banditi, tuku zaradi toa {to go uni{tuvaat edinstvenoto {to ni ostana, a toa e makedonskata demokratija, {to od Makedonija pravat disfunkcionalna dr`ava. Neznam kako da ja podelime, na neznam kakvi kantoni, taa disfunkcionalna }e sozdava krizi se do nejinoto is~eznuvawe, a toa }e bide na nesre}a na site nejjini gra|ani, bez ogled na toa na koja etni~ka zaednica i pripa|aat.

Gospoda, neznam dali ni e jasno {to se slu~uva. Ako ne uspeeme na{ata zaedni~ka dr`ava da ja napravime funkcionalna, taa }e stane entitet, ili u{te podobro re~eno neentitet koj }e ~eka do kone~nata razgradba ili redefinicija na regionot nare~en Zapaden Balkan, i potoa od inanicija, od nestoruvawe da ja snema. I vo toj slu~aj, bez ogled na toa kolku e toa ~udovi{no, nie }e imame od nestoruvawe preselba na narodi, omraza, vojna, ekonomska devastacija i }e ~ekame kako posledni, vo

karantinot nare~en Zapaden Balkan, da gi do`iveeme standardite, doblestite na slobodata, demokratijata i pravoto za potraga po sopstvenata idnina i sre}a vo Evropa. Dali nam ni treba vakvo ne{to? Jas sum ubeden deka ne ni treba. Odgovornosta po 50 godini koga na nas nekoi drugi generacii }e gledaat so sudot na istorijata vrz osnova na na{ite dela, }e padne kako lu|e koi ne storile koga mo`ele.

Kontraproduktivno e, veruvajte mi, sega da se nategame koj, {to, kako i kade. Se soglasivme koga izlegovme na izborite, otkako go potpi{avme Ramkovniot dogovor i go napravivme Ustavot deka }e gi po~ituvame pravilata koi toj ni gi diktira kako kompromis so koj uspeavme ovaa na{a dr`ava da ja do~uvame. Zo{to sega ne se primenuvaat? Se dodeka DUI, se dodeka cenetite pratenici na albanskata etni~ka zaednica vo Republika Makedonija ne izlezat so takov stav, se dodeka delbite ne gi odlo`ime koga e vo pra{awe opstanokot na na{ata dr`ava i u{te postra{no na na{eto op{testvo, bidej}i op{testvenata sozdavaat dr`avi koi vo niv funkcioniraat a ne obratno, se dotoga{ nie ne }e mo`e da se nadevame na nekakov napredok, nekakva demokratija i na nekakva lojalnost kon dogovorenoto. I ako taa lojalnost sega ne ja doka`eme, toga{ utre nemojte da barate od ispla{enite gra|ani da ne stanat plenici na onoj koj }e stane i }e re~e - gledate, vo niv se nema verba zaradi toa {to toa {to samite go baraat, go bara, sega ne se kadarni na nekoi si marginalni tipovi od imeto Breza, ^akala, Mitrovica i naredete bilo koj od tie tamu mra~ni kreaturi da im nametnat minimum lojalnost kon zaedni~kiot dogovor.

Gospoda, vo toj proklet triagolnik vo Republika Makedonija kade {to vlasta is~eznuva kako vo Bermudskiot triagolnik, edna etni~ka zaednica koja postojano zafateni so me|usebnite delbi i razpravii ja zaboravame, `ivee vo krajno te{ki uslovi, vo klanovski i feudalni uslovi i samo vo takvi uslovi (zatoa tie se odr`uvaat) mo`e da dojde do regrutirawe vo bandi. Mo`e da dojde do sozdavawe iluzija deka pu{kata e re{enie za problemite, a ne ova {to go nudi ovoj Parlament i ovie pratenici vo politi~kite dogovori, pa ako treba do besvest }e pregovarame, ama ako sme re{eni da se dogovorime, re{eniето }e go najdeme. Gospoda, se dodeka e toa taka i dodeka tamu ne uspevame da ja sostavime makedonskata dr`ava preku nejziniot Ustav, a negov negov sostaven del e Ramkovniot dogovor, }e imame kriza, }e ginat policajci, }e ginat vojnici, ovoj Parlament }e bide podelen, makedonskoto stopanstvo }e propala, makedonskata demokratija }e bide razgradena, Republika Makedonija }e bide sakata dr`ava bez edna granica. A za da imate me|unaroden suverenitet i da bidete priznati kako dr`ava

vo svetot treba da imate kontrola nad site va{i granici. Zna~i, se dotoga{ dodeka e ova vaka, se ova {to go zboruvame nie }e stanuva se pote{ko i pote{ko dodeka ne dojde do kone~niot lom vo koj ne }e se bide sposoben pove}e ne{to razumno, i vo ovoj dom koj ni ostana kako posledna tribina za politi~ki pregovori da se ka`e.

Od tie pri~ini, mislam deka zaklu~ocite {to se nudat mora da bidat prifateni. Kon niv treba nie kako pratenici da izgradime na{a sopstvena odgovornost i od ovde da trgneme da gi ubedime. A ako nej}at da se ubedat, posledna {ansa }e im bide, toga{ }e bidat razoru`eni. Ne mo`e gospoda da ~itam vo vesnik deka nekoj si tamu mene kako gra|anin na ovaa dr`ava, vas kako pratenici zaedno so mene, na ovaa Vlada i na site gra|ani na Republika Makedonija da im dava ultimatum, deka ultimatumot te~e. Do Boga za {to? Pa eve razgovarame za toa, se legaliziraat univerziteti, se pravat paralelki, go pravime na dobar ili lo{ na~in, ama go pravime. Vo imeto na {to moite deca treba da bidat izlo`eni na ultimatum?! Zo{to moram da odam vo vojna koga eve site imame volja da go prekineme toj krug, toj malepsan krug i da sedneme da pregovarame. Ne mo`am, gospoda, da ~itam vo zagrepski vesnici kako paradiraat nekoi lu|e tamu i velat deka nie }e ja razgradime Republika Makedonija. Jas sum ubeden deka ovaa dr`ava, vo ~ija {to prva vlada 1944 godina ima{e dvajca pretstavnici na albanskiot narod vo Republika Makedonija bila nesre}a za albanskiot narod. Ne, gospoda, nie site zaedno nemame drug izbor, ili }e ne bide, ili }e ne nema. Kako kantoni nema da vredime ni{to, a dotolku pvoe}e ako vo raspadot i pregrupiraweto na Evropa sekoj od nas potr~a da si pobara pribe`i{te tamu kade {to misli deka se negovite, me|utoa, tie negovi ne se. Nie sme si na{i ovde i ovde ni e idninata.

Spored toa, od ovde ako treba da se izleze so ne{to, treba da se izleze so ultimatum: gospoda, polo`ete go oru`jeto, ako ne, site zaedno }e dojdeme da ve razoru`ame.

NIKOLA POPOVSKI:

Ima zbor gospodin Zoran Krstevski.

ZORAN KRSTEVSKI:

Gospodine pretsedatele, po~ituvani pratenici, gospoda ministri,

Iskreno, ova tema koga ja predlo`ivme za diskusija, se nadevavme deka celata vlada, najmalku premierot, najmalku ministerot za vnatre{ni raboti, ministerot za odbrana }e bidat tuka i }e debatirame vrz osnova na kompetentni informacii za politi~ko bezbednosnata sostojba voop{to vo Republika Makedonija, bidej}}i aspektot na bezbednosta ne mo`e da se gleda edinstveno niz ulogata na Ministerstvoto za vnatre{ni raboti i ulogata na nejziniot minister. Ottuka, za~udiva neprisustvoto i nemaweto konkretni informacii za procenkata na Vladata na Republika Makedonija za aktuelnite politi~ko bezbednosni sostojbi vo Republika Makedonija. Go nema i pratenikot koj e lider na DUI, ~ovekot koj e kontraverzen vo najmala raka za politi~kite zbidnuvawa vo Republika Makedonija i koj uporno poslednite dva meseci mol~i, otkako nastanaa konfliktnite sostojvi vo Kumanovsko - Lipkovskiot region.

Nie treba da bideme svesni deka ne sme enklava vo regionot i deka toa {to sme organizirano op{testvo, demokratsko op{testvo so parlament, so vlast deka seto toa e vo korelacija vo odnosi koi se slu~uvaat vo regionot. Ottuka, na ova sednica be{e nu`no da imame politi~ka procenka za toa {to se slu~uva so na{ite sosedi, kako se razvivaat nadvore{nite odnosi, na koi otvoreni pra{awa naiduvame, bidej}}i Republika Makedonija seu{te, na dene{en den, posle 12 - 13 godini nezavisnost, ima negirawe na svoite atributi. Eden sosedn ne gi priznava imeto, drug sosed ne ni ja priznava granicata, odnosot na makedonskoto malcinstvo vo oddelni sosedni dr`avi e pod nivoto na me|unarodnite standardi i ~ovekovi prava i slobodi. Postoi, na određen na~in, problem {to Republika Makedonija ja trpi neefikasnost na me|unarodnata zaednica koga se raboti za re{avawe na pra{awa vo regionot, posebno okolu pra{aweto na Kosovo i taka da ka`am, vsu{nost, Republika Makedonija pretstavuva kolateralna {teta na taa neefikasnost, bidej}}i trpi nejzinata ekonomija, trpi nejzinata komunikacija, nejziniot interes i procesite i postapkite na integrirawe vo Evropskata unija i vo NATO alijansata.

Ottuka, mislevme deka ovde nu`no }e bidat istaknati tie sostojbi i ocenki okolu Republika Makedonija, a ne debatata da se svede samo na toa od kakov karakter bila akcijata na policijata vo seloto Brest ili vo neкое drugo selo, dali tuka ima pre~ekoruvawe na ovlastuvawata na Ministerstvoto, dali tuka pri toa vnatre vo Ministerstvoto postoele me|usebno informirawe na odgovornite po politi~ki liniiu tamu postaveno i tn.

ZORAN KRSTEVSKI: (Prodol`enie)

Nie mora da se soo~ime so faktot deka naskoro }e otpo~ne dijalogot pome|u vlastite vo Belgrad i na Kosovo, legitimnite politi~ki pretstavnici na albancite na Kosovo i deka toj dijalog mo`ebi }e potrae podolgo. No, sekako }e ima svoja refleksija na nastanite i vo na{ata dr`ava. Posebno, ako vo toj dijalog bide celo vreme na masa, na pregovara~ka masa pra{aweto na podelbata na teritorii za koe mislam deka ovie nastani {to vo Republika Makedonija se slu~uvaat ne se nitu slu~ajni, nitu najmalku naivni, tuku se del od edno isto scenario {to vo tie pregovori treba da obezbedi logisti~ka poddr{ka na politi~kata grupacija od Republika Makedonija {to ja poddr`uva nezavisnosta na Kosovo i da sozdade eden prostor {to vo eventualni razmeni na teritorija bi zna~el koridor ili mo`ebi pribe`i{te za onie koi nesre}no }e gi gubat domovite zaradi politi~ki implikacii na poedinci.

Toa treba nie da go gledame so otvoreni o~i i da ne begame od faktot deka preku na{eto u~estvo vo me|unarodnata zaednici, od nivoto na Obedineti nacii do site formi na diplomatsko politi~ko deluvawe na Republika Makedonija treba da imame svoj stav, svoj koncept kako }e se postavime vo odnos na tie problemi.

Nie edna{ imavme situacija vo koja {to Republika Makedonija be{e zateknata, koga ovde vo 1999 godina preku 380 iljadi begalci prestojuvaa, koga pove}e od 18% vo toj moment se zgolemi brojot na naselenieto vo Republika Makedonija, koga se zagrozija site funkcii na dr`avata i koga Makedonija poka`a golema solidarnost, golem humanizam i izmenaxira eden del od edna kriza {to ne be{e od nas nametnata nitu posakuvana. Tie "uslugi na Republika Makedonija" na{ata, podocna dojdoo "blagodarnostite" so prelevaweto na del od sudirite od Kosovo i zatoa mislam deka na Me|unarodnata zaednica treba da se obrne faktot deka garantiraweto na granicata, na bezbednosta na granicata i dr`eweto pod kontrola na situacijata {to mo`e da eskalira vo zavisnost od konstalacijata na politi~kite odnosi i site {to }e nastanuvaat vo regionot e bitna odrednica vo Republika Makedonija da se odr`i mirot i stabilnosta vo onaa smisla vo koja {to site ja posakuvame.

Na vnatre{en plan nie imavme burni dve godini. Ednata be{e krizna, so voen konflikt, a drugata be{e postkonfliktna, so parlamentarni izbori i vospostavuvawe na demokratski poredok. Nie, kako opozicija, toga{ tvrdevme deka politi~kiot faktor, DUI, {to proizleguva od voenata struktura na

HDZ i na porane{nata ONA ne e sam po sebe dovolen faktor na mirot i stabilnosta vo Republika Makedonija i deka taa situacija ne }e mo`e taka ednostavno da se nadmine ako, pokraj site politi~ki dogovori i otstapki, vku~uvaj}i ja i amnestijata, ne se napravat i odredeni bezbednosno - politi~ki dogovori vo ramkite na politi~kit blokovi vo Republika Makedonija so koi site }e davaat pridones stabilnosta vo Republika Makedonija da bide edinstvena.

Deneska gledame deka vo ramkite na Vladata ima razli`ni ocenki za aktivnostite na MVR. Deko odnose pome|u politi~kite faktori vo Vladata se razni{ani i deka tie direktno vlijaat na izbrzani potezi {to treba da ja solviraat, da re~am, sostojbata od bezbednosni karakter, no koi kako anplitudi, namesto da se namaluvaa, se zgolemuvaat, pa se prenesuvaat vo obrazovanieto preku inicijativite {to ministerot za obrazovanie gi dava {to se nepromisljeni, nedobro podgotveni i vo najmala raka vo pogre{no vreme praveni. I taa situacija {to nalikuva na vremeto od pred 7-8 godini, {to obi~no se narekuva "kontrolirana nestabilnost" treba da bide zamena za se {to vo ovaa dr`ava gra|anite so izborite od minatata godina gi o~ekuvaat, a toa e prosperitet, demokratija i ekonomska blagosostojba.

Dojdovme do eden absurd da premierot na dr`avata ka`e deka ovaa godina ne e godina vo koja Vladata se bavi so ekonomija i da ja oceni rabotata na Vladata vo izminatata godina kako rabota {to imala rezultati, no gra|anite ne gi po~uvstvuvale.

Najgolem del od problemite vo ovaa dr`ava proizleguvaat tokmu od ekonomskata sfera. Ottuka, mo`e slobodno da se zeme kako kritika i da se upati na Vladata kritika za lo{ite sostojbi vo ekonomijata, za la`nite vetuvawa, za slabiot kapacitet na poedini ministri i resori da gi promenat sostojbite vo Republika Makedonija. Posebno toa koga se vo pra{awe negativnite tendencii vo delot na nevrabotenosta, na zapirawe na nevrabotenosta i vo delot na privlekuvawe stranski investicii. Ispa|a deka ovoj sudir {to nastanuva e dobar izgovor, bidej}i celo vreme se zagovara tezata deka investiciite ne doa|aat od tamu kade {to ima bezbednosna kriza, so toa se soglasuvame, no da se sporeduvaat podatocite na investicii vo Republika Makedonija {to vo izminatiot period go smeta{e Vladata za relativno miren i bezbednosni period so periodot na prethodnata, vo vreme na krizata i kolkavi investicii vo Republika Makedonija, toga{ treba pra{aweto da se upati na vistinska adresa, na adresa na Vladata i nejzinot kapacitet da sozdade ekonomski uslovi tie stranski investicii da dojdut.

Mislam deka dene{nata rasprava ja gubi svojata cel sama za sebe i zaradi ne{to drugo. Verojatno se o~ekuva{e so inicijativata od opozicijata da dojde do edna posakuvana teza {to edna "nevladina" me|unarodna organizacija ovde ja prote`ira{e vedna{ posle izborite, a ~ii institucii ve}e ne gi gledame da deluvaat i da ka`uvaat {to se ~ove~ki prava a {to zloupotreba vo ovaa dr`ava, {to e kriminal, t.n. Me|unarodna krizna grupa e toa deka faktor na nestabilnost vo ovaa dr`ava }e bide opozicijata odnosno pred se se misli tuka na najgolemata politi~ka partija vo opozicijata.

So iskluelno vizionerskiot i politi~ki instinkt za potreбата da ne se dovede vo situacija na de`uren vinovnik, liderot na VMRO-DPMNE g. Gruevski dade otvoren povik i poddr{ka na instituciite na sistemot, pred se na bezbednosnite strukturi, na Vladata vo celost, da se spravi so situacijata. Seg a gledame deka Vladata toj povik ne go prifati, tuku celo vreme debatira i koketira po pra{aweto na odnosite so opozicijata, pak baraj}i povod taa da bide vinovna za op{tite sostojbi vo Republika Makedonija, pa i demokratskite prava na politi~kite partii da debatiraat i da se iska`uvaat po konkretni potezi na Vladata ili potezi na odredeni ministri da gi pretstavi kako ksenofobi~ni, kako genocidni i ne znam {to. Toa e samo trgawe na vnimanieto od konkretnite problemi i od toa {to vsu{nost vo Vladata se slu~uva. A toa e, zaradi konstalacijata na mnozinstvoto na Vladata, {to zavisi direktno od partijata DUI, da se pravat otstapki {to politi~ki ne mo`at da se opravdaat, bidej}i Ohridski ot dogovor edna{ se potpi{a i edna{ se pretopi vo ustavni amandmani i preku toa vo sistemski zakoni.

Seg a nie gledame deka postojano se pro{iruvaat pra{awa povrzani so pravata na etni~kite zaednici vo Republika Makedonija i po principot "baraj mnogu pove}e za da dobie{ malku" celo vreme se dr`i edna tenzija vo koja tie pra{awa dominiraat i sozdavaat me|uetni~ki konflikti pome|u gra|anite vo Republika Makedonija.

Mislam deka na Vladata e odgovornosta da prestane so taa politika, da gi ras~istat odnosite vnatre, vo partnerstvoto i da izgradat edinstven pristap koga }e izleze soop{tenie od Vladata da bide soop{tenie od Vladata i reakcijata na dr`avnite institucii samo na Vladata. Toa posebno se odnesuva za onie odluki {to gi nosat ministerstvata odnosno ministrite vo resorot na bezbednosta ako sakame na nasilstvoto, {to e od najrazli~ni pri~ini i go okvalifikuvame kako terorizam i kako kriminal, da odgovorime efikasno, bidej}i samo vo toj slu~aj pravната dr`ava ima smisla. Vo sprotivno, po~esno

e, poodgovorno e da se preispita ili da se ka`e koi se novite uslovi na politi~koto koalicirawe vo ramkite na partiite {to gi dobija izborite i da se toa soop{ti, ako ne, vo sprotivno da se odi na predvreteni izbori.

Toa sega izgleda mnogu poinaku od toa {to porano mislevme. Melutoa, da razmisluvame na na~in na koj {to vo razvienite demokratski op{testva se re{avaat konfliktite vnatre vo politi~kiot establi{ment.

Vo taa smisla, ovde }e bidat predlo`eni odredeni zaklu~oci zad koi jas, kako eden od potpisnicite, stojam i gi zamoluvam pratenicite da gi prifatat.

Blagodaram.

NIKOLA POPOVSKI:

Blagodaram.

Objavuvam pauza do 15,00 ~asot.

Gi molam ~lenovite na Komitetot za odnosi meju zaednicite vo 14,00 ~asot da dojdат na konstitutivna sednica.

(Pauza).

XI/1.-ДВ/ЛЈ

(По паузата седницата продолжи со работа во во 15,15 часот).

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

Да продолжиме со работа.

Има збор госпоѓа Славица Станковска.

СЛАВИЦА СТАНКОВСКА:

Почитувани,

Верувам дека точката од дневнот ред побудува интерес кај секој граѓанин а посебно кај пратениците, бидејќи најдиректно заедно со извршната власт ја носат

одговорноста за состојбата во државата. Секој оној што чувствува дека со својата дискусија може да придонесе за надминување на ваквата состојба треба да се вклучи во расправата но притоа мора да пристапи со огромна доза на одговорност затоа што секое јавно искажан збор во времето во кое живееме има посебна тежина.

За да може одговорно да се дискутира по оваа точка и да се заклучи што и како понатаму, неопходно е да се даде генеза на случувањата во еден подолг временски период, вклучувајќи го тука и периодот на едноумието како некој милува да го нарекува кој е зад нас, но кој според мене одиграл значајна улога во создавање на меѓуетничкиот јаз, а кој пак по распадот пак на тој систем добро им дојде на екстремните претставници на пооделни етнички заедници.

Можеби за луѓето кои живеат во етнички чисти средини некои случувања од минатото и незавреднувале некое посебно внимание. Но за претставници на одделни заедници од етнички мешани средини оствиле длабоки траги кои ден денс се чувствуваат.

Пред распадот на Југославија живееме релативно среќно во еден систем во кој беше евидентна цензура на информациите, па така многу случувања на меѓуетнички план и не допираа многу далеку од изворот на конфликтот. Заради тоа што методите на справување и контрола на државата со истите не го овозможуваше истото.

Епилогот на многу случување и немири кои беа предизвикувани од незадоволството на Албанците, за некои според нив ускратени или злоупотребени права, завршуваа со реперкусии од страна на безбедносните органи кои, пак беа задолжени за ред во државата и привидно состојбите беа расрешувани или надминувани. На оние кои беа директни актери или малку подобри ги познаваа состојбите беа свесни за револтот на етничките албанци, кое од лошото лично искуство во сопствената заедница создаваа впечаток дека не е можен соживот во иста заедница со етнички македонци и неопходно е нивно издвојување во посебна заедница заедно со нивните браќа по род.

Распадот на еднопартискиот систем и првите повеќепартиски парламентарни избори на електоратот му овозможуваше избор на претставници од сопствени средини, според неговата мерка но исто така ги охрабрија претставниците на пооделни етнички заедници за воскреснување на идејата за создавање на етнички големи држави. Па така по еднопартискиот систем и можност за сопствен избор како најприфатливи за електоратот беа екстремно националните партии, кои на етникумите им нудеа перспектива во етничка држава, со партиски програми кои го фаворизираа националниот а не граѓанскиот концепт.

И, кај нас епилогот од првите парламентарни избори беше победа на мнозинство на партии со екстремно национален карактер. А што се случи потоа? По неуспешниот или способниот обид да направат Влада, претставниците на ВМРО-ДПМНЕ, го отстапат мандатот на најбројната после нив партија во Парламентот Социјалдемократскиот сојуз на Македонија, да ги започне пионерските чекори за практикување на плуралистичко, демократско општество. Но потоа, стигнаа економските блокади, затворање на граничните премини од страна на некои наши соседи, се со цел да се попречи развојот на земјата. Самата транзиција и трансформација на општествениот систем создаваше амбиент на несигурност и безизлезност од страна на опозиционите екстремни партии, во изобилство се злоупотребуваше за добивање на партиски поени.

Во овој период започна да ни се случува улица на објективно незадоволна категорија на граѓани кои сцената на транзицијата директно ја почувствуваа на сопствениот грб, но и на средношколци од македонската и албанската заедница феномен карактеристичен за Балканот, кои беа злоупотребувани за дневно политички потреби на партиите, и за остварување на зацртаните партиски цели.

Улица ни се случува уште. Сведоци сме последните денови наслучувањата Скопје и Битола, а кој ги познава методите на притисок на опозицијата богами уште многу ќе ни се случуваат.

Еднаш говорев дека средношколската популација е најподатлива возраст од повеќе аспекти за манипулирање и злоупотребување. Но, крајни ефекти ќе бидат поразителни за минипулаторите. Од долгогодишно искуство во образованието знам дека кога нашите деца стануваат луѓе, ги почитуваат оние кои ги учеле дека само со знаење и квалитет ќе можат да бидат задоволни и успешни во животот. А не оние кои им го злоупотребувале нивното скапоцено време и пари без да им овозможат да сосебе понесат знаења, умеања, вештини, поради кои биле присутни во училиштето.

Како поинаку можат да се објаснат случувањата во Куманово, бомба пред кумановската гимназија, во моментот кога се праве напори и имаше шанса да вродат со плот учениците албанци да се вратат во матичното училиште. Труење на учениците албанци од средните училишта, протест на родители и претставници на месната Бајрам Шабани, кога учениците од албанските паралелки од техничкото училиште сакаа да се вратат во матичното училиште, а учениците од гимназиските паралелки да се сместат времено во поранешното економско училиште. Наводно се јавија спасители кој во тој момент требаше да го спасуваат Куманово од Албанци. Повеќе од очигледно е дека некој перманентно се залага за етничка поделба и паралелни светови на два етникума. Кои се моите размислувања за случувањата во средните училишта. Од искуство како директор знам дека според Законот за среднообразование дека тоа како прво не е задолжително, како второ, политика на образование креира Министерството за образование, односно Владата, а во овој момент коалиционата влада од партиите на коалицијата за Македонија заедно и ДУИ. Тоа значи и дека целосната одговорност за тоа какво образование ќе имаме на сите нивои, зависи од партиите на власт, односно тие носат целосна одговорност пред електоратот и меѓународната заедница. Правната држава треба да функционира, не декларативно, таа треба да ги диктира правилата на играта а не улицата да ги диктира што ќе преземе позицијата, во сите свери на општественото живеење. Во овој правец мислам дека Владата на Македонија мора да биде многу порешителна во реализирање на зацртаните цели. А вие, почитувани родители, и драги мои колеги

професори, залагајте се за образование со компатибилното со европското и светското, а не за етнички и чисти училишта. Ива нака импресија од поновите случувања и моите размислувања сакав за момент да ги споделам со вас.

Конечно придобивката на повеќепартискиот систем беше присуството на претставниците од албанските партии во Законодавната и извршната власт, што од своја страна отвораше перспектива за поголемо присуство на претставници на албанската заедница во сите сфери на општественото живеење, како најбројна заедница после македонскиот народ.

И, кога работите во државите започнаа да се одвиваат во насока која нудеше некоја перспектива, на парламентарните избори 1998 година, електоратот, кој очекуваше дека економскиот раст и подобрување на стандардот требаше да се случи многу побргу довербата им ја даде на ВМРО ДПМНЕ и ДПА со што цената на транзицијата беше платена.

Но за жал периодот на владеењето на наведените партии не донесе ништо добро. И сигурно ќе биде запишан како еден од најмачните периоди од поновата историја на Македонија. Особено потезите кои требаше дефинитивно да го прогласат разноразнитувањето на Македонија и тоа: година прва, од Групчин ништо натаму не интересира, теза за уништување на моралот на македонците кои живеат во етнички мешани средини.

Година втора, економски и политичка криза, разграбување на националниот имот, со багателни цени, одлив на благото вон од границите и во приватни џебови за да сето тоа заврши со воен, меѓуетнички судир.

Година трета, теза за размена на територии како единствено решение за меѓуетничкиот разор.

Година четврта, срамниот чин и расколничкото предавство во однос на автокефалноста на Македонската Православна Црква. Но конечно и на граѓаните им стана јасно дека на онаа коалиција, заеднички им семетодите со кој ја разграбуваа и ја разнебитуваа државата, со крајна цел нејзина поделба и поентитети.

Во меѓувреме ВМРО-ДПМНЕ не се откажуваше од неговиот коалиционен партнер ДПА иако тој јавно преку медиуми изјавуваше дека тоа морален идеолошки водач на УЧК.

За да се надмине агонијата во која се наоѓаше државата, како што е познато на сопствена штета, Социјалдемократскиот сојуз на Македонија се вклучи во широката коалиција. Со помош на меѓународната заедница, беше потпишан Охридскиот договор во чие потпишување учествуваа најголемите партии од позицијата и опозицијата како решение кае се спреми да ги реши до максимум сите претходно направени пропусти во однос на правата на заедниците, кои сакаа да градат граѓанско општество.

Но предизвиканиот конфликт остави страшни последици. Изгубени човечки животи, и од едната и од другата заедница. Зацрнети семејства, деца без родители, инвалиди, разрушени домови, уништени материјални добра, раселени лица, но и многу оружје во раце на луѓе кои можат да го злоупотребуваат, а во одреден временски поранешен период и ќе го злоупотребуваат.

Како понатаму? Коалицирањето на СДСМ со ДУИ како мнозински претставник на албанците во Македонија поддржана од целокупната меѓународна заедница, а во согласност со Охридскиот договор, ја имаат најтешката задача во овој момент. Да ја вратат довербата кај граѓаните од конфликтните подрачја, да ја заживеат уништената економија, да ги обноват разрушените објекти, да ги вратат раселените лица, повторно да завладее правната држава и многу да, да, да.

А, на сето ова постојаниот дефектизам од страна на ВМРО-ДПМНЕ и ДПА дека од сето ова не бидува ништо. Што е она што мене ме о храбрува не само како пратеник туку и како обичен граѓанин од коалицијата со ДУИ. Тоа беа и сеуште присутните изјави на претставниците на ДУИ дека ќе се залагаат за суверена, единствена, неделива Македонија. Држава која подеднакво ќе им припаѓа на сите граѓани, без разлика на етничкото потекло. А мораме да признаеме дека во сите досегашни години на прктицирање на парламентарната демократија, иако секогаш во

власта имавме албански партии, никогаш ја немавме приликата да слушнеме вакви изјави или заложби во оваа насока.

Тоа значи дека дел од албанските интелектуалци ја прифатиле пораката на меѓународната заедница дека единствена перспектива за сите ако се размислува во насока на заедништво.

Што е ова со што овие денови се соочуваме. Во историјата е познато дека секој пост конфликтен период носи проблеми. Со кои ние денес се соочуваме. Само методите и средствата кои денес се користат од страна на незадоволните страни, во овој случај прокламираната АНА, се многу пософистицирани и можат да бидат многу поопасни.

Мотивот за ваквото делување може да биде најраличен од идеата за голема Албанија па се до предизвикување на хаотична состојба во државата за разни криминогени активности. Според мене сите активности кои беа спроведени од страна на АНА главно имаа за цел да ги заплашат граѓаните како и да го продлабочат меѓуетничкиот јаз, не да создадат амбиент на нестабилност и на несигурност, со што постојано ќе ја оптоваруваат Владата со овие проблеми, со што просторот за решавање на егзистенцијални прашања што го засегаат обичниот граѓанин ќе се намалува. Ако се знае ставот на меѓународната заедница кој многу јасно и децидно беше прокламиран преку сите електронски и пишани медиуми, наивно е да се верува дека интензивирање на активностите од страна на тн. АНА, во последно време имаат за цел повторување на 2001 година. И не мора да е некој експерт за безбедносни прашања за да заклучи дека капацитетот на АНА е многу мал, но исто така дека таа ја нема поддршката ниту на меѓународната заедница ниту пак на месното население како предуслови за повторување на конфликтот.

Акцијата што ја најавува МВР за собирање на нелегалното оружје е уште една причина за создавање нервоза во редовите на оние кои поседуваат вакво оружје. Но, исто така, со овие активности темпирани во ова време и на овие простори АНА сака да наметне амбиент на несигурност и на месното население да му упати порака дека

се не е завршено, и дека не се знае кога и зошто оружјето може да им послужи. Толкувањето на опозиционата ДПА дека причина за ваквите активности неспроведување на Охридскиот договор не држат затоа што истиот се спроведува со многу поголема динамика отколку во времето на нивното владеење. А кога веќе се повикуваат на Охридскиот договор добро е да го читаат во целост а не да читаат само некои негови делови. Затоа што една од обврските на државата е обезбедување на услови за враќање на внатрешно раселените лица во нивните домови, а во регионот во кој се случуваат овие активности многу малку е направено.

Иако 12 години се релативно мал временски период за подигање на колективната свест. Тоа доволен временски период нашиот мудар човек благодарение на вековните искуства да извлече поука и на екстремистите од сите етникуми и партиски бои кои не му мислат добро да им го сврти грбот.

Македонија подеднакво им припаѓа на сите. Никој не може да ме убеди дека етнички македонци повеќе ја сакаат својата татковина отколку етнички албанци или припадници на некоја друга заедница. Исто како што никој не може да ме убеди дека мајката македонка повеќе ја боли за непотребно изгубеното чедо, од мајката албанка. Говорот на оружјето треба да го оставиме зад нас и да го прифатиме говорот на разумот затоа што времето во кое живееме и проблемите со кои се соочуваме си го земаат својот влог. Се оутѓуваме еден од друг, може несвесни дека затоа и го губиме чувството на хуманост. Да се обидеме да градиме мостови кои ќе не зближуваат, кои за миг ќе ни го вратат чувството за потребата кон човечкото, чувството ако не ние барем нашите идеи се заедно.

Сите заедно треба да направиме обид да ги надминеме сите препреки што се пред нас за подобра иднина на генерациите што следат зошто ние тоа им го должиме. Да застанеме на страна на цивилизираните методи за надминување на проблемите и разликите, богатството што го имаме од колорид на припадници на разни етнички заедници да го користиме ко наша предност а не хендикеп.

Благодарам.

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

Благодарам.

1, 2, 3, 4, 5, шест души барате од ВРМО реплика. На истиот говор.

Јас ќе ги читам а од компјутерот не го бришете редоследот како што се пријавени. Г-дин Мавровски Спиро, меѓутоа не го бришете на

компјутерот. Излезете од говорницата за реплики, затоа што има 20 луѓе пријавени ќе ви избрише компјутерот ако се јавите.

Самоилова.

ГАНКА САМОИЛОВА - ЦВЕТАНОСКА:

Почитуван претседателе, почитувани претставници на Владата, почитувани пратеници,

Најнапред би сакала да им укажам на пратениците од коалицијата за Македонија, да хаосот во сопствените редови односно во редовите на Владата составена од коалицијата за Македонија и ДУИ, и немањето на капацитет да се справат со истиот тој хаос да не го ставаат на терет на опозицијата, да не и го препишуваат на опозицијата, бидејќи пред само три дена просласвивме една година од последните парламентарни избори. Се сеќавате нели. На 15-ти септември. Значи за се она што се случува во текот на изминатата година е одговорна Владата на Социјалдемократскиот сојуз и нејзините коалициони партнери, на чело со премиерот Бранко Црвенковски, бидејќи механизмите за справување и решавање на сите проблеми се токму во Владата на СДС.

Од друга страна апелирам до пратениците од позицијата да не го злоупотребуваат конструктивниот пристап и однос на опозицијата и да не го злоупотребуваат умерениот однос во смисла на критикување на Владата, бидејќи не можете да забележите дека во моментот кога ескалираа состојбите на безбедносен план, опозицијата односно ВМРО-ДПМНЕ излезе со целосна поддршка на Владата,

на безбедносните ресурси, структури, и на институциите на системот давање поддршка за енергично справување со криминално

терористичките банки, и од тој момент настапува исклучително умерено во своите критики иако сметам дека оваа Влада заслужува и тоа како жестока критика. Затоа ве молам да не го злоупотребувате тој конструктивен и умерен однос на ВРМО-ДПМНЕ и да ја цените поддршката. Во контекст на поддршка би сакала да ја споменам 2001 година бидејќи беше спомната. И да потенцирам дека доколку вашите претходници оние кои го имаа мандатот до 2002 година од социјалдемократскиот сојуз и го дадоа барем десетина од поддршката на Владата на ВРМО-ДПМНЕ во моментите кога се соочуваше со вооружениот конфликт, десетина од оваа поддршка што ние сега ја даваме на Владата, состојбите немаше да ескалираат до овој степен. Затоа уште еднаш ве молам, и ви апелирам да го цените тоа и да не го злоупотребувате.

Благодарам.

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

Благодарам.

Нема потреба да се повишува тонот при дебата во Парламентот. Момент. Ајде прво од ВРМО-ДПМНЕ ве молам кој има реплика да дигне рака зошто сте пријавени сите тука веќе немам евиденција. Цела пратеничка група.

Г-ѓа Самоилова, дозволете јас да ја водам седницата, ќе ви дадам збор.

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

Од каде знаете дека нема да ви дадам збор.

ГАНКА САМОИЛОВА-ЦВЕТАНОВСКА:

Да не ми држите предавање, да бидете коректни.

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

Госпоѓа Цветановска немате право да зборувате со претседавачот без да ви даде збор.

Јас сум овде ставен да го почитуван деловникот и да ви забележам доколку некој повишува тон.

Вие очиледно земате збор без да ви се даде постојано. Со тоа го кршите деловникот, а овде јас го спроведувам деловникот. И по десети пат ви кажувам да не земате збор од место, без да ви се даде збор.

Госпоѓа Самоилова, ве молам да не дофрлувате од место.

Господинот Макрадули бараше процедурално.

ЈАНИ МАКРАДУЛИ:

Почитуван претседателе, согласн членот 86 од Деловникот, кога јас сакам да зборувам за повреда на деловникот, се надевам дека тоа некој нема да го свати како лекција, бидејќи деловникот не спаѓа во учебници, и никој не го прочитал. Значи согласно членот 86 од деловникот некој кој побарал збор да исправи неточно пренесен навод, или навод што предизвикал недоразбирање и потреба од лично дообјаснување, претседателот ќе му даде збор за реплика. Тоа што се обидуваше претходната пратеничка. Во говорот пратеникот мора да се ограничи на исправката на личното дообјаснување. Затоа ве молам ако имате некоја реплика, тогаш да се задржите во делот на дискусијата, каде зборувате за тоа. Кој удирал четки знаеме.

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

За реплика се јавува госпоѓа Славица Станковска.

СЛАВИЦА СТАНКОВСКА:

Милувам малку да говорам, многу да кажувам. Поддршката од СДСМ, која што коалицијата ја имаше, му реков дека на сопствена штета ние се вклучивме во пошироката коалиција. Тоа е како прво.

Како второ, не би сакале хаотичните состојби под наводници да ги разрешуваме како нив со војна. Сакаме со дијалог.

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

За реплика се јавува господинот Мавровски.

СПИРО МАВРОВСКИ:

Јас очекував дека ќе расправаме за безбедносната ситуација 2002-2003 година меѓутоа, помина една година од владеењето на коалицијата За Македонија, но тука не слушнав ништо за тоа. Слушнав дека ВМРО-ДПМНЕ е крив. Добро е што не е спомнато ни ВМРО, кој што има 110 години од основањето, бидејќи тие се бореле против турците па можеме да кажеме дека национален судир се направил уште тогаш. Се надевам дека тоа госпоѓата не го мислеше. Се почна со тоа што се случува денес во Битола и за кое што слушнавме дека средношколската младина била манипулирана и со неа се манипулира. Јас ќе ви кажам една работа дека средношколската младина, тоа се деца кои што можеби размислуваат подобро од нас и можат да сватат што им се нуди како политичко решение од оваа влада, а мислам дека тоа што се нуди во моментот во Битола е нешто од кое што сакаме, за ова што денес разговараме, за оваа безбедносна ситуација, за оваа катастрофална економска состојба на Македонија да го отргнеме вниманието на луѓето и кога во истиот ден во Битола се делат 600 решенија отказни од сите фирми, ние ја правиме албанската паралелка.

За ваша информација се повикувате на институциите на системот да го решат тој проблем. Институциите на системот го прават проблемот, затоа што министерот носи решение без знаење на Владата и без знаење на министерот. По сите оние решенија што јас ги гледам и она што беше известување сега Владата игра улога на спасител и го повлекува тоа решение. Мислам дека со таков метод и на таков начин

за репродуцирање на проблеми и решавање на истите, од исто место воопшто не држи место. Тие методи веќе се видени и поминати.

Јас ќе ви кажам уште една работа. Во Битола има националности, како што е влашката, ромската и турската кои што се во многу поголем број од албанската и затоа мислам дека формирањето на таа албанска паралелка во Битола е нешто неприродно каде треба да носите повеќе професори отколку што има ученици во самиот град. Затоа, ова е проблемот госпоѓо ова е проблемот кој што некој сака да го репродуцира.

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

За збор се јавува госпоѓа Станковска.

СЛАВИЦА СТАНКОВСКА:

Проблемот со образованието извонредно добро го разбираам, но она што го спомнавте за одбележување на 110 години од ВМРО, јас ценам дека навистина не е во мојот карактер така да се изразувам, но мислам дека го валкате името на ВМРО и ценам дека треба да се донесе закон со кој ќе биде заштитено ова име, кое е мошне значајно за македонскиот народ.

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

Има збор господинот Краљевски.

ЧЕДОМИР КРАЉЕВСКИ:

Почитуван претседателе, ви благодарам што ми дозволивте да дадам реплика, и покрај тоа што не го стиснав копчето да не излезе дека последен се јавувам за дискусија.

Ќе ми прости колешката и мојата сограѓанка госпоѓата Славица Станковска на тезата дека ВМРО-ДПМНЕ ја постави бомбата пред гимназијата "Гоце Делчев" во Куманово е еднаква на тезата дека таква теза може да излезе од човек што има хаотичен ментален склоп, или да не употребувам некој подруг израз.

Ако се има предвид дека бомбата беше поставена на само 50 метри воздушна линија од мојот дом каде што јас живеам и ако се има предвид дека мојата ќерка

требаше да излезе заедно со другите деца што учат во гимназијата "Гоце Делчев" во моментот кога експлодира таа пеколна машина. Иако се има предвид дека јас формално и идеолошки припаѓам на ВМРО-ДПМНЕ.

Што се однесува до школството во Куманово...(се слушаат дофрлувања од место).

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

Господине Краљевски ќе ви дадам право на реплика после тоа.

Ја прекинувам седницата.

Објавувам пауза од 5 минути.

(По паузата седницата продолжи со работа во 15,50 часот).

Ги молам пратениците да влезат во салата да продолжиме со работа.

Продолжуваме со работа.

За реплика се јавува господинот Чедомир Краљевски.

Инаку седницата не ја прекинав заради господинот Чедомир Краљевски, кој се јави за реплика туку заради тоа што настана вербална расправија помеѓу други пратеници во Парламентот за да се смири ситуацијата.

Господине Краљевски имате 3 минути.

ЧЕДОМИР КРАЉЕВСКИ:

Благодарам господине претседателе, јас застанав до школството во Куманово, односно обидот да се направи на актуелниот министер за образование и некои би рекол политички фактори од градот, еден средношколски албански центар, што за мене и за делот од партијата во Куманово ВМРО-ДПМНЕ претставува гетоизација и институционализирање на еден средношколски албански центар по етничка основа. За нас таквото решение кое е искарикирано во дискусијата на претходниот дискутант, на кого јас сега реплицирам во градот предизвика едно бранување на страстите би рекол, и една опасност од создавање на регионален средношколски центар, по етничка основа, што понатаму би значело продлабочување на јазот помеѓу граѓаните во Куманово по етничка основа.

Имено, ако ние сите се залагаме за еден соживот, соживот кој подразбира живот помеѓу нас пратениците на различните етнички заедници, тогаш таа теза за формирање на албански средношколски центар подразбира не соживот, туку спротивно на тоа подразбира живеење еден покрај друг, а би рекол можеби во главите на некои луѓе и еден без друг. Од тие причини ние реагиравме со јавно соопштение во Куманово и ја осудивме појавата или обидот за создавање на еден гетоизиран средношколски центар. Нашата теза на ВМРО-ДПМНЕ во Куманово е враќање на учениците албанци да учат во матичните средни училишта во паралелки кои ќе бидат сместени и наставата ќе се одвива во истата зграда со учениците македонци, односно срби и други и учениците неалбанци.

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

Има збор госпоѓа Славица Станковска.

СЛАВИЦА СТАНКОВСКА:

Што се однесува до првиот дел од искажувањето на мојот почитуван сограѓанин, можам да кажам дека тоа е чиста импутација, јас тоа не го кажав, она што се обиде од говорницата тоа да ми го препише. Нека ги земе стенографските записи од седницата, па може да се увери во тоа.

Што се однесува до овој втор дел, знам дека се залагаат, но ние суштински навистина се залагаме за мешани училишта, а во ниеден момент не сум го слушнала ни министерот Положани да се залага за етнички чисти средини и училишта. Она реакција што беше на ниво на градот соопштението, направи сега во градот да имаме етнички чисти училишта.

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

Јас ќе ги замолам сите оние што се пријавени за реплика, со кревање на рака ќе ви дадам збор.

Има збор господинот Караџоски.

ЖАРКО КАРАЏОСКИ:

:Почитуван претседателе, во името на пратеничката група, сакам да се оградам и согласно оној член што господинот Макрадули ни го прочита да кажам дека за многу работи што ги кажа колешката се вистина. За методите на притисок врз учениците во образованието зад кој што стои опозицијата е крупна лага, за случувањата во Куманово, кои што ги наведовте, апсолутна лага, за најмрачниот период на владеењето во Република Македонија под водство на ВМРО-ДПМНЕ е исто така апсолутна лага. За предизвикување конфликти и за донесување на војна исто така е теза која што не ја слушаме само од вас, дури и одредени функционери во Владата го слушаме тоа и тоа е апсолутна лага и сакам од сето тоа да се оградам, согласно тој член.

Инаку, да не гајите госпоѓо илузии дека во Македонија многу лесно ќе дојде соживот, бидејќи ДУИ влезе со вас во коалиција, а само да не заборавите вас ќе ве потсетам дека токму ДУИ беше тој што ја предизвика воената криза.

Eve jas sega }e vi pro~itam od neкои vesnici, toa e Globus - Zagreb, tamu }e pro~itate deka imame albansko vtoro vostanie vo Makedonija. Komandant Breza, site sme nie vojska, ne sme nikakvi teroristi i treba da se odbranime od makedoncite i obedinetite narodi. Komandant Likola, na site ni e jasno deka ovde nema i nikoga{ nema da ima zaedni~ki `ivot so makedoncite, ova e najnoviot broj na Globus. Ako za vas e ova gospo|o mislovna imenka i deka mo`eme da gaime iluzii deka vo Makedonija celosno ni se garantira bezbednosna sostojba i so`ivot, zatoa {to DUI vlezе vo koalicija, jas vi ka`uvam deka tokmu ovie strukturi {to gi narekovme komandanti, ne se ni{to drugo tuku, del od ona koja na site ovde ni e jasno. Prema toa nemojte da go obvinuvate VMRO-DPMNE за се, tie celi се ве}е izliteni.

NIKOLA POPOVSKI:

Gospo|a Slavica Stankovska се јави за replika.

SLAVICA STANKOVSKA:

Je se obidam da bidam kratka i na makedonskata javnost da im ka`am deka seto ona {to go zboruva opozicijata e vistina, a seto ona {to go zboruva pozicijata spored niv e nevistina. No gra|anite neka sudat samite.

NIKOLA POPOVSKI:

Ima zbor gospodinot Hisni [akiri proceduralno.

ХИСНИ ШАКИРИ:

Сите пратеници знаат дека на дневен ред е прашањето за безбеноста, а не е на дневен ред прашањето на коалицијата. За ова прашање можеме да разговараме само доколку се покрене интерпелација за Владата и се разговара за коалицијата. Тогаш ќе биде друго прашање и ќе можеме да отвориме дебата и ќе учествуваат сите.

Edna rabota da vi ka`am gospoda pratenici. Posebno vam na VMRO. So ogled na toa {to deneska razgovarate za koalicijata SDSM-LDP i DUI, jas so pono pravo vi velam deka nie vo najkriti~nite momenti sme vo mo`nost da se soo~ime so problemite, poto~no vo Kumanovo koga be|e sostanokot vo ramkite na MVR i kade bea site me|unarodni pretstavnici, vie se distanciravte od pratenikot ^edomir Kraqevski zo{to u~estvuva|e na toj sostanok kade {to se razgovara|e za bezbednosnoto pra|awe vo Kumanovo. Za ova treba da odgovarate pred celata makedonska javnost.

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

Господине Шаќири само првиот дел од излагањето го прифаќам процедурално. Вториот дел е злоупотреба на бараната процедура.

Има збор господинот Ѓорѓи Трендафилов.

ЃОРЃИ ТРЕНДАФИЛОВ:

Сакам да и обрнам внимание на госпоѓата Станковска, затоа што таа своето излагање пред десетина минути го започна, почнувајќи од првите парламентарни избори во Република Македонија дека тогаш најмногу гласови освои ВМРО-ДПМНЕ и би ве потсетил дека за ВМРО-ДПМНЕ не гласаа екстремистите и националистите во Република Македонија, туку тоа беше своевидно узурпирање на референдумот за независност на Република Македонија, за тоа што би ве потсетил дека во тогашната

своја програма ВМРО-ДПМНЕ се залагаше за независна Република Македонија, за зачленување во тогашната како што се вика Европска заедница во Северно Атланската алијанса, за своја војска, за своја парична валута и за своја фудбалска репрезентација, а вам би ви сугерирал да ги погледнете стенограмите и програмта на вашите првенци кои се сеуште во раководството на вашата партија за какви држави и за што се залагаат. Бидејќи сте по стенограмите, исто така започнавте со вашиот говор дека сте излегле од едно релативно среќно едноумие, но такви луѓе многумина излегоа од едоумието, еден од тие сте и вие кој са жал со себе ги носат говорите од тоа време.

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

За реплика се јавува госпоѓа Славица Станковска.

XIII/1.- СП/МЛ

СЛАВИЦА СТАНКОВСКА:

O~igledno kolegata ne me sledel dobro, ne po~nav od prvite pove}epartiski izbori vo Republika Makedonija, po~nav daleku pred toa u}te vo vremeto na socijalizmot vo taa eks Jugoslavija. A deka ne pripa}am na onie koi se ednomni ili da ne re~am maloumni kako neкои поединци нека се информира од kolegata ^edomir Kraevski koi bea od Kumanovo, a mo`am da vi ka`am deka edinstveni od Kumanovo ne ^edomir Kraevski, tuku Slavica Stankovska i mojot soprug dadovme poddr}ka za ovaа edinstvena Makedonija i taa poddr}ka debelo ja plativme vo sopstveniот grad.

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

Господинот Блаже Стојановски реплика.

БЛАЖЕ СТОЈАНОВСКИ:

Јас ќе се обидам да не се служам со зборови од типот малоумни, но само сакам да полемизирам со одредени ставови кои беа однесени овде а тоа е ставот дека ДУИ прокламирал заедништво. Јас би ви поставил неколку прашања во таа смисла.

Прво, дали тоа што го прави ДУИ заедно со Владата на СДСМ обезбеди враќање на раселените лица од Арачиново, Матејче и другите места од кризниот регион?

Второ, дали вие им ја гарантирате безбедноста на тие лица?

Трето, дали ги уапсивте оние кои фрлаа бомби, прават криминал, го кршат Законот?

Четврто, дали го вративте суверенитетот на целата територија на Република Македонија?

Петто, дали имате намера да правите нов договор за амнестија во континуитет?

Благодарам.

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

И овде морам да кажам дека репликата подразбира исправка на ставови кои се изнесени, а не прашања до тој.

Нема повеќе реплика.

Господине Трајановски кога ве прозвав рековте не. Повелете.

Дали има уште некој член од ВМРО-ДПМНЕ што бара реплика?

(Зборуваат од место, но не се слушаат).

Тие што добиле глас од народот за да бидат во ситуација да реплицираат.

КОЦЕ ТРАЈАНОВСКИ:

Пред се би сакал да кажам дека едноставно сум изненаден од дискусијата на госпоѓата Станковска и би напоменал дека ова и е практично втора дискусија во овој стил, сметав дека оваа точка на дневен ред малку потрезвено ќе ја дискутиравме, меѓутоа очигледно на некого му недостасува еднопартискиот систем и затоа за сите неуспеси на актуелната Влада се бара само еден виновник, барем така видов во дискусијата на колешката, дека е тоа ВМРО-ДПМНЕ. Кога не би било ВМРО-ДПМНЕ можеби Владата ќе била поуспешна.

(Господинот Макрадули дофрла од место).

Се извинувам господине Макрадули имате можност деловнички да делувате. Мислам дека е колегијално. Благодарам.

Беа набројани годините што се случило во времето на владеењето на ВМРО-ДПМНЕ. Можам да кажам дека беа тешки години на владеење 1999 година беше косовската криза, 2002 година имавме реформска година на која меѓу другото беа донесени основните реформски закони меѓу кои и Законот за ДДВ така што, а вие спомнавте дека 2002 година е година на економска криза и колапс во Македонија. Само би ви напомнал дека 1998 година СДСМ ги изгуби изборите токму од економскиот колапс што настана во Република Македонија од сите сомнителни приватизации и останување без работа на повеќе од 30 илјади вработени тоа се Железара, Металски Завод и сите големи комплекси кои не би сакал понатаму да ги набројувам. Тука би сакал да ве демантирам во вашето искажување. Впрочем, и секоја Влада доколку не направи нешто со вработувањата во тој случај не знам дали и мандатот ќе го заврши.

Одите со тезата дека ВМРО-ДПМНЕ ја направи војната за да се задржи на власт, нормално со некои коалициони партнери. Само да ви кажам дека ние бевме во НАТО оваа недела, бевме приморани да го покренеме тоа прашање пред членовите на НАТО само да ја демантираме домашната јавност дека ВМРО-ДПМНЕ ја направи војната во Република Македонија. Луѓето од НАТО беа просто фрапирани од ваквите оквалификувања, Впрочем, во таа делегација имаше од сите партии. Тоа прашање не требаше да се постави, но се постави чисто за да видиме дали може тоа да се демантира иако ќе напоменам дека 2001 година практично ДУИ беше еден од главните актери во таа воена криза иако мислам дека тоа беше прелевање на кризата од Косово која беше неколку години порано.

Ја спомнавте и црквата, јас не знам во кој контекст не окрививте како ВМРО-ДПМНЕ, но не знам зошто ја спомнавте затоа би апелирал понатаму дискусиите да бидат во контекст на дневниот ред и на точката, бидејќи оваа точка од јули месец ја

бараме да биде на дневен ред, сметам дека имаше доволно време да направиме такви говори во кои нема да направиме политички маркетинг, туку напротив за да можеме да влијаеме на смирувањето на состојбата.

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

Истекоа трите минути во кои требаше да ги образложите четирите години од вашето владеење.

КОЦЕ ТРАЈАНОВСКИ:

Претседателе, ако може реплика на вас.

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

Не може реплика на мене.

(Пратеникот Коце Трајановски негодува од место).

Господинот Абдулаќим Адеми.

(Пак пратеникот Трајановски коментира од место).

Господине Трајановски јас морам да ве предупредам кога ви изминуваат трите минути. Вие продолжувате да говорите и понатаму.

(Пак реакција).

Вие така почнавте самите. Рековте во репликата ќе кажам што направивме за четирите години. (Реакција). Можам, затоа сум претседавач.

Госпоѓа Самоиловска бара процедурално.

ГАНКА САМОИЛОВСКА-ЦВЕТАНОВА:

Почитуван претседателе, јас ве молам, бидејќи навистина ви стана во навика на секое излагање на пратеник од ВМРО-ДПМНЕ вие да додавате лични сопствени видувања на неговиот коментар и да ставате забелешки. Мислам дека тоа ја премина границата на вкусно и долично однесување на претседател на Собранието на

Република Македонија. Ве молам, во иднина да имате во предвид при излагањата на пратениците од ВМРО-ДПМНЕ доколку имате било каква забелешка да се однесувате во својство на пратеник, да побарате реплика, да излезете на говорница и да кажете што имате за кажување. Навистина сметаме дека ова е веќе некоректно од ваша страна.

Бараме пауза за да можеме да ги смириме страстите и вие очигледно вашите за да можеме рационално да ја продолжиме седницата.

Бараме пауза од половина час.

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

Е, сега, согласно Деловникот не гледам причина за пауза, продолжуваме со работа.

Јас кога зборувам како претседател на Собранието нема никогаш да станам во вид на реплика тоа да го кажам затоа што зборувам како претседател на Собранието и како претседател на Собранието сум должен да го чувам редот во салата и како некој како вас постојано дофрлува на претседателот од место без да добие збор. Тоа не е реплика, туку одржување на редот од недисциплинирани пратеници.

Господинот Адеми.

АБДИЛАКИМ АДЕМИ:

Ви благодарам.

Почитуван претседателе, почитувани претставници на Владата, почитувани колеги пратеници. Мислам дека по мојата дискусија ќе се смират страстите и дека ќе има дискусии кои ќе бидат во врска со темата за која разговараме.

Денеска разговараме за безбедносната состојба по барање од 20 пратеници и тоа сите од редот на опозицијата. Разговараме за една многу чувствителна тема како за нас кои сме тука, но и за оние кои не следат во моментот. Затоа нашите дискусии

треба да бидат рационални, добро аргументирани и ориентирани кон смирување на ситуацијата.

На почетокот сакам да се навратам на темата за која дискутираме. Од страна на пратениците кои бараа да се дискутира за оваа тема подготвен е еден вид документ кој тие го нарекуваат Информација за безбедносната состојба во Република Македонија. Но, сите ќе се согласите дека никој до сега не разговараше за овој документ кој го поднесе опозицијата. На прв поглед овој документ изгледа многу едноставен без многу податоци, но откако ќе се прочита и анализира добро произлегува дека овој документ е многу тенденциозен и едностран. Ќе се обидам во продолжение да го образложам ова што го реков претходно.

Таму се вели мислам на документот цитирам: "Се оценува дека во наредниот период опасноста е реална од влошувањето на безбедносната ситуација како последица на влегувањето на територијата на Република Македонија на припадници на Косовскиот заштитен корпус кој заедно со новите групи како што се вели терористи од Косово меѓу кои и муџахедини ќе придонесат во терористичките активности почести и во другите градови освен Куманово и Скопје".

Првата тенденција е и натаму да се прокламира тезата дека Косово постојано е регион кој произведува несигурност, дека Косовскиот заштитен корпус е терористичка организација, дека проблемите постојано ни доаѓаат од надвор.

Втората тенденција е дека албанците и регионот кој е опфатен со кризата во 2001 година се поврзани со муџахединските групи со цел за исценирање и поврзување на албанците со исламските фундаменталисти и светскиот тероризам. Дека на ваков начин ќе се постигне поддршка од Меѓународната заедница.

Третата тенденција да се создаде впечаток кај населението дека и по завршувањето на војната во 2001 година и потпишувањето на Охридскиот рамковен договор безбедносната состојба не се подобрува и дека оваа Влада нема капацитет за контрола на територијата на Република Македонија.

Значи, да се создаде амбиент на несигурност и да се стави во психологијата дека оваа несигурна ситуација ќе продолжи подолго време.

Овие констатации, да потсетам, во времето кога министер за внатрешни работи во Владата на Република Македонија беше Љубе Бошковски сакам тука да ги потсетам оние кои сеуште мислат дека пред и по 2001 година дека ние се наоѓаме во 2003 година и сето тоа што се пласира нема аргументи за оправдување на секое дејствување што ќе резултира со употреба на сила и на крај да заврши со еден воен конфликт, а да не ја наречеме војна.

Овој документ што вие го нарекувате Информација за безбедносната состојба во Република Македонија реков погоре го сметам како едностран документ и ќе се обидам да ги нумерирам образложенијата.

Кога се спомнуваат настаните за безбедноста од 20 октомври 2002 година до 30 август 2003 година верувам дека сите ќе се согласиме со она што сте го евидентрале вие, бидејќи овие настани беа јавни. Се поставува прашањето што е заедничко во сите овие настани кои вие ги евидентиравте, кои по број се 32 настани. Заедничко на сите овие настани е дека овие се случиле во западниот дел на Република Македонија. Ќе набројам неколку во Тетово, Желино, Скопје, Сопот, Струга, Ваксинце, Куманово и тн. Сега логично се поставува следното прашање дали во источниот дел на Република Македонија не се случил ниту еден сличен настан или овој дел е побезбеден за живеење или во овој дел сеуште е останатата оаза на мирот. Или овој дел не е составен дел на Република Македонија.

Врз основа на информациите од средствата за информирање произлегува дека и во тој дел на Република Македонија се случиле неколку настани, неколку случки, можеби не со ист капацитет, но со криминален карактер, можам да спомнам неколку и претходно ќе побарам извинување од оние кои ќе бидат засегнати од сето ова.

На 9 јуни 2003 година во еден инцидент во Кочани загина еден млад човек, причината е 2000 денари.

На 19 ноември 2002 година еден граѓанин од Струмица стрелаше кон Парламентот на Република Македонија.

На 19.06.2003 година во Крива Паланка четири личности маскирани и вооружени демолираа една куќа на еден сопственик Македонец, украдоа 4000 евра и 140 илјади денари. Исто така ги малтретираа сопствениците на куќата.

Има и неколку други настани и случки во Република Македонија кои вие не сте ги евидентирале во вашата Информација.

На 19 октомври 2002 година убиен од полиција Метин Адил и се рануваат уште двајца други. Ви започнувате токму со 20 октомври, значи вие го заборавете 19 октомври.

Неколку други настани каде се запалени неколку помошни објекти на земјоделци во селото Копаница тетовско и вие повторно не го забележувате ова. Затоа јас ова го нарекувам дека е еднострано. Значи, вие правите разлики и според територија и според националност.

Кога се дискутира за криминалитет, тероризам, дрога, мафиозни групи сите тие за вас асоцираат на албанците, но реалноста е поинаква, произлегува дека најголема мафиозна група е Земунскиот клан на Балканот дека истиот клан бил присутен и во Република Македонија. Поврзаноста била и овде со новинари, беа вклучени политичари, пеачи и други и дека во оваа информација нема вакви податоци, како да не било ништо, како ништо да не се случило. Подоцна се пласира едно друго прашање дека еден од водачите на Замунскиот клан добил од поранешниот министер стотина илјади германски марки за тренирање на силите за специјална намена - Лавови и оваа информација како и претходната беше забравена, како да не била. Бил фатен еден граѓанин Македонец во Бугарија со големо количество на дрога, информацијата беше дадена во сите средства за информирање како прва информација каде овој граѓанин на Република Македонија не е Албанец, туку информацијата повторно не се дава. Зошто го велам ова?

Со ова не сакам да осудам некого, да обвинам некого или на индиректен начин некого да одбранам. За мене криминалитетот нема боја и нема граници. Но, сакам да го подвлечам вниманието дека со едностраното гледање на настаните исто така еднострано информирање само правиме штета на себе си и на општеството во целина. Значи, јас од овие причини кои ги спомнав погоре ја оценувам Информацијата која вие ја подготвивте и вие ја нарекувате Информација за безбедносната состојба во Република Македонија како тенденциозна и еднострана. Мислам дека до тука се придржував до Информацијата која вие ја подготвивте.

XIV/.-NN/OM

ABDULA]I ADEMI: (Prodol`enie)

[to se odnesuva do bezbednosnata sostojba vo posledno vreme jas na po~etokot spomenav i u{te edna{ sakam da naglasam deka nie treba da bideme mnogu poracionalni i da dejstvuvame ladnokrvno vo ovie momenti. Navistina nesovesno e nesre}ata na nekoj da se upotrebi za ne~ie izdignuvawe, bez ogled dali e individualno ili grupno.

Koga govorime za bezbednosnata sostojba i na~inot kako treba da se odnesuvame kon nea ne treba mnogu pamet i logika. Se vra}ame vo 2001 godina , gi analizirame odnesuvawata na toga{nata Vlada i mo`eme da konstatirame kako treba da se dejstvuva ili poto~no re~eno kakone treba da se dejstvuva.

Okolu na{eto odewe vo selo Vaksince mnogu e govoreno i manipulirano. Na{ata cel e poznata. Nie bevme tamu 12 pratenici od opozicijata i pozicijata zaedno so cel da razgovarame so tamo{nite `iteli, da gi sluneme nivnite te{kotiii da pridoneseme za smiruvawe na situacijata. I taka se slu~i. @itelite koi bea zaminati, izbegani od mo`niot konflikt se vratija vo svoj edomovi. U~enicite po~naa da odat vo u~ilicata kako vo Vaksince taka i vo Lojane. @itelite bea voznemireni i iritirani so koncentriraweto na policiskite sili, no isto taka i od izjavite koi gi imaa liderite na opozicijata preku koi se povikuva{e Vladata za energic~no dejstvuvawe protiv, kako {to gi нарекувате teroristi, vooru`eni grupi i t.n. i t.n. So pravo pra{uvaat tie zarem ne nau~ija lekcija onie od VMRO-DPMNE od upotrebata vo silata na 2001 godina. Tokmu koga nie mislime deka primerot na Vaksince treba da prodol`i i vo

Karadak se slu~ija nastanite vo Brest. Tuka se otvori~a mnogu dilemi od stran ana informativnite sredstva, se slu{naa i razni dekoracii koi prodol`uvaat i natamu da se slu{aat.

Nie ocenuvame deka dve godini po vooru`eniot konflikt seu{te se ~uvstvuva barutot. Treba da bideme mnogu vnimatelnikako vo dejstvuvaweto taka i vo na{ite izjavi. Celata energija treba da se orientira kon smiruvawe na situacijata i vra}aweto na doverbata.

Moja ocenka e deka so sila, nasilie i upotreba na sila ne se pridonesuva vo smiruvawe na situacijata. Najdobar na~in vo demokratskito svet e samo dijalog. Druga alternativa nema.

Na krajot sakam da ka`am nekolku zborovi za poslednite nastani okolu paralelkite na albanski jazik vo Bitola. Gi spomenuvam ovie slu~ai bidejki smetam deka ovie slu~ai vlijaat vrz celosnata bezbednosna situacija.

Mene nikoj ne mo`e da me ubedi deka vo celata ovaa rabot anema ni politika. Ne mo`e edno dete da ocenuva dali ima ili nema uslovi, ili potreba za nastava na maj~in jazik. Na krajto na kri{tata ova e ustavno pravo, no i prirodno pravo.

Po~ituvani,

Nie `iveeme vo edna nova realnot. Ovaa realnost ne mo`e da se gradi vrz stari mentaliteti. Otuka proizleguva i obvrskata na site da rabotime so novite generacii i da se anga`irame za reformi, vo prv red reforma vo mentalen aspekt.

Be{e ka`ano mnogu v~era i deneska se kritikuva{e Vladata od aspekt na ekonomijata i za bezbednosnata situacija. Ne samo dene{nite solzi na opozicijata na ovaa sejansa gi smetame kako krokodilski solzi, kaj nas se veli "dokolku stanam u{te edna{ nevesta }e znam {to da pravam", no spored prirodnite zakoni devojkata samo edna{ mo`e da bide nevesta.

NIKOLA POPOVSKI:

Za zbor se javi g-dinot EftimManev.

Za replika se javi g-dinot Karaxoski.

Ima zbor g-dinot @arko Karaxoski.

@ARKO KARAXOSKI:

Gospodine Ademi o~igledno ili ste naivni ili se pravite mnogo naivni koga vo va{eto izlagawe pravite ednakvost pome|u kriminalni dejstvija vo Republika Makedonija i teroristi~ki akcii. Za vas g-dine Ademi e isto ona {to se slu~ilo vo Ko~ani zaradi 2 iljadi denari, kako {to go objasnite slu~ajot i podmetnuvaweto na bombite pred instituciite na dr`avata (Vladata, Sobranieto i kade se ne bea upotrebeni), ili vo Sudot vo Struga pri {to odgovornost prezede ANA za koja {to site znaeme, slu{navme. Spored toa za vas toa e isto. Ako toa ne e zagrozuvawe na bezbedna sostojba i upatuvate zo{to sme go opfatile toj region, zatoa {to toj region e onoj krizen region kade {to i ponatamu ni se slu~uvaat istite raboti {to ni se slu~uvaa. Neznam dali vie znaete deka postoi takva organizacija koja sebesi se narekuva ANA, me|utoa barem od ministerot za obrazovanie ni be{e dostaven eden odgovor na prateni~ko pra{awe, vo ranite utrinski saati, tojodgovor so kratka re~enica ANA postoi.

Spored toa dali VMRO-DPMNE ja nau~il lekcijata 2001 godina i upotrebata na oru`je 2001 godina, o~igledno vie ja nemate nau~eno lekcijata i treba da se potrudite da ja nau~ite. Da glumite sega nekakvi demokrati, da glumite aprtija koja {to tolku e zagri`ena za celovitosta na Republika Makedonija ne e ni{to drugo osven prodavawe na demagogija.

NIKOLA POPOVSKI:

Za replika se javi gospo|a Marija Kojzekliska.

MARIJA KOJZEKLISKA:

Je gi demantiram naodite na kolegata Ademi vo odnos na Informacijata, zatoa {to be{e mnogo zagri`en dali liceto Marin Adili e naveden na 19 oktombri 2002 godina, me|utoa o~igledno deka ne ja pro~ital Inforamcijata, zatoa {to pi{uva pod reden broj eden, kako {to rekovte ima naredeno 32 , pi{uva "na 20 oktombri 2002 godina na improviziranoto ko{arkarsko igrali{te vo blizina na Gradskiot stadion vo Tetovo be{e ubien Van~o Josifovski, a pote{ko ranet Du{ko Bilbilkovski dodeka igrale ko{arka. Ubistvoto e izvr{eno kako reakcija na nastanot od prethodnito den koga be{e zastrelan Marin Adili, a ranet Mensur Ramadani i t.n.". Zna~i , prvo neto~en navod.

Ponatamu, navistina nemo`am da razberam kako kolegata Ademi ne pravi razlika pome|u 4000 evra i maskiranite ~etvorica i tempirana bomba, dve ra~ni bombi, tri ra~ni bombi, avtomatsko oru`je,

tri proektile, oru`jeto se zgolemuva, od ra~na bomba na proektil i toa e isto so kriminalci ili obi~en vooru`en grabe`.

Kakva lekcija toa treba{e g-dine Ademi da nau~i VMRO-DPMNE? Dali toa zna~i deka vie se spremate za povtorna vojna?

Postojano se povikuvate na situacija, postojano se povikuvate na smiruvawe na situacijata. So {to vie gospoda od DUI poka`uvate deka ja smiruvate situacijata? So va{eto li prisustvo vo Vaksince i ubeduvawe na lokalното naselenie deka treba da odi na u~ili{te? Pa, toa e prirodno pravo i normalno vo sekoja dr`ava.

ABDULAKI ADEMI:

Prvot slu~aj koj {to se spomnuva vo va{ata Informacija e 20 oktombri 2002 godina. Mnogu dobro go gledam i slu~ajot koga se ubiva Metu Adili ne se spomnuva i va{ata konstatacija deka ubistovoto za Van~o Josifoski e reakcija , toa e va{a konstatacija.

So {to nie pridonesuvame za smiruvawe na situacijata? Toa e na{ata permanentna anga`iranost vo Vladata za usvojuvawe na zakoni i podobruvawe na pozicijata na albancite od Makedonija.

Dokolku vie velite deka zakonsko pravo e dete da sledi nastava vo Vaksinci, zo{to ne go mislite istoto i za Bitola ili vo Skopje.

NIKOLA POPOVSKI:

Prodol`uvame so rasprava.

Se izvinuvam, replika na Ademi bara g-dinot Trendafilov.

\OR\I TRENDAFILOV:

Za `al takativното nabrojuvawe na incidenti na celata teritorija na Republika Makedonija ne mo`e da se povede deka pri~inite se isti, ili barem sli~ni i {to e toa {to na primer {to se slu~uva e predmet na istra`nite organi na Ministerstvoto za vnatre{ni raboti vo kontekst na odredeni kriminalni slu~uvawa, aktivnosta i incidenti vo Isto~na Makedonija, a e tolku porazli~no od del kade {to se spomnuvat op{tinite nabroeni vo Inforamcijata dostavena od prateni~kata grupa na VMRO-DPMNE.

Bi ve potsetil po!~ituvani kolegi {to e zaedni~ko pokraj incidentite {to se nabroeniv o na{ata Informacija za op{tinite Skopje, Kumanovo, Tetovo, Gostivar, Struga, Lipkovo i ostanatite.

Toa e deka na teritorijata na ovie op{tini se vee zname na edna tu|a dr`ava, dodeka vo Kriva Palanka, Ko~ani, Strumica, [tip ne se vee zname na tu|a dr`ava. Se vee samo znameto na Republika Makedonija . Toa e ona {to ova komparacija ja pravi mnogu mnogu porazli~na i dava adekvatna sodr`ina.

Nie ne operirame so terminologijata dali ona {to se slu~uva vo momentot na teritorijata na op{tina Lipkovo ili Kumanovo e delo na kriminalni strukturi, banditski strukturi, albanski militanti ili pripadnici na ONA. Fakt e deka stanuva zbor za militanti koi so oru`je se obiduvaat da go promenat ustavno-pravnito poredok vo Republika Makedonija pritoa promovirajki odredeni politi~ki barawa. Dali toa nie }e go prifatime, dali ovde }e zboruvame deka treba deklarativno ili su{tinski da rabotime za so`ivot toa mo`evme da go vidime najplasti~no na primerot na aktivnostite {to gi prezema Ministerstvoto za obrazovanie, po~nuvajki od toa kolku elegantno go re{ivme problemto so u~enicit ekoi ode na u~ilite vo [em{evo. Gledame dek ai natamu kako generator na odredeni sostojbi se spojauva vladino ministerstvo, za `al stanuva zbor za Ministerstvo koe ima soosema poinakva i blagodarna , blagorodna krajna cel, no za `al taa pozicija vo Vladata vo ovoj moment e edna politi~ka struktura, koaliciona partner na SDSM ja koristi i ponatamu da generira problemi vo Republika Makedonija .

NIKOLA POPOVSKI:

Gospodin Najdovski ima replika na g-dinot Ademi.

SLOBODAN NAJDOVSKI:

Po~ituvan pretsedatele, dami i gospoda, sosema kratko i kako replika na g-dinot Ademi, a i eden vid molba do site diskutanti .

U{te na pretpladnevnata rasprav po odnos na ova to~ka reagirav koga g-dinot Halimi gi spomna nastanite so u~enicate vo Bitola,pa bi zamolil pove}e da ne gi spomenuvame protestite vo

Bitola vo kontekst na raspravata koj {to e denes, bidejki toa se dve razli~ni pra{awa i nemaat vrska so politi~ko-bezbednosnata sostojba vo Makedonija.

Vtoro, da ja po~ituvame molbata na sredno{kolcite protestanti koi {to pobaraa pra{aweto da ne se politizira i politi~kite partii da ne se me{aat na na~in na koj {to dosega nastojuvaat da se me{aat vo ovoj problem.

Treto, ako ve}e sakame da raspravame za ova pra{awe sekoj od nas pratenicite to~no znae na koj na~in toa treba da go postavi vo Parlamentot.

Imeno dosega, ne mo`am da se pofalam no }e ka`am, edinstveno jas dosega imam isprateno pismeno barawe za odgovor na pra{aweto vov rska so paralelkata koja {to se formira vo Bitola. Ni eden pratenikdosega baram nema zvani~no reagirano. Da si po~ituvame ona {to e redot i zakonot i {to va`i samo vo instituciite na sistemot i tamu kade {to e mestoto da go re{avame ova pra{awe.

Na krajot, koga ve}e go spomenuvate ova pra{awe bi sakal da ka`am deka tie u~enici i Bitol~ani ne baraat ni{to drugo. Baraat zakonite da va`at ednakvo. Ako za makeodnskite u~enici deka treba da imaat 70 boda da se zapi{e vo gimnaziska parlaralelka , baraat toa da va`i i za drugite. Tuka bi ve zamolil da prestaneme vo kontekst na dene{nata rasprava da go upotrebuваме slu~ajot Bitola. Toa e sosema drugo pra{awe, nema vrska so politi~ko-bezbednosnata situacija vo Makedonija.

АБДИЛАКИМ АДЕМИ:

Ќе се надоврзам само на последната реченица на господинот Најдовски. Ние се ангажираме законот да важи подеднакво за сите и Уставот Да важи за цела територија на Република Македонија. Доколку едно право се гарантира со Уставот и со законите, никој нема право да биде над законите и над Уставот.

Ви благодарам.

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

Благодарам.

Господин Манев.

ЕФТИМ МАНЕВ:

Почитуван претседателе, почитувани министри, почитувани колеги пратеници,

Денеска на дневен ред имаме точка - Безбедносната состојба во Република Македонија. По истата слушнавме доста дискусии и тоа поготово од предлагачите, од опозицијата за ставање на дневен ред на оваа точка, со кои дискусии во голем дел се придружувам и јас лично, сметајќи дека се кажаа доста реални состојби за безбедносната состојба во Република Македонија.

Неколку дискусии од опозицијата сметам дека воопшто не се придружија према расправата по дневниот ред, туку напротив, нивните дискусии беа усмерени за состојби кои што не се однесуваат на периодот од 2002 - 2003 година, туку дискусии за одминат период, за период од 2002 година или поназад, што сметам дека истите одбегнуваат да вистински ја согледаме состојбата каква е во Република Македонија. Немаме намера да импровизираме и да правиме нестабилна Република Македонија, туку сакаме да укажеме на едни реални состојби. Лично сметам, а исто така не е мал бројот и на граѓаните во Република Македонија, ако ги погледнеме медиумите пишани и напишани, се зборува често пати дека Република Македонија и тоа во кризните делови, каде што 2001 година имаше војна таканаречена, дека исто нешто се подготвува и во иднина, односно во овој изминат период имаме безброј екцеси кои што не можеме да смогнеме сили, Владата на Република Македонија не нашла начин да таквите не се повторуваат, туку напротив, сукцесивно дали еднаш или во месецот во два случаја се одвиваат така што ја создаваат состојбата во Република Македонија прилично напната.

Колку и да сакаме да прикажеме дека сето ова го прават одредени криминални групи од интерес и дека не е организирано, дека не се групи кои што, или поголем облик на организирани групи, кои што сакаат во целост да ја дестабилизираат Република Македонија, од таквото нешто сметам дека не може да

избегнеме. Тоа го укажуваат и последните настани. Со акциите кои што настојуваше Министерството за внатрешни работи, поготово да ги приведе, така по нивни искажувања криминалците Чакала и Бреза, кои што имале направено повеќе кривични дела и да ги доведат пред правдата, пред судот на правдата, настанаа поголеми состојби каде што се слушна и во цела Република Македонија дека состојбите меѓу коалициониот партнер СДСМ и ДУИ дека е разнишана. Уште полошо е што после тој настан, после обидот на полицијата да истите луѓе бидат фатени, добивме прилични закани за Република Македонија доколку таквите луѓе не бидат бенефицирани, односно амнестирани од нивните извршени кривични дела, или доколку се продолжи и понатаму да бидат прогонувани, Република Македонија нема да ја има. Дали е тоа вистина искажано од нивна страна или не, Владата на Република Македонија не се изјаснила, а тоа го пишува во медиумите и никој тоа не го порекнува.

Неможам да прифатам дека настаните кои се одвиваат во тој дел на Република Македонија, во кризните подрачја кои што беа, дека се работи за поединечни криминални групи, од причини што секоја поединечна криминална група или поединец кој извршува кривично дело, не останува неоткриен. Многу се ретки случаите каде што успеал некој да избегне од прогонот на полицијата, да не биде откриен, едино ако истиот е вмешан со власта. Од тие причини, јас би сакал да укажам дека сите овие настани сепак имаат корени од војната која што беше во 2001 година или порано, односно сепак во нив делува и денеска, или позитивно или негативно политичката партија ДУИ, која што од организацијата ОНА која што ја водеше војната, помина во политичка партија, влезе во власта и денеска е политички фактор во позиција, од истата ОНА се издвои еден дел, тоа е кое се појави како самостојна организирана група АНА, која што и денеска делува, а сепак истите луѓе кои што делуваат и се насочени против системот, државата и целокупниот правен поредок во државата, Република Македонија, тие имаат и те како корени во поддршка од политичката партија која што сега е коалиционен партнер, бидејќи тие

сепак се нивни луѓе, нивни пријатели, нивни другари, роднини. Основното прашање за решавање на овој случај сепак останува меѓу политичкиот фактор СДСМ и ДУИ. Неопходно е овие две политички партии да ја заштитат Република Македонија, бидејќи истата се држава како на македонците, така и на албанците. Во оваа состојба, во тој дел од Република Македонија страда голем дел и од албанското население. Не можеме ние да кажеме дека целото албанско население е здружено со тие луѓе. Затоа, неопходни се разговори, преговори, за да не дојде утре да биде доцна, да дојде пак до воен судир за кое што нешто најавуваат повеќе и странски институции, кои што сметаат дека во Република Македонија не е завршено со состојбите кои што биле во 2001 година, бидејќи дека наводно сеуште Охридскиот договор не е во целост имплементиран. Во тој дел, кои се причини тој договор да не е имплементиран и кој се тие факти што стојат уште нерешени, бидејќи опозицијата стои на целосно располагање на позицијата во тој дел да се решат проблемите кои што набележани и ставени во Охридскиот договор и пренесени во Уставот, сега останува истите овие две политички партии да сето тоа го ставеле на хартија во закон и тоа во првите шест месеци. Оттогаш наваму, ако тоа сме го решиле во тие први шест месеци од владеење на овие политички партии, Република Македонија ќе почнела да ги решава и економските проблеми кои се фактор број два за дестабилноста. Не може ниту во еден случај да се зборуваат случаите во Источниот дел на Република Македонија кои што имало поединци, кои што направиле кривични дела, дека тоа е нешто исто што се прави во Западниот дел на Република Македонија, односно во кризните подрачја.

Потоа, сметам дека Владата на Република Македонија доколку има таков капацитет, доколку постои договор за владеење на овие две политички партии, дека можат да ги решат проблемите, сметам дека во рок од три месеци треба сите закони кои што произлегуваат од Рамковниот договор да бидат донесени и Република Македонија да престане да размислува дали е стабилна или нестабилна, дали обесправени граѓани, поготово Албанци или македонци на тој дел. Целта беше на

Република Македонија односно на Владата на Република Македонија која што е сега на власт, дека до пролетта на 2002 година сите расезлени македонци, срби или било кој други кои што не се албанци, од тие мислам дека ќе се повратат. Сметам дека до денеска тоа не е сторено, а и нема да се стори ни во наредните пет и десет години како што работиме, ако продолжиме така да работиме. Сеуште не е успеано да има доверба меѓу албанско и македонското население во целина, а уште помалку нас тој дел каде што живеат албанци и македонци. Од тоа сметам дека опозицијата, односно позицијата не треба да избегнува ваква тема. Право на Парламентот е да ја разгледа состојбата што направила Владата на Република Македонија во тој дел и дали може да направи повеќе и уште повеќе отколку што е загрижена опозицијата, треба позицијата да е уште позагрижена, проблемите кои што се наталожени и кои ескалираат денеска да бидат решени.

Ви благодарам на вниманието.

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

Благодарам.

Господин Куркчиев.

НИКОЛА КУРКЧИЕВ:

Почитуван претседателе, почитувани колеги пратеници, почитувани претставници на Владата на Република Македонија,

Внимателно ја прочитав Информацијата на Владата на Република Македонија, како и образложението на групата пратеници кои иницираа свикување на седница, на која што ние во Собранието на Република Македонија ќе расправаме за безбедносната состојба.

Се разбира, со внимание ги слушав и досегашните дискутанتي. Лично сметам и длабоко сум убеден дека оваа тема е една од ретките за која сите ние како пратеници немаме никакво право, несмееме да си дозволиме да бидеме поделени и

суштински да се разликуваме. За жал, како и многу пати до сега, што за било кое друго прашање можеби е и нормална работа, денес, Собранието на Република Македонија дискутира за безбедносна состојба во државата и преку дискусиите на пратениците, Собранието на Република Македонија лесно може да сегментира по секој можен основ, политички, идеолошки, етнички, позиција, опозиција и т.н.

Почитувани колеги пратеници, ако се согласуваме дека безбедноста е комплексен сегмент и основа за сите општествени процеси во државата, тогаш имајќи го во предвид или имајќи ги во предвид досегашните и особено актуелните случувања на тој план во Република Македонија, мислам дека е во ред што и Собранието на Република Македонија од аспект на своите надлежности расправа за оваа многу значајно и актуелно прашање, а не како што некои велат дека сака да побегне од тоа.

Меѓутоа, според мене, поентата или целта на денешнава расправа во никој случај не треба да биде, еве после се, во законодавниот дом во државата уште еднаш како и многу пати до сега, по други прашања, пред јавноста ќе се надмудруваме кој е пвоеќе, а кој помалку за мир и безбедност, кој е пвоеќе а кој е помал патриот, кој прави повеќе а кој помалку во тој правец и тн., од едноставна причина што по прашањето на мирот и безбедноста, дилеми и меѓуалтернативи нема. Или безбедносната состојба велиме дека е стабилна или релативно стабилна, или пак имаме тенденции на влошување. Јас со некои ставови на колегите што претходно дискутираа се согласувам, со некои апсолутно не. Меѓутоа, во интерес на времето и со намера за објективен пристап кон темата, нема да коментирам ничија дискусија, така впрочем со некои колеги од опозицијата разговаравме во паузата и ќе се задржам на оние моменти што ги сметам за клучни во оваа пригода.

Прво, свесен сум дека безбедноста како тема, иако тоа не е добро, е идеална подлога за политичка фразиологија, за демагошки вокабулар и акробации и навидум, само навидум за собирање на политички поени.

Второ, неизбежен е фактот дека Република Македонија без разлика кој и како од својата позиција или интерес, ќе го квалификува тоа, помина низ еден

сериозен конфликт и влегува во период на имплементирање на мировниот договор. Всушност, иако вооружениот конфликт заврши, впечаток е дека вербалниот конфликт односно судирот на двете концепции за иднината на Република Македонија од аспект на меѓуетнички односи сеуште не е завршен. Иако легитимитет доби концептот за мир, соживот, меѓусебна толеранција и разбирање, ете гледаме, слушае, читае, поддржувачи на опцијата за нови делби, нови разграничувања, како од македонскиот, така и од албанскиот политички блок. Непрестануваат со јавните промоции на би рекол нивните морбидни идеи.

И, трето, кога веќе дискутираме за безбедноста и за безбедносната состојба во државата, колку и да сакаме, не би можеле да се изолираме од регионалните и меѓународните процеси од таков карактер.

Почитувани колеги, сметајќи ја денешнава тема за крајно сериозна, нема да ги земам предвид дискусиите, ниту пак самиот ќе дискутирам во смисла колку беше безбедно кога власт бевте вие, колку е сега кога сме ние и така во недоглед. Со предрасуди од таков тип, оставам доколку мислат дека е убаво да се занимаваат оние кои што во овој момент им се чини дека е погодно, токму за она што го спомнав на почетокот, да политички поентираат, но, сепак, фактите упатуваат на неспорен заклучок дека денес во споредба со периодот од пред година дена се спие помирно, односно процесот на стабилизација на состојбите од безбедносен аспект се развива во позитивна насока.

Сепак, и покрај тоа, како пратеници, како граѓани на оваа држава, сеуште сме вознемирени и загрижени до степен да отвориме расправа во ова Собрание за безбедноста. Владата на Република Македонија ни достави информација која што ние на почетокот одлучивме да биде отворена оваа седница и ако ја анализираме таа информација во која што ги наведува безбедносните индикатори, дава преглед на манифестирани состојби, настани, кои индицираат загрозување на безбедносната состојба, прави пресек на активностите на вооружените криминално-

терористички групи, ги наведува активностите и мерките што се преземени против нив, дава оценка за состојбите во регионот кои имаат влијание на безбедноста и тн.

XVI/1.- JM/MP

NIKOLA JURK^IEV: (Prodol`enie)

Od druga strana grupata od dvaesetina na{i kolegi pratenici motivirani od taa informacija i ocenuvaj}i deka sostojbata stanuva se poseriozna i so tendencija za ponatamo{no vlo{uvawe pobara itna parlamentarna rasprava. [to posle ovaa rasprava? Dali so toa {to pratenicite makar i site nie 120 po red ka`at {to mislat i {to razmisluvaat, kako individualno ja ocenuvaat bezbednosnata sostojba }e pridonesat od utre rabotite na toj plan da bidat podobri, ili mo`ebi so svoite diskusii i polo{i. Ili niz raspravata }e uspeeme kako zakonodaven dom da manifestirame edinstvena politika za ova pra{awe i upatime zaedni~ka nedvosmislена i silna poraka. Vsu{nost kolegi pratenici mi se ~ini deka najgolemata polza {to bi mo`ele da ja izvle~eme od ovaa rasprava e tokmu porakata preto~ena kako nedvosmislена i jasna politika na Sobranieto na Republika Makedonija vo koja bezrezervna poddr{ka i doverba }e vlo`at site pratenici i toa politika koja se odnesuva na najzna~ajnite segmenti koi vo ovoj moment se indikator i od koi zavisi bezbednosta, a pred se se na{a bi rekol sobraniska ingerencija.

Vo prv red se nametnuva Ohridskiot dogovor, odnosno implementacijata na ustavnite amandmani koi proizlegoa od nego. Ako seriozno govorime i se zalagame za bezbednosta, nesoriozno i {tetno po istata taa bezbednost e da se menuvaat stavovite po ovoj dokument vo zavisnost od dnevno politiki~kite potrebi. Zna~i, nevozmo`no e da se pani~i i drug da se obvinuva za vlo{uvawe na bezbednosta, ako edna{ se dava poddr{ka na toj dogovor, a ve}e utredenta se izrazuva nezadovolstvo od istiot i se prote`iraat tezi za novi delbi i podelbi. Ova ne e pretpostavka, tuku realna praksa koja za volja na vistinata se prote`ira za intenzitet koj slu~ajno, ili ne mo`ebi koincidira so nastanite zaradi koi sme zagri`eni. Zna~i, ne e vo red i {tetno e za bezbednosta edna{ ne{to da se prifati kako obvraska, vo me|uvreme da ne se napravi ni{to konkretno za ispolnuvawe na taa obvraska za da posle izvesen period normalno koga }e se smenat ulogite na politiki~kata scena od vreme na vreme i po potreba da si igrame pi{man politika, te ne ~inelo toa {to e dogovoreno i prifateno, ili voop{to ne trebalo da bide prifateno,

te bavno odele rabotite, pa deka ne se implementira dogovorenoto, otposle im teknalo deka trebalo u{te ne{to da se izdogovori i taka vo nedogled, za da najposle seto toa bide paravan zad koj }e se skrijat melu drugoto i site ovie manifestirani bi rekol pojavi koi gi definirame kako pokazатели {to upatuvaa na zagrozenosta na bezbednosnata sostojba. Nasproti toa imame i politiki, odnosno politiki stavovi preku koi ne se {tedat zborovi za obvinuvawa deka implementacijata odi prebrzo i nad nivoto na dogovorenoto. Vo sekoj slu~aj zaedni~ki imenitel na vakvite politiki e bi rekol besramnata ponuda na staro - novi radikalni i bi rekol pogubni re{enija, kako alternativa na ona {to e zaedni~ki se razbira dogovor, novi delbi i podelbi, novi razgrani~uvawa vo najrazli~ni forme i oblici, ili varijanti od umereni i demek konstruktivni do krajno radikalni bi rekol opcii.

Po~ituvani kolegi mnogumina seriozni analitici kako doma{ni, taka i stranski pokraj drugoto previrawata na ovie prostori gi doveduvaat vo direktna vrska i so najlo{ite forme na kriminalot, trgovijata so oru`je, droga, pereweto pari itn. Ne bi sakal da prejudiciram, ili poso~uvam nikakvi relacii na vakvite valkani biznis krugovi so bilo ~ija politika. Melutoa, momentot na prote`irawe na prethodno spomenatite morbidni opcii za Republika Makedonija povtorno nekako premnogu koindiciraat so aktivnostite na grupite koi {to gi definirame kako kriminalni bandi. Spored toa, dali toa odgovara ili ne, na nekoja politika, ili na nekoja interesna grupa, seedno. Vo Republika Makedonija so ustavnite amandmani koi proizlegoa od Ohridskiot dogovor i procesite {to neminovno se otvorija posle toa, vratata na site opcii koi {to preferiraat simbioza na malku politika zaradi vlast i mnogu kriminal definitivno e zatvorena. Se razbira bitkata i naporite vo toj pravec se i }e bidat makotrpni, postojano izlo`eni na site mo`ni vidovi opstrukcii i razni mo`ebi teroristi~ki manifestacii. Melutoa, bitno e dali nie kako Parlament, kako {to spomnav na po~etokot }e manifestirame nedvosmislена politika za bezrezervna poddr{ka na relevantnite dr`avni institucii koi se nadle`ni da se spravuvaa so takvite pojavi. I ne samo toa, biten e i na~inot na koj go pravime toa. Ne e seedno dali sme pove}e nakloneti kon spektakularnosti i naviva~ko insistirawe za taka nare~eno nemilosrdno dejstvuvawe po sekoja cena {to e ve}e videno dosega, ili pak sme kadarni trezveno da gi presmetame site rizici i da gi procenime eventualnite {teti.

Po~ituvani kolegi pratenici,

Diskutirame za sestojba i momenti koi vo princip predizvikuvaaat maksimalno zgolemuvaawe na emociite. No, toa ne e pri~ina nitu za moment da izgubime od predvid deka nastanite povrzani so bezbednosta ne se samo na{a, mislam na pratenicite doma{na zada~a po politika, tie nastani osven politika vo najmala raka zna~at u{te dve ne{ta.

Prvo tie se predmet na strategija i taktika na profesionalci koi se nadle`ni so Ustav i zakon za toa.

Vtoro, istite tie nastani mo`ebi pred se i nad si se mnogu za~esteno sekojdnevie na obi~nite gra|ani, na mesnato naselenie koe {to najednostavno ka`ano mo`ebi e terorizirano. Nie kako pretstavnici na tie gra|ani imame obvraska, odgovorni sme da vodime smetka i za nivnite `ivoti i za nivnite imoti. Ako go imame predvid ova jasno stanuva i apsurdnosta na site tezi od tipot, sega, ili nikoga{, do kraj bez nikakvo {tedewe itn. Denes nikoj ne treba da se somneva kako {to nekoj spomena deneska, ili da go doveduva vo pra{awe kapacitetot i silata na nadle`nite institucii. Toa mnogu dobro treba da go znaat onie {to begaat, ili se krijat pred me{anite policiski patroli. Na istite tie mnogu im e jasno {to zna~at i porakite koi {to doaaat od me|unarodnata zaednica i od na{eto neposredno opkru`uvawe. Zatoa po pra{awe na celata ova tema koga ve}e kako Sobranie raspravame i nie, bitno e da probame da ne se provocirame bezpolezno me|u sebe, da ne pra}ame pozitivni signali za poddr{ka na onie {to ~ekaat da doleat maslo na oganot i da bideme doblesni izrazuvaj}i doverba vo organite zadol`eni za bezbednosta. Vpro~em doverba po pra{awe na bezbednosta smetam deka e potrebna i me|u nas. Ako za ni{to drugo, toga{ barem zatoa {to nitu edna od politikite prisutni i braneti vo ovoj Parlament }e nema nikakva smisla nadvor od sestojbata {to ne e definirana kako bezbedna. Ako procesot na podobruvaawe na politi~ko bezbednosnata sestojba, ne slu~ajno velam, politi~ko bezbednosnata, odi vo pozitiven pravec, a toa e nesporno i o~igledno i pokraj incidentite koi ne motiviraa da otvorime rasprava i ako sme iskreni i ne samo deklarativni site vo ovoj Parlament vo na{ite nameri za podemokratsko, posigurno ili pobezbedno op{testvo naso~eno kon sovremenite evroatlanski procesi ne bi trebalo dosega{nite, a verojatno mo`ebi i idni sli~ni incidenti da gi tretirame kako fitil {to politi~ki sekoj vo zavisnost od svoite interesi povikuvaj}i se na golema zagri`enost za bezbednosta, }e gi potpaluva koga }e mu se uka`e soodvetna prilika.

I pred da završam poštuvani kolegi, site koi imaat seriozni i iskreni nameri za dobrobit na ovaa država i site nejzini građani a za takvi se deklarirame site, treba da prestaneme da begame od nekolku nepobitni vistini, odnosno da prifatime deka sekoe pravo nosi i obvrška, deka mnogu pova`na, da ne rešam odlu`uva`ka e podgotvenosta nešto dobro da se napravi za tatkovinata, a ne samo da se bara dobro za drugite, za nea, ili od nea samata. Kone`no sekoj `estit `ovek koj se streml da bide dobar patriot mnogu dobro znae, da parafraziram, za tatkovinata se raboti, mnogu mo`e da se postigne i so motika, a ne samo so puška. Za tatkovinata se umira i od starost, a ne samo od kurzum. Najposle lojalnosta i qubovta kon tatkovinata se izrazuva i preku rabota, a ne samo so pukawe. Zatoa }e povtoram, ne ni trebaat spektakli, `ol`ni, politi`ki, ili ne znam kakvi drugi po `elbi raspravi vo odnos na bezbednosnata sostojba. Edinstveno nešto što neophodno ni treba e zaedni`kata me|usebna doverba, smirenost i trplivost, tolerancija i dijalog kolku i da e na izgled beskone`no. Republika Makedonija ima strukturi koi se zadol`eni za bezbednosta, ima profesionalen kadar, ima svoi taktiki, ima svoi strategii. I pred odr`uvaweto na ovaa sednica vo mnogu dosega`ni priliki sekoj od nas dali individualno, dali kako politi`ki stav se ima javno izjasneto deka e, odnosno sme za mir i bezbednost, za so`ivot i tolerancija, za demokratija i napredok, odnosno deka sme protiv sekakov vid na kriminal, protiv sekakov vid na destabilizacija, protiv sekoj obid za narušuvawe na teritorijalniot integritet, suverenitet i ustavniot poredok, odnosno sme protiv kr{ewe na zakonite. Spored toa, izoliraweto i eliminiraweto, odnosno apseweto na site grupi koi što projavuvaat aktivnosti za kakvi što diskutirame denes e neminovna i nesporna rabota. Me|utoa, ne so sredstva i na na`in kako što }e se obidat da diktiraat odredeni politi`ki subjekti, ili politi`ari, tuku na na`in što e propisno reguliran vo ovaa, kako i vo site sovremeni dr`avi.

NIKOLA POPOVSKI:

Ima trojca za replika.

FATMIR ASANI:

Eden del od negovata diskusija mi se dopadna kade što reše deka: mirno spijam vo Skopje. Bi posakal toa zaedno so pratenikot na DUI gospodinot Ademi edna ve`er da dojde kaj mene

vo Slup~ane i da ja minat taa no} kaj mene, pominuvaj}i nekolku policiski punktovi i da pominat edna mirna no}, da vidam kakva no} }e prespijat tie.

NIKOLA JURK^IEV:

Jas ne mo`am da go razberam, navistina ne znam dali ova e pokana za dobro gostoprimstvo, ili pak pokana za da ne znam so kogo }e spijam.

\OR\I TRENDAFILOV:

Sekretarot na SDSM me|u ostanatite raboti koi gi izlo`i vo svojata diskusija povika da se izgradi povisok stepen na doverba pome|u ~lenovite na Parlamentot na Republika Makedonija vo odnos na taka zna~ajno pra{awe kako {to e bezbednosnata situacija vo Republika Makedonija, ili voop{to odbranata na Republika Makedonija i nejinata eventualna vnatre{na, ili nadvore{na zagrozenost. Jas bi sakal da mu uka`am na g. Jurk~iev, odnosno da go potsetam deka SDSM takov stepen na doverba kakov {to dobi od VMRO-DPMNE vo pogled na najnovite slu~uvawa vo zemjava, a da potsetam na{ata inicijativa e pokrenata na 24 juli za svikuvawe na sednica so vakva to~ka, ja nemaat izgradeno duri ni vo sopstvenata koaliciona. Zatoa {to bi go potsetil g. Jurk~iev pri operacijata na MVR vo Sopot pove}e od eden mesec se zanimavavme so formirawe na nekakva istra`na komisija vnatre{na kontrola vo MVR koja treba da razgleduva dali se, ili ne se prekr{eni ovlastuvawata na pripadnicite na Ministerstvoto za vnatre{ni raboti koi ja izvedoa taa operacija. A da go potsetam deka toa barawe potegna tokmu od eden od nivnite klu~ni koalicioni partneri. Duri i vo pogled na poslednata akcija koja ja izvedoa pripadnicite na MVR i delumno na Armijata na Republika Makedonija, edno od glavnite barawa od klu~niot koalicionen partner na SDSM povtorno e formirawe na takva istra`na komisija koja }e se zanimava so toa koj, {to naredil, koga naredil, kolku pripadnici bile anga`irani i {to tie trebalo da pravat. Zna~i, gospodine Jurk~iev, vie ne treba da barate doverba od VMRO-DPMNE kako politi~ki subjekt na makedonskata politi~ka scena, zatoa {to taa jasno be{e izrazena od na{a strana. Takvata diskusija i takvata doverba koja ja barate treba da prodol`ite da ja barate, no }e ve upatam na vistinskata adresa, a toa e vo ramkite na va{ata koaliciona, ili poto~no vo Vladata na Republika Makedonija, zatoa {to e o~igledno deka taa doverba kaj vas ne vladee. VMRO-DPMNE

ima{e edinstvena namera u{te na 24 juli koga se postavi ova barawe da se razgovara edinstveno za vospostavuvawe na ustavno pravniot poredok na teritorijata na Republika Makedonija, za da se vidi dali Republika Makedonija ima kapacitet toa da go napravi, ili Republika Makedonija nema kapacitet, zatoa {to Vladata navistina dolgo vreme se odnesuva kako da vo Republika Makedonija ima prekin na otnot so sporadi~ni prestrelki me|u dve strani. Jas ne sum videl deka kapacitetite i resursite na zemjava se koristat vo nasoka da se vospostavi ustavno-pravniot poredok. Zatoa {to u{te edna{ }e poso~am, a gospodinot Jurk~iev mo`e da proveri preku ministerot za vnatre{ni raboti.

NIKOLA POPOVSKI:

Gospodine Jurk~iev, dali imate replika?

NIKOLA JURK^IEV:

Mislam deka mo`e{e da zavr{i kolegata pratenik, melutoa eve navistina go primam jasniot signal, jas do ve~erva ne znaev deka VMRO-DPMNE ima jasno izrazena doverba vo SDSM, eve sega pove}e pati go povtori toa kolegata i navistina me iznenaduva, drago mi e {to e toa taka. Ako ja imame taa doverba apsolutno ne treba da se gri`i za doverbata koja {to SDSM ja ima za Vladata na Republika Makedonija. Taka {to se nadevam deka od ve~erva }e imame mnogu podobra sorabotka otkolku {to ja imavme i dosega.

XVII/1.-ЛП/ЛЈ

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

Реплика за г-динот Ружди Матоши.

РУЖДИ МАТОШИ:

Po~ituvani kolegi, jas sakam mojata replika da ja koncentriram tokmu na ona {to go ka`a kolegata prethodno deka treba da razgovarame bez emocii. Istovremeno, i vladata ima svoja strategija za sanirawe na sega{nata situacija.Sakam da ja konkretiziram mojata replika so fakti.

Секогаш ме интересираат фактите како треба да се постигне таа доверба и како треба да се подобри состојбата. Затоа, разговорите од типот само да се фрли прашина во очи мислам дека го замори населението во РМ, и овие разговори навистина се безкорисни. Ние бараме факти, јас барам факти. Зошто, како може да се постигне една доверба кога македонските полицајци, албанското население го третираат на најекстремн начин? Имаме случај во брест. Претходно беа фатени двајца албански граѓани на кои на чело им се пишува буквата М зошто во селото Сопот на мајките албанки им е ставено во уста американското знаме. Значи со вакви разговори ние сме заморени, сакаме да фрламе прашина во очи. Токму овие активности кои имаат континуитет во СДСМ, сега во Владата што продолжува со ваквите активности, Македонија ги плаќа со многу висока цена, се организации кои токму за овие активности известуваат кај меѓународните механизми. Хелсиншкиот комитет, сите овие извештаи излегуваат и одат до Европската Унија, до Вашингтон и НАТО и токму СДСМ осум години ги попречуваше овие процеси за издигнување на Македонија. Продолжува да се враќа со истиот терк во овие разговори, што не може поинаку да се нарекуваат, освен дека имаат комунистичка боја.

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

Реплика за г-динот Куркчиев.

НИКОЛА КУРКЧИЕВ:

Нависитна не очекував ова да се случи во нашиот парламент, меѓутоа, и тоа го слушнавме. Се надевам дека надлежните државни институции ќе си го кажат својот збор за тоа, меѓутоа, она што цело време се сакаше да се каже во оваа реплика беше дека СДСМ осум години го кочи процесот во Република Македонија. Сакам да го потсетам колегата пратеник дека повоените дејствија во РМ, значи од 2001 година, четирите најрелевантни партии во државата, СДСМ, ВМРО-ДПМНЕ, ПДП и ПДП-а, го потпишаа Охридскиот договор. Тоа беше, сите знаеме, договор со кој се уредуваат односите за поуспешен заеднички живот, меѓутоа, само малку ако се свртиме наназад и видиме каков однос имаат денес потписниците на тој договор, ќе дојдеме сосема

поинаков заклучок. Да завршам, односот на ПДПА е многу познат во јавноста, познат е и на другите потписници. Единствена партија која од почетокот до денес го почитува и спроведува тој договор е токму СДСМ.

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

Господин Хари Костов бара збор.

Господине Матоши, ова беше реплика на вашата реплика и затоа траеше една минута и немате право на реплика.

Ќе добиете збор, г-дине Караџоски, но по деловникот ако претставник на Владаа побара збор добива предност секогаш.

ХАРИ КОСТОВ:

Г-динот Матоши сакаше да се држи до факти, меѓутоа, наместо факти тој употреби некои погрешни дезинформации кои се пласираат, а ги користи како факти. Фактите се следните, и доколку имаше претставник од ДПА на било кој состанок во кумановскиот регион и др., ќе можеше да се увери во фактите кои во тој момент беа присутни таму.

Би сакал да кажам само следното. Во Република Македонија нема македонска полиција, нема албанска полиција, нема влашка полиција. Има Министерство за внатрешни работи на РМ. Во тоа министерство во последнава година се вработени скоро илјада нови албанци полицајци и заради тоа Министерството не може да се дели по никаква национална основа и полицајците кои се од македонска етничка припадност, од албанска етничка припадност имаат една иста цел, да го спроведуваат законот и Уставот на РМ во своето работење.

Понатаму, доколку имаше претставник на ДПА на состаноците во Куманово, ќе беа во можност да ги сослушаат лекарските извештаи од единствениот настан во овој период што се случи, каде што припадниците на полицијата ги злоупотребија своите овластувања, тоа е од периодот на позначително полициско присуство во кумановско липковскиот регион, а тоа е оној момент кога беа задржани тројца етнички албанци со сомневање дека се работи за нешто друго и тројцата полицајци ги злоупотребија

своите овластувања, па имаше модрински по телото, значи имаше удари, беа однесени луѓето на лекарски преглед, беше утврдена медицинска документација, ниту има било какви крстови врежувано, ниту некакви букви М и друго, има нагмечување на палец, прегледот е извршен од албанец лекар и лекарската документација е присутна. Мене ми е криво, и покрај сите наредби кои беа дадени на полицајците дека не смеат ништо да направат со што ќе ги пречекорат своите овластувања, но секако дека не можеме 100% за секој човек да гарантираме до крај. Меѓутоа, и на состанокот во Куманово кажавме дека за тие тројца полицајци се преземени дисциплински мерки и тие ќе одговараат за своето однесување. Според тоа, ако зборуваме за факти, навистина да зборуваме за факти, а не за дезинформации.

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

Има збор г-динот Матоши реплика на г-динто Костов. Ако полемизирате со г-динот Куркчиев ќе ви го одземам зборот.

РУЖДИ МАТОШИ:

Не, јас мислам дека фактите беа изнесени на телевизија и целата јавност ги има видено овие факти, бидејќи имавме тешки малтретирања на албанските граѓани. Истовремено, сеуште имаме недостатоци во истражните постапки. Значи, при тепањето со безболпалки, при истражните постапки сепак имаме такви настани. Овие нешта ги прави Министерството за внатрешни работи сега.

Што се однесува до претставниците на ДПА, средбите што ги организирате вие во разни региони, никогаш и никаде не може, г-дине Костов, да не храните со такви работи, каде што ќе се бара на овие средби аминување од ДПА да се стрела во албанците или да се напаѓаат албанците и никогаш на овие средби ние нема да одговориме за состојби кога се мести нападот врз албанците и како да се нападнат албанците.

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

Има збор г-динот Хари Костов.

ХАРИ КОСТОВ:

Тогаш би го замолил годинот Матоши да ни покаже било каква снимка од било која телевизија на која ќе се видат овие факти кои што ги спомна, затоа што не гледам ниту еден од пратениците кои таа снимка ја видел.

Второ, ниту еден полицаец не добил наредба да пука или да бараме од ПДШ да ни аминува затоа што некој пукал на албанец. Никој на албанец не пукал, имало обратни состојби кога армиска патрола или полициската патрола била нападна па реагираше, меѓутоа, тоа што бараме е барање луѓе за кои има потерници за извршени кривични дела. Ја забораваме 2001 година, тоа е завршено со амнестијата. Меѓутоа, во јули месец ако некој извршил киднапирање, силување, одземање на моторно возило, затоа го бараме. Ако некој во јули месец извршил тепање, киднапирање, силување, одземање на моторно возило за тоа го бараме, а не затоа што е албанец.

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

Има збор г-динот Караџоски со последната реплика за денешниот ден.

ЖАРКО КАРАЏОСКИ:

Мојата реплика е на г-динот Куркчиев. Тој во своето излагање изкажа дека ВМРО ДПМНЕ и опозицијата упатувале сугестии или сакале да упатат сугестии како треба Владата да го решава проблемот со одредени криминогени фактори. Мислам дека тоа не е точно, и ниту имаме намера и ниту сакаме да упатуваме такви сугестии, туку оставаме тоа да го реши Владата преку своите безбедносни структури. Единствена работа што ја искажавме берше тоа што сме барале решителни акции и да не се преговара со криминалци и терористи. Тоа беше став на ВМРО-ДПМНЕ.

Во однос на една паралела или една споредба што ја направивте за минатата година и оваа година, само да Ве потсетам дека точно е дека минатата година немаше експлозии на бомби во Скопје, немаше напад врз државните институции во РМ, туку тоа се случи оваа година и таа состојба не може да не остави рамнодушни, туку нормално за неа треба посебно да разговараме и да дебатираме.

Инаку, г-дине Куркчиев, а и сите колеги пратеници, колку ни е безбедносната состојба добра во РМ, најдобро е да го кажете г-динот Кондарко затоа што човекот не е раат ни буреќ да си купи во Скопје, и тоа во центарот на градот, а камо ли нешто посериозно.

НИКОЛА КУРКЧИЕВ:

Господине претседател, ако вака продолжиме со јадење буреќ, како што вели г-динот Караџоски, далеку ќе отидеме, без разлика кој ќе му прави друштво. Ценам дека поминуваме во една друга крајност. Г-динот Караџоски требало внимателно да слуша и во првиот дел апсолутно не е така како што разбрал. Ако е потребно, нека ги земе стенографските белешки, во текот на утрешниот ден може да го каже она што веројатно сакаше да го каже. За споредби, дајте да не почнуваме, верувајте нема да отидеме ниту чекор подалеку од ова што сме денес. На крајот на краиштата, токму од вас слушнав некаква сугестија во паузата токму за таа година.

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

За денес завршуваме со работа, а ќе продолжиме утре во 10,00 часот.

(Седницата прекина во 17,35 часот).